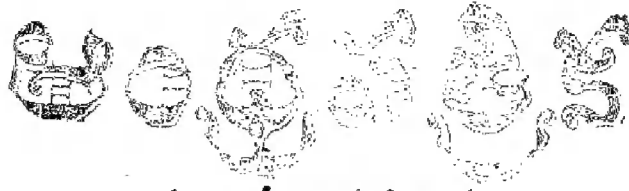

సంవత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడిపత్రిక 4 ల.

సంపుటము 47

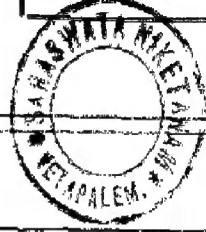
పంపిణీ 14

9.12.53

స చిత్రవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

విజయ మార్గశీర్ష శుద్ధ తదియ బుధవారం

మొదటి పాపులేర్
ఫోటో : జి. యస్. శామల్.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం : సాహసాఫిలిమ్స్
వారి "మ్యూర్ పంప్"లో
సుమిత్రాదేవి.

కాలక్షేపం—	8
వీరులూ, వారసులూ—	6
ఆశాపాశం—	9
తోటికోడలు—	10
ఘంటారావం—	12
అనుపాస—	21
పదియొప్పాయిలకోసం—	24
విజ్ఞానపీఠులు—	25
పిచుక తెలివి—	30
మనిషిలో మనిషి—	31
కోదండ య్యుగారికాపురం	35
కవిఎన్నిక—	37
మాలతి—	39
పీటర్ పాన్—	44
సినిమా	48
ప్రశ్నలు - సమాధానాలు	49

ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వారపత్రిక

వచ్చే సంక్రాంతికి, అనగా
14.1.54 తేదీకి ఆంధ్రపత్రిక
సచిత్రవారపత్రికను ప్రత్యేకాకర్షణ
లతో వెలువరిస్తున్నాము. ఇందులో
ప్రత్యేక రచనలు, చిత్రాలు,
ఫోటోలు ఉంటాయి. సంక్రాంతి
సంచికకోసం వ్యాసాలు, కథలు,
చిత్రాలు, ఫోటోలు పంపదలిచిన
వారు డిసెంబరు 20-వ తేదీలోగానే
వారపత్రికకు చేరేవిధంగా పంప
వలసిందని ప్రార్థిస్తున్నాము.

—సంపాదకుడు.

అ క ర తూ ణి రం

1

ప్రస్తుతానికి ప్లేటన్ కో	ను వ్యవహారా చీకట్లో నుంచే
ప్రకాశమూ ఎండ కో—	ఎవ్వరేంచేసినా చెల్లుతుంది.
ప్రజానీకమూ మేలుకో	అందుకే దీపాలార్యేరకం
కొక్కొక్కో, కొక్కొక్కో!	పోగయ్యారు బోలెడుమంది.
పదిమందిలో నగు బాట్లకి	రాజకీయాలూ, నాయకీయాలూ
ఎవరిదంటావు బాధ్యత ?	కుల్లిననరుకు, మూసుకోముక్తు.
భద్ర పరుచుకో నీజ్ఞేమం	తుపానులాగ రా, సుడిగాలివై లే,
దొంగలున్నారూ, జాగ్రత !	ఉచ్చేసుకో యింటిలో తుక్కు.
చూడునేస్తం, ఎటుచూసినా	ఎర్రని శుభప్రభాత మదిగో
మోసగాళ్లదే అధికారం !	ఈ చీకటిరాత్రి తలుచుకో.
చూడకు చూడకెటు చూసినా	మేలుకో నేస్తం మేలుకో
కళ్లలో పడుతుంది కారం.	కొక్కొక్కో, కొక్కొక్కో!

2

గట్టిగా తుమ్మితే ఊడిపోయే ముక్కు,
ఎందుకూ పనికిరాని పరమదొక్కు—
వంటి ఓ మంత్రి వర్గమా !
నీపేరు త్రిశంకు స్వర్గమా ?
నాపేరు వేదముక్కుకాదు—లిమరిక్కు!

ఈ నందిగ్గ నమయంలో మనకేది దిక్కు ?
ఎన్నాళ్లకీ తేలుతుందీ పొలిటికల్ చిక్కు?
మన స్థితి సెమీట్రాజెడి,
కాకపోతే ట్రాజీ కామెడీ;
లవ్ లిక్కు మాత్రంకాదు—వృత్తి లిమరిక్కు!

ఏమైనాసరే, మనం నడవద్దు వెనక్కు;
అభ్యుదయం, ఆనందం మన జన్మహక్కు.
బ్లాంకు చెక్కు మనభవిష్యత్తు
బాంకు లోనిదంతా మనసొత్తు;
ఊరికేపోదు నా లిమరిక్కు—ఇది వేదహక్కు!

—సవ్వసాచి

కాలక్షేపం

తెగజలరేఖచే వలయితింబగు

కొంచెపు మట్టి ముద్దికై,
జగహము లాడి యాడి, వెలుచని
విభజించి, భుజించుచున్న దు
ర్భగ నృపు లిచ్చువారే - తిలపం
గడు నీమలు; - వారియందు నొ
ప్పుగ గనలేక కాంక్షగల

పూరుపులుం గడు మీనులే కదా!

తా|| సమద్రముచే చుట్టసు ఆవరింప
బడిన కొలది మట్టిముద్ది యీ భూమి అట్టి
ముట్టిముద్దికై యుద్ధములచేసి చేసి, దినిని
చాలామందిరాజులు పండుకొని అనాధినించు
చున్నారు. ఈ దౌర్భాగ్యపు రాజులు
యితరులకు యిచ్చేవాం? వారు నీమలు.
అట్టివారి వదకు కొంచెత్తు గనమును పొంది
వలెనను కాంక్షతో వెళ్ళేడి. పురుషులు
కూడా మీనులే కదా.

కొరానికి వచ్చారు. అభయరామరాయలు
ప్రభుత్వాధికారిలానికి రావడంతో ఆర
వీడు వంశాధికారిం ప్రారంభమైంది. ఈ
విధంగా విజయనగర సామ్రాజ్య చరిత్రలో
ఒక్కటే రాజవంశం మొదటినుంచి చివరి
వరకు రాజ్యం చేయలేదు. రాజులుపోయి,
రాజులబడులు సేనాధిపతులు రాజ్యానికి
వచ్చారు. తిండి చనిపోయి, యువరాజు
మైనారు అయినప్పుడు, ఆ యువరాజును
చంపించి పినతండ్రి రాజుఅయిన సంద
ర్భాలు ఉన్నాయి. పీష్వానారాయణ
రావును వధించి. లేదా వధింపజేసి - పిన
తండ్రి రాజైనాడు. ఈ విధంగా రాజ్యాధి
కారింకోసం ఆయా రాజవంశాలలో జరి
గిన ఘోరహత్యలవల దారుణద్రోహాలవల్ల
యీ రాజ్యదాహాలు ఎటువంటివో బోధ
పడుతుంది. ఒకరాజుతో యింకో రాజు

దాని వాన రాక్ష

చాలామంది రాజులు యీ భూమిని
జయించి ఏలుచున్నారు. అనేక రాజవంశ
ములు యీ రాజ్యాలకోసం యుద్ధాలు
చేశారు. ఒక రాజవంశంలో తండ్రిని
చంపి రాజ్యానికి వచ్చిన కొడుకులున్నారు.
రాజ్యానికి రావలసిన అన్నగారిని భైదులో
పెట్టి రాజ్యానికి అధిపతులైన తమ్ములున్నా
రు. మొగలాయి చక్రవర్తుల వంశి పరంపరలో
యిటువంటి ద్రోహాలు చేసినవారే పాదుషా
లైనారు. సేనాధిపతిగా ఉంటున్నటువంటి
వాడు తనరాజు చనిపోగానే యువరాజు తర
పున తానే రాజ్యాధికారిం వహించి, చిట్ట
చివరకు రాజ్యానికి తానే అధిపతియైన
సందర్భాలు ఉన్నాయి. విజయనగర
సామ్రాజ్య చరిత్రలో యిటువంటి ఘట్టాలు
అనేకం ఉన్నాయి. సంగవంశం రాజులు
పోయి కుళువంశం వచ్చింది. కుళువంశం
లోనివాడే శ్రీకృష్ణదేవరాయలువారు. హరి
హర రాధలు బుక్కరాయలు
సంగం వంశిరాజులు. కృష్ణదేవరాయల
తర్వాత కుళువంశపు ప్రభువు రాజ్యానికి
రాలేదు. ఆరవీడు వంశపురాజులు రాజ్యాధి

చేసిన యుద్ధాలకంటే యీ ద్రోహాలు
చాలా ఘోరమైనవి. ఎందుచేతనంటే
యిటువంటి హత్యలలో నూ, ద్రోహాల
లోనూ, కార్యంగాని, పరాక్రమంగాని,
క్షత్రలేజంగాని, పౌరుషంగాని ఏమీ
కన్పించదు. రాజ్యాన్ని జయించడం
కాదది. రాజ్యాన్ని హరించడం - ఇది
క్షత్రియ కార్యంకాదు. ఇది క్షత్రియ
చావ్యం—ఆ రీతిగా రాజ్యాన్ని దొంగి
లించినవాడు చోరచక్రవర్తి—అతడు
రాజ్యమేలేడి ఏలిక కావచ్చు. కాని, ఎలుక
వంటి ఏలిక. తన ముష్కరతత్వం చూపిన
మూషికం. తన ప్రజలపై దొరతనం సాగిం
చేటువంటి యిట్టి దొర కేవలము దొంగ
శిసములో దొడ్డదొర. రాజవంశముల చరి
త్రలు యీ విధముగా నీతి విరుద్ధముగా
ఉండడంవల్లనే వారు నీమలు అని నిందించ
డం సంభవించింది.

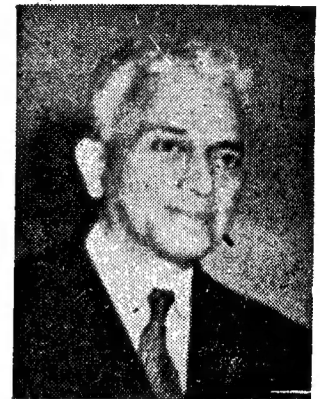
అంతేకాదు. సామ్రాజ్యానికి అధిపతి
యైనవాడు తాను కొన్ని ప్రాంతాలను
జయించడానికి తన సేనానులను ససైన్యంగా
పంపిస్తే ఆ సేనాని ఆ ప్రాంతాన్ని జయించి

అక్కడ తానే సర్వాధికారిని చాటించ
కొని, తన సామ్రాజ్యంలో తనకే సంబంధం
లేదన్నట్లుగా ప్రవర్తించి, స్వతంత్రరాజు
అయిపోవడం స్వామిద్రోహమే. కాని,
అటువంటి స్వామిద్రోహులైన ప్రభువులు
చాలామంది తాము తినినయింటికి వాసాలు
లేక్క పెట్టినవారే. భూమినీరాజ్యం ఆఖరుకు
అయినరాజ్యాలుగా చీలిపోయింది. (1)
బీరు, (2) బీరారు, (3) బీజపూరు, (4)
అహమ్మదునగరు, (5) గోల్కొండ.

ఆ గోల్కొండ నవాబైన తానీషా వద్ద
అక్కన్నమాదిన్నలు దివానులుగా ఉండేవా
రు. వీరు నవాబుయొడల ఎంతో సమృద్ధంగా,
స్వామికార్యమే స్వకార్యంగా భావించి
సేవచేశారు. అయితే మాత్రమేమి? వారి
అవసానకాలం అగౌరవం పాలయింది.
వారి మేనల్లుడు కంచర్ల గోపన్నగారు
మాత్రము భద్రాచలం తహసీల్దారుగా
ఉండి తాను వసూలుచేసిన శిస్తు మొత్తమును
తానీషాకు చెల్లించక భద్రాచలం లో
రాములనారికి ఆలయం కట్టించి రాముల
వారికి నీతాఅమ్మవారికి ఆధరణాలు చేయిం
చాడు.

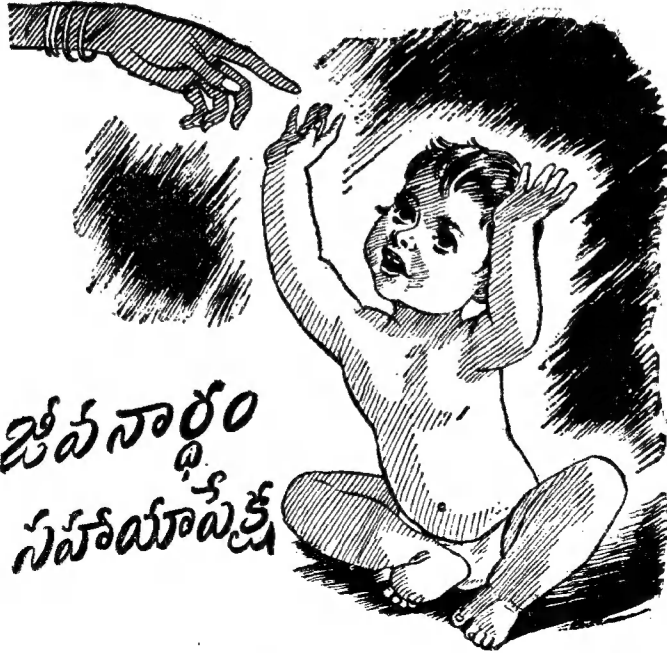
“సితమృగము చేయిస్తే
చింతకు పతకమూ,
ఆ పతకమునకుపట్టే
పదివేల వరాహాలు.”

అని బాహులుగా ప్రకటించాడు. కనక,
తానీషా సామ్యును అపహరించాడే గాని
ఆ విషయమై అత్యుమాడలేదు. అయి
నప్పటికీ, తానీషాగారికి చెల్లించబడవలసిన
సర్కారు పైకమును ఖజానాలో జమకట్ట

బి. నరసింహ రావుగారు

విక్యరాజ్యసమితిలో భారత ప్రతి
నిధిగా ఉండి తరువాత అంతర్జాతీయ
స్థానానికి జడ్జిగా ఎన్నికైనారు. నవం
బరు 30-వ తేదీ ఉదయం స్వర్గస్థు
లైనారు.

జీవనార్థం సహాయపక్ష

మనకుందులు చిన్నిచేతులుజాచి వ్యక్త
మరిచె నహయాపేక్షను ఏకర్థి నిరపించలేదు.
ఈ ప్రపంచం ప్రతిశిశువుకు జన్మహక్కు.
కనుక, దానిలో సర్వోత్తమమైనవన్నీ తన
శిశువుకు అభివర్జియముటకు తల్లి పాటు
పడుతుంది. తమ బిడ్డలు ఎదిగివచ్చుదు
వారు ప్రస్తుతం మనం పాటుచేడి నిర్మిస్తున్న
మహత్తర నవభారతదేశంలో. సకలైశ్వర్య
సేవదలతో వర్ధిల్లగలరనే కల్లుబందరూ
అస్తాదు.

మీ సౌకర్యం, మీ బడ్డల సౌకర్యంకోసం
సొమ్మును సోదుపుచేసి పెట్టుబడి పెట్టండి

**నేషనల్
సేవింగ్స్
సర్టిఫికేట్లలో**

భరించినప్పుడు అది మీ హక్కునైన అవకాశంగా
మీ పక్కంటు ఆధారాలయించే హక్కులవుతాయి.
ఈ మీ పక్కంటు అవకాశాలకోసం ప్రస్తుతము
ఇది మీ మొత్తం ఆదాయంపై ఆదాయపురస్కార
లేటు విధ్వంసమయ్యేప్పుడు రెక్కలాంటిగాను.

అతని భాషికి సోపానాలు నిర్మించండి ఇండియా బ్యాంక్ బిస్కట్టి ప్రణాళికను తోడ్పడండి

ఇంకా ఇతర వివరాలు, చిరుబొమ్మలేక. ఈ పాఠ్యాంశాలను గురించిన వివరాలను గురించి వేగవంత పేపర్స్ లేదా మన
వేరని గార్డెన్ కారి, నిష్కాసి, విలాసానికి. లేక మీ రాష్ట్రంలోని రీజనల్ వేగవంత పేపర్స్ అనినవిని ద్రావించి.

★ కాలక్షేపం ★

లేదనే కారణంచేత కంచర్ల గోపన్నగారిని జైలులులో పెట్టింది కొరడాలుతో కొట్టింది చాడు తానీమ. భద్రాద్రిలో అమ్మవారికి, స్వామివారికి ఆయన చేయించిన ఆభరణములను తానీమ జప్తుచేయించి తెప్పించి అమ్మించి నట్లయితే సర్కారుకు చెందవలసిన పైక చాలావరకు వసూలువచ్చేది. మిగిలిన పైక మును అక్కన్నగారుగాని, మాదన్నగారు గాని జామీను ఉండి చెప్పించియుండవచ్చు. కాని, ఆ విధంగా ప్రత్యక్షంగా కన్పిస్తున్న చరాస్త్రినీ జవాహీరీనీ జప్తుచేయకుండా గోపన్నగారిని జైలులులో పెట్టి బాధించడం చూస్తే, అక్కన్నమాదన్నల మేనల్లుడనే గౌరవంకూడా కంచర్ల గోపన్నగారి విషయంలో తానీమ చూపించినట్లుగా కన్పించదు. అపహరించిన సామ్యుక్తోసం అంతటి శిక్ష విధించాడా? హిందూదేవాలయంకోసం అంతసామ్యుక్తవచ్చిపంపబడినందుకై సహించక ఆ మహమ్మదీయ ప్రభువు ఆయనను హింసించాడా? హిందువులనే తన మంత్రులుగా ఏర్పాటు చేసికొన్నటువంటివాడు అంత అసహనం చూపించడం అసహజం, అవ్యక్తం, అక్రమం. ఏమైనప్పటికీ, సీతమ్మకు చేయించిన చింతాకు పతకమును తానీమ జప్తుచేయించి నట్లయితే, అది దేవుని ద్రవ్యాన్ని అపహరించినట్లవుతుంది. అందువల్ల భక్తుల ఆగ్రహం ఏ ఉగ్రరూపంలోకీ వస్తుందో గోల్కొండ నవాబుకూడా ఊహించలేక, అట్టిపనికి తెగించలేక, ధైర్యం కోల్పోయినవాడైనాడు. దీనివల్ల బోధపడే విషయం ఒక్కటి ఉంది.

గోపన్నగారు గొప్ప రామభక్తుడు. అటువంటి రామదాసుకు ఆ భద్రాచలం ఏజన్సీలోని అడవిజాతులవాళ్లందరూ భక్తులై ఆయనకు దాసోహం అన్నారు. అటువంటి వాళ్లు ఏంచేసేవా చేస్తారు. ఆలయంవద్ద భజనలు చేస్తున్నది వాళ్లే. ఆలయం కట్టిస్తారంటే డబ్బు యిచ్చినది వాళ్లే. అమ్మవారికి ఆభరణాలు చేయిస్తానంటే డబ్బు యిచ్చినది వాళ్లే. బహుశః సర్కారుకు యివ్వవలసిన శిస్తు మొత్తాలు చెల్లించవలసినదిగా అడిగితే, ఈ ఏజన్సీవాళ్లు యివ్వకపోవచ్చు. అదివరకు ఎన్ని ఫసలీల శిస్తులు బకాయి పెట్టినారో ఎవరి కెరుక? బహుశః అటువంటి ముండి లేవనూలు బకాయి ఏజన్సీ తహసీలుకుయ్యా గోపన్నగారు తగిన తహసీల్దారు అన్నట్లుగా నియమించారేమో. అటువంటి ఎరుకల, యానాది, చెంచు, లంబాడీ ప్రాంతంలోని ప్రజలను ముమ్మందుగా దైవభక్తులనుగా చేసి అటుపిమ్మట వారిని సన్మార్గులనుగా చేసి,

సి వి కె సె న్సు

అయాచితుల హనుమచ్ఛాస్త్రి

అడుగడుగో, అడుగడుగో
తడబడుతూ, నిలబడుతూ
నిలబడుతూ, తడబడుతూ
తడబడి, నిలబడి
నిలబడి, తడబడి
అడుగడుగున
పడుతూ లేస్తూ
వస్తున్నాడు, ఇప్పటికీ
పదిరోజుల నుండి
పస్తున్నాడు, నేనైతే!
వంకరజీవితమా - కాదది -
చేతిలోని
కొంకకర
మోటిస్తూ, తాటిస్తూ
తడబడుతూ, నిలబడుతూ
వస్తున్నాడు, వస్తున్నాడు
తక్...తక్...తక్తక్తక్...
ఎక్కేగుమ్మం, దిగేగుమ్మం
సామ్యుక్తి పోతున్నాయి-ప్రాణాలు
ఎముకలగూటిలో
పిట్ట - గిజగిజా
కొట్టుకొంటోంది -
రాచబాట నడిబొడ్డుకు
వచ్చి ఆగింది
ఆ నరరూపకంకాళం
చేతిలోని కర్ర

చెయ్యి తప్పిపోయింది
తన హృదయంలా
పడి పగలిపోయింది
ప్రపంచ ధర్మపు
కొలపాత్ర, చేతిలోని
భిక్షాపాత్ర!
కండ్ల అంచులకు వచ్చిన
కాంతలతోపాటు
కదలిపోయాయి
అతనిప్రాణాలు.

* *
'అబ్బే! అబ్బే! దారి
కడ్డంగా చచ్చిపోయాడు-'ఛఫ్'
ఇతగాడిలో
సివిక్ సెన్స్
అణుమాత్రం లేదుపో
అందుకే ఇండియా ప్రజలు
ఇంత అధ్యానంగా ఉంటుంటే!
అన్నా రేకగ్రీవంగా
పదిగంటలకు, పదిలంగా
క చేరిలకు కదలిపోయే
ఆఫీసర్లందరూ.
కారు చక్రాలకు
అడ్డుతగిలి
కదలనన్నది కాబోలు
అతడిశరీరం.

ఆనంతరము ప్రభు భక్తి పరాయణులనుగా చేయడం సుసాధ్యం. ఇదంతా ఒక విషయమే చేసే ప్రచారం లాగున సాగించవలెననే ఉద్దేశ్యంతో రామదాసుగారు ఆలయ నిర్మాణం ముందుగా చేసియుండవచ్చు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వకాలమందు కూడా ప్రజావశీకరణ వ్యవహారములో క్రయప్రద పాదిరిలను తమకు కుడిభుజములుగా బ్రిటిష్

ప్రభువులు ఏర్పాటు చేసికొన్నారు. ఈ క్రయ ప్రవహనరీతి మనదేశంలోనూ స్థూల పెట్టించారు. ఆస్పత్రులు ఏర్పాటుచేశారు. బైబిలు పుస్తకాలు ఉచితంగా పంచిపెట్టించారు. మొట్టమొదట యీ క్రయ ప్రవహనరీతి నూళ్ళల్లో చదివకొనుటకై హిందు (53-వ పేజీ చూడండి)

విద్యుత్-పరీక్షలు

శ్రీ మునిపల్లె రాజు

కోటిలింగం కావిడిపెట్టె మీదున్న పిల్లలముట్టులుదించి, వైకండువాగో పెట్టెమీద పరచుకొన్న దుమ్ము దులిపి, లోపలినుండి మహతలైనా మాయని పెట్టె పురం పట్టు తీరియం తీశాడు. ఆ జరిఅంతుల పట్టు తీరియం యిప్పటిదిగాదు. పెళ్ళి నాటిది. పెళ్ళిమాత్రం యిప్పటిమాటా? పదహారేళ్ళయింది.

ఎప్పుడో జేసిన కలరావుండుల వాసన గుమ్మనకొట్టి కోటిలింగం మళ్ళీ పెట్టె మూత జేశాడు. అందులో యీ పట్టుతీ రీయం ఒక్కటే విలువైనవస్తువు.

తాయారమ్మచచ్చి “ఎక్కడికి?” అని ప్రశ్నించింది.

కోటిలింగం భార్యమఖం చూడకుండా నే—“అదుగో, ఆమాటే అడగొద్దన్నా నిన్ను. అడక్కపోతే నేను చెప్పనా? అదుగుగో నే హం స పా దు జెతావు. తాలూకా పోతున్నా—మన పేటవాళ్ళ మంతా కలిసి. తాసిల్దార్ దగ్గరికి. సరేనా?” అని పుల్లరిగుపు సమాధానం యిచ్చాడు. అతని కళ్ళు లోతుగావున్నాయి. అంత పొడుగుగూడా ముఖం చిరుచెయిలు పోసి వున్నది.

“నిద్రిత కుమ్మింది. కొంచెం తాళిపో. గంజి కాస్తున్నా. కాస్త తాగిపోతావా?” కోటిలింగం మాట్లాడక కావిడిపెట్టె మీద కూచొన్నాడు. మరుక్షణంలోనే బయటనుండివచ్చిన నాలుగుతల్లిం కేక విని కుంగున లేచిపోయాడు.

చేతిలో ఆవిగ్నవస్తున్న గంజిగిన్నె పట్టు కొని గజపలలో నే ఆగిపోయింది తాయారమ్మ.

ఊరింకా నిద్రిలేవలేదు. పనులేని కాల మని తాపీగా విశ్రాంతి తీసుకొంటున్నది. నూర్యోదయమై అరగంటకూడా దాటలేదు. మిగతావాండ్లను పిలుస్తూ నాలు సత్యం వినాయకుడి సందులోకి వెళ్ళి యింకా రాలేదు.

ఈ నూర్యోదయానికి అర్థమేమిటి? నిత్యమూ, ఎల్లెడలా, ఖండా ఖండాంత

రాలో, న దీ న చా ల్లో, లోయల్లో, తోఫ్ఫల్లో, కొండల్లో వుదయించే యీ తూర్పు కిరణాలు యివ్వారే యంత ఎత్తగా ఎందుకున్నాయి? ప్రతిచోటా, ప్రతి దినమూ, ప్రతిజీవీ అనుభవించే ఉదయమూ, అస్తమయమూ—ఊరికంతటూ ఒక సామాన్య సంఘటనే గదా? కాని తనకు? కోటి లింగానికి? ముగ్గురు బిడ్డల తండ్రి కోటి లింగానికి? మామగారు పివర్ అవుతానని పెల్లి నాటినుండి ఆశల రహస్యపు కలల మెత్తటి పూసెజలమీద నిద్రించిన—చేనేతి పని వాడు కోటిలింగానికి? చేనేతి సంఘం రాక ముందు “నాలెవాడు”, మొదటి దశలో “పద్మశాలి” యిప్పుడు అందరు మోతుబరై తులవలెనే ఒక వ్యక్తియైన “కోటిలింగా నికి” - యిది సామాన్య సంఘట నెట్లా అవుతుంది? పాడుబడి మూలనుండి దిక్కు లేక, నోరులేక, నిశ్చిబ్బ జీవితలాగా దుఃఖించే తన మగ్గం దృశ్యంగాదా యీ బాలనూర్గుడి లేతకిరణ పుంజాలు? వారం కోజాలనుండి బియ్యపు మెతు కెరగని తన భార్య కుంకుమబొట్టు ముఖమీద అదృశ్యమై, దృశ్యమై, దోబూదులాడే దైన్యజీవితగాదా - యీ వుదయ లేజస్సు మేల్కొలుపు? తరతరాలనుండి నిలిచిన మగ్గపుయింట్లో పుట్టి, నిండు గుడ్డకు నోమ కొని తన ముగ్గురు బిడ్డలకు యీ భానుడి వుదయం కొత్తిపగటి దుస్స్వప్నంవలె నిలు నుందిని తనకు తెలియదా? తెలుసు, తెలుసు, కాలం మారింది, మార్పుడు మారాడు, తను జేసిన ఖద్దరుపంచలు మారి నవి; తన రంగురంగుల చీరల జిగి నగిషీలు మారినవి; జరిలు, కడుపులో జ్వాలలు, మానవులూ, మనసులో ఆశిలూ, కండ్లలూ, కంటిమీద కుసుకూ - అన్నీ మారినవి. కాని యీ వుదయం నిలిచేవుంది. యిక అస్త మయమూ రావోతుంది. యుగయుగాల ఆకలి నెత్తురు గుర్తులివి. ఉదయమూ, అస్త మయమూ, మానవుల ఆకలికి కొలహానాలివి. నాలు సత్యం కేకలు వినిబడుతున్నవే గాని యింకా తిరిగిరాలేదు.

మాడుసార్లు కాంగ్రెసులో జైలుజీవితం అనుభవించి వచ్చిన శ్రీరాములు గారి చెబువుకట్ట దిగుతూ, కోటిలింగాన్ని చూసి దగ్గరికివచ్చాడు. శ్రీరాములుగారి ఆశీర్వాదన బలంవల్ల నే, యీ ఒక్క రాజకీయ బాధితుకే ప్రోద్బలంవల్ల నే - చేనేతి సంఘం మెమో రాంపం తియారయింది. ముతా రాజకీయ నేతల ప్రాపుకు, మోతు బరికెతు మిల్లు గార్ల మాపుకూ కొరగాని శ్రీరాములుగారి నిత్య దువిద్రనారాయణ వాతావరణపు చావు లేని ఆశీనుండే—యీ చేనేతికార్మికుల ఆకలి యంత్ర తాసిగారును మాడబోతున్నది.

“నమస్కారమండీ, పంతులుగారూ!”

“సభస్య శీఘ్రం” అని శ్రీరాములు నవ్వాడు.

“సత్యంకోసం మాన్తున్నాను. వాళ్లం దర్జీ పిలవబోయాడు.”

“సత్యం ఎదురవుతుంది. సత్యం జయించి తీరుతుంది కోటిలింగం.”

“పెద్దా. తమరె ప్పడూ యిట్లాగే అంటారు. మీ ఆశీర్వాదనం.”

“ఇదుగో మరిచిపోయేయ్యది గనక, బ్లాకు మార్కెటు చేస్తున్న మామగారు పివర్లసంగతి గూడా చెప్పండి మళ్ళీ నిన్న పేపర్లో 40 వ నెంబరుకు గూడా ధరి పెరిగిందని చదివాను. నే నిచ్చిన లిప్తున్నదా పోయిందా?”

“ఎంతమాటన్నారూ? పోవటమా?”

పోదుపోదు; ఆకలి వున్నంతవరకూ, ఆశిలు మిగిలినంతవరకూ పోదు.

సలక్షై ఏళ్లకే ముగ్గురుబిడ్డల తలతో నడిచిపోతున్న యీ సన్నని కేశభక్తుకు అసత్యంలో సత్యాన్ని, హింసలో అహింసను చూడగలడు. అన్యాయంలోనుంచే న్యాయం ఉద్భవిస్తుందంటాడు.

సత్యం ఎదురుగాదా? ఈనాటికి తన ఆకలి సత్యం. ఈక్షణన తన ఆశిలు సత్యం. ఈ ఘడియన వుదయం సత్యం. ఏమో! ఎవరుచూశారు? ఆయనకు, ఏ అన్యాయం చేయని ఆయనకు, ఎన్నడూ అబద్ధమాడని ఆయనకు, ఆయనకు తెలిదా? తన తుదా

ధర్మమండీ రామరాజ్యమే రాగూడదా?
ఎందుకు రాగూడదు?

* * *

చెన్నకేశవస్వామి దేవాలయపు అరుగుల మీద అప్పటికప్పుడే సాంబయ్య హోటల్లో తిని త్రాగి, త్రేన్వివచ్చిన పెద్దమనుషులు చేరారు. గుడి మంటపం వెనక పాతగదుల్లో వుంటున్న రామానుజయ్యగూడా తంబుర మీద పాటలుబాడి ముగించి కామయ లంగీ చుట్టుకొని బతుకుట వచ్చాడు. రామానుజయ్య కోటిలింగం గురువు.

“వెళ్ళొస్తాం తాతా” అని ముందుకొచ్చి నిలబడ్డాడు కోటిలింగం.

సగంబోసి నోరువిప్పి కన్నులు తెలు గులూ. “నేనూ భద్రాద్రి బోతున్నాగదా?” అన్నాడు రామానుజయ్య.

“మేము కేసేవస్తాం. నువ్వెళ్ళేది వచ్చే వారమే గా.”

“కాదులే. నడిచివెళ్ళామని అనుకొన్నా. నువ్వుంటే కేసే బయలుదేరుదును. నువ్వొచ్చిందాకా వుంటానులే.”

“మరీ వెళ్ళిరమ్మంటావా?”

“సగ్గురు కలూతుం.”

అందరికన్నా వెనకనడిచాడు గుంపులో కోటిలింగం. సత్యం అడిగాడు—“వెళ్ళి కొడుకు దిరుగు బనాయించినావే?” అని సవ్యూహా. ఆ మాట నిజమే. కోటిలింగం యీ ప్లుత్తరీయం పట్టుమని పదినాగు గూడా వెనుకబోలేడు తన వెళ్ళికి, తర్వాతి సత్యం వెళ్ళికి, మళ్ళీ చేనేతి సంఘం మొదటిమీటింగునాశు, తిరిగి యిప్పుడు. ఈ కందుకామాస్తే కోటిలింగానికి ఆకలి బొతుంది; ఆశలు పుట్టుకొస్తయ్. మామరు పేవర్ భుజంమీద వుండవలసిన వుత్తరీయం, చేనేతి కార్మికుడి చిరిగిం బనీను వీపు కప్పు తున్నది. ఆకలినుండి ఆశకు.

2

తాలూకా యాత్రకు గొంతుత ఆశతో వెళ్ళారు అంతా. ముప్పుగా కోటిలింగం. ఆకలియాత్ర సడిక మీద నే సాగింది. దాదాపు నలభైమైళ్ళు. దారిలో కోటి లింగం ఎవరితోనూ మాట్లాడలేదు. అందరూ చదివూబలు నెచ్చుకొని, మధ్యలో ముం ఖావిదగ్గనో, పుట్టుకొనినో తి నేవారు. కొందరు జెండాలు పట్టుకొన్నారు. సత్యం వంటి కుర్రవాళ్ళు పాటలుపాడారు. ఆకలి వుండవనీ, ఆహారం తర్వాతి గుడ్డమబ్బునునీ, గుడ్డ నేవీపాడికి తిండి పెట్టమనీ, మంచినీజు లొస్తాయనీ, నుగ్గుల మారుపయ్యతాయని యీ మానవుల పాటలు. కోటిలింగం శ్రద్ధగా విన్నాడుగాని వాళ్ళతో గొంతు కలపలేదు. మూగనోసు పటివ గృహస్తువలె

తాలూకా పోతున్నాం - మనపేట వాళ్ళమంతా కలిసి తానీల్దారు దగ్గరికి-నలేనా.

నడిచాడు. దాహమనదోబ నీళ్ళుతాగాడు. అతిని హృదయంగా రామానుజయ్య మెది లాడు. అతిని మనస్సులో శ్రీరాములు కది లాడు. అతిని తలపులో తాయారమ్మ తార ప్లాడింది. పాద్మన్నె ఎందుకుతిట్టాడు. పిచ్చి తాగారా? ఏమన్నది? పరిణతిచెందిన ఆశి ఆకారంధరించినట్లు న్నాడు కోటిలింగం. ఎవరితోనో మాట్లాడి యీ దివ్యస్వరూపాన్ని చెబునొట్టవనా? ఒక్కమాటతో, వృధా సవ్యూహో, ఒక్క నాలిక కదలికతో, రామానుజయ్య సగ్గురు కలూతుం, శ్రీరాములుగారి తత్వస్వరూప

సాక్షాత్కారం, తన డోహల రామరాజ్యం మాయమై, తిరిగి కనబడక, ఈఅనంతయాత్ర వలెనే తిప్పలు పెట్టి, వెతలలో చీకటిలో, ఆకలితో ముంచి పోవేనో? ఈ మానం యీ తపస్సు, యీ ధ్యానమహిమ వీళ్ళకు తెలి యును. తను వీరిలో చేరలేడు. వాళ్ళ ఆకలిని తను పండుకోగలడు; కాని తన వేదాం తాన్ని వీళ్ళో?

తాలూకా వస్తుంది; గటువు యిసిక; దానితో తపాశీలుదారు; తను మెమోరాం డం; కోర్కెలు; హక్కులు; విన్నపాలు. మళ్ళీ తన నూలుకట్ట పాతకరలకు దొరుకు

పెదమలవంకమాసి ప్రార్థనాభావంతో కళ్లు మూసుకొన్నాడు.

3

తుంది. బజారులో తన చీరలధరలు తిరిగి నిలుస్తవి. తిరిగి బియ్యం కొనవచ్చు. మళ్ళీ భాకుమార్కుట్టర్ల యింటిచుట్టూ తిరిగి కాళ్ళు పట్టుకొనకుండానే తనకు మామర్ వీవరు పట్టులిస్తాడు. తన మగం తాకట్టుపోతుంది. తన మగం మారుపలికి మూడ్లాడి, పాటబాడి, పిల్లల పాటనింపు తుంది. పగులులు చేసేందుకు, పేకలు పోసేందుకు - తను మాణిక్యాన్ని, చెంగ మృను మళ్ళీపిలిచి పనిచూపిస్తాడు. దేవుడు మేలుచేస్తే, వచ్చేయేడు తను గూడా భద్రాద్రియాత్ర చెయ్యబోతాడు రామాను జయ్యతోపాటు. పెద్దవాడికి వదుగు పోగు వేసి, కందికట్ల శ్రీరాములు పంతులుగారికి, (ఆరీదబ్రాహ్మణ్ణి పిలిచి) తాంబూలం యిప్పించి, పిల్లవాడిచేత పండులచాపు గూడా పెట్టించాలి.

కళ్ళు తెరిచాడా - యీ స్వప్నం నశించ వచ్చు. నోరు కదిపాడా - యీ స్వప్నోకం నుంచి భూలోకానికి పతనమైపోవచ్చు. తను చూడడు. తను మాటాడడు. తనది ఆకలి. తనది ఆశ. తనది స్వప్నం.

అబలసుధ

ప్రేమను మృదులు. ఆకలి మామ, ముతుబద్ధము, ముతుకూల, ఒడియనొప్పులు, తలనొప్పి, గుండెదడ. కాళ్ళ లాగుడు, మనస్సిమిరము లేకపోవుట. విడవబట్ట జేందుట, నడుమునొప్పులు, బలహీనత, మలబద్ధము, హిస్టియా మొ॥ హరించును. నీసారు. 3/- వి. పి. రు. 1/-

ఇండియన్ మెడిసిన్ వశాన్ లక్ష్మీ టాకెసు రోడ్డు - విజయవాడ-2.

కేరమల సాంధ్యార్థి వృత్తి

కాష్మీర్-కుసుం

ఇష్టమైన సూనిలో నానబెట్టుదు

సుగంధ దర్శకత్వ మలాక్

సాంటలక్స్

చురద, గడ్డలు, కాట్లు, మొటిమలకు

ప్రేమలీలా

ప్రసిద్ధమైన సుసాగ్రి ఆకువత్తులు

నంజుగూడు-పండ్లపాడి

హ్యాజీర్ దారి

నవ్వుకొన 60 ఆయిర్చేద బెడదములు.

విజయవాడ : యు.వి.ఆర్. కళావరం, 54, బందరువీధి; మద్రాసు-1

తాస్టీలారు రెండుగంటలై బంగళానుండి బయటకురాలేదు. యాత్రకులందరూ జీడి మామిడి చెట్లకింద బైతాయించారు. ఎండ మలమల మాడ్చుతున్నది. ఇసుక నేల కొలి మిలో ఇనుమువలె కాలిపోతున్నది. కాని తాస్టీలార్ రాలేదు.

యస్. జి. పోల సమ్మెలో తనుకు జీతం ఎక్కువ కావాలని, తను బిడ్డల చదువుకు రక్షిణి కావాలని, తనుకు వుచితవైద్య సౌకర్యాలు అమరాలని కోరిన యీ తాస్టీలారును - యీ ఆకలి యాత్ర ఎందుకు కదల్చలేదు! నాలుగు డబ్బులు కూడబెట్టుకొని గ్రామస్థుల సౌఖ్యాన్ని దగ్ధంచేసే ముతావాది రైతు మోతుబరివలె, నాలుగు మిడిమిడి యింగ్లీషు ముక్కలు చదివి చేయవలసిన తన ప్రజా సేవను మరిచిపోయే యీ చిన్న అధికారి గూడా - యీ దేశంలో రైవాంశ సంఘా తుడే. గ్రామోద్యోగులు, తనవలె, ఎక్కువ జీతం కావాలని కోరినవ్వడు, వాళ్ళందరూ కుట్రదారులని రిపోర్టుచేసిన అధికారి చివ రకు సత్యం యింకా నలుగురు చదువుకొన్న వాళ్లు ముందుకువచ్చి ఇచ్చిన మెమోరాం డాన్ని చూచాడు. నిశ్శబ్దంగా నుంచొని తన కడుపులోని పేగుల దీనారావాన్ని నిర్లక్ష్యంచేసి, తను మనిషిగాక మాత్రైన్లు నిలబడి కోటిలింగం - యీ వర్తమాన దృశ్యాన్ని చూడలేదు. సత్యం ధైర్యంగా గబగబా తమ కోర్కెల్ని వర్ణించాడు. ఫలాని ఫవాలివాళ్ళు నాలులో బ్లాకు మార్కెటు చేస్తున్నారని, వచ్చి విచారించ మని అంతమంది ముందూ తను రాడు. దేశ నాయకులు పేటకువచ్చిన బ్రిటిష్ లోకల్స్ అంతమంది పోలీసుల ముందు తను వడికిన ఖడ్గరు నూలుదండల్ని వాళ్ళ మెడలో గర్వంతో, ధైర్యంతో, సంతోషంతో వేసిన ఆ కోటిలింగంమే తన మానవతాన్నీ తనే భంగపరచలేక నిస్సహాయుడై అక్కడ యీనాడు ఆ ఊణంలో గూడా నిలిచాడు. కొందరు నినాదాలు చేశారు. కొందరు తమ సంగతులు గూడా వినిపించటానికి ముందుకు దూకారు. కొందరు పోలీసుల వంక మాస్తా నిల్పుండిపోయారు.

తాస్టీలారు అంతా విన్నాడు. “ఏమి కామితం పైకి పంపుతా” నన్నాడు. గంజి కేంద్రం సంగతిగూడా రాస్తూన్నాడు. తన చేతిలో ఏమీలేదన్నాడు. “ఏమీ లేదా?” అన్న ప్రశ్న బరువై కోటిలింగం మనస్సులో పడి సార్లు మారుమోగింది. కాని కోటిలింగం కదలలేదు. తాస్టీలారు

“తపస్సు ముగిసింది. ఇక దేవుని వరం కోసం వేచివున్నా స” న్నట్లయినది ఆకలి యాత్ర ముగింపు. బాపట్లనుంచి తిరిగి వస్తూనే కోటిలింగం రామానుజయ్య నువం ముందు ఆగిపోయాడు. అతను ఆకలి సంగతే మరచిపోయాడు. సత్యం బలవంతంవూడ నిన్న తిన్న యిడ్డెడ్లు, కాపీమాత్రమే రెండురోజుల ఆహారం.

రామానుజయ్య ఆమడపు ప్రమిదె వెలి గించి - “నా ప్రయాణం ఆగిపోయింది. వచ్చేవారమే వెళ్తాను. నడిచి కాదు. రైలు బండి” అన్నాడు కోటిలింగం వంకతిరిగి. రామానుజయ్య ఎప్పుడూ కోటిలింగం దారిద్ర్యస్థితినిరించి ప్రస్తావించడు, ప్రస్తా వించలేదు.

వడదెబ్బకు, ఎర్రదుమ్మకు, నిన్నటి నుండి వుపాసిస్తున్న మానముద్రకు జేగురు బడి వింతవెలుగుతో కప్పుకొన్న తన ముఖాన్ని, అక్కడి ముంతసిళ్ళతో కడుగు కొని, కోటిలింగం నడుముకు కట్టుకొన్న కొలాయిరుడతో తుడుమకుంటూ -

“అబ్బెమిటి తాతా! నేను రాగానే వెళ్ళుతానంటి?” అని రామానుజయ్య కళ్ళి ల్లోకి ఆశ్చర్యంగా చూశాడు.

తాత బుగ్గమీద ముసుగు తొలగించు కొని, ఒక్కక్షణం మూట్లాడక శిష్యుడివం కనే కళ్ళునిలిపి ఆవులియినాడు. ఆ ఏక ఊణపు నిశ్శబ్దం అని కాలాలనుండి, అనాది యుగాలనుండి, అనంతమై, అఖంపమై, నిర్విరామమై సాగిన మహా మానముద్రగా, భయంకరచేదనతో, రహస్యగర్భితమై కోటి లింగానికి కనబడింది.

“తా...తా!” అన్న అతని పెదమల వణకుకు ప్రమిదె కొండెక్కినది.

ఎవరిముందు తానుకూర్చున్నాది? ఎవరీ తాత? కన్నులపుయాసతో తెలుగుమాట్లాడే యీ రామానుజయ్య ఎవరు? యోగివేమన ఆవతారమా? వీరబ్రహ్మంగారి కాలజ్ఞాన దివ్యదీపికా? కబీర్ దాసుడా? సిద్ధిదా? జీవనసూచిపొందిన మహాయోగిపుంగవుడా? ఎవరీ రహస్యవాది? ఏమిటి ఆది అంతూలేని మానముద్ర? కోటిలింగం అప్రయత్నంగా చేతులుజోడించినాడు. అతని ఫాలభాగం పై ముచ్చెమటలు పోసినవి. ఆ చీకటిలోనే ఆరిపోయిన ప్రమిదెనుండి, కొరిడికట్టిన వల్లినుండి రహస్యవాసవచ్చినది. మెలగా భయంతో ఆ అవ్యక్త తమస్సులో దానినే ఆఘ్రాణించి వేచివున్నాడు కోటిలింగం.

(53 వ. పేజీ చూడుడు)

అశావరేణం

“సరిగ్గా తొమ్మిదిన్నరవఱకూ చూసి, వచ్చినా రాకపోయినా బయల్దేరి పోతాను.” అని నిశ్చయించుకుని చిన్న మార్కెట్టుదగ్గర నిల్చున్నాను. తొమ్మిదీ యరవైవింది.

“ఇంక మరో పదినిమిషాలే నిల్చాడం.” హెచ్చరించుకున్నా, రిక్కువాచితో చెప్తూ న్నట్టు. సెకండ్ల ముల్లు చకచకా తన పని చెసుకుపోతోంది.

తొమ్మిదీ యరవైవిరు. ఎక్కడా పత్ర లేదు. ఉండబట్టక రోడ్డుమధ్య కెల్లిమాకా, ఏమూలనుంచైనా రావడమంటూ కనిపిస్తుండేమో నని.

“అబ్బే, కనుమాపుమేరలో అటువంటి శకునమేదీలేదు.” ఇంతలో గణగణమని, ప్రేమలేవు కాబోలకటే వెల్లు కొడుతూ మీదికి వచ్చేస్తున్నాడు సైకిల్ రిక్తవాడు. గభాలూ తప్పుకున్నాను. లేకపోతే యీపాటికి కే. జి. హెన్లో ఉండేవాడే. నేనింకా ఏదో అందామనుకుంటూండగానే

“ఎంత గంటకొట్టినా కదలేటండీ? ఇవి పించటంలేదా?” అంటూ నామీద తిరగబడ్డం మొదలెట్టాడు. తప్పు మనలో నే ఉండడంవల్ల వాడేమీ అనలేక,

“అయినా హిడెంబి అమ్మలూగున్న యీ రిక్తాలకి ఎంత వెడల్పైన రోడ్డూ చాలదు.” అని నలుగురూ విశేటటు గట్టిగా వాడినో నాలుగు తిట్టేసి, రోడ్డుపక్కకి చేరుకున్నా.

వాచీ చూసుకుంటే తొమ్మిదీ యరవైయేదూ.

“ఏడవనును. ఎప్పటికీ రాకపోతే ఎంత సేపని చూడం.” చిరాకెత్తుతోంది. దానికి తోడు ఎంపిలో నిలబడ్డంవల్ల చెమటపోసి మహా చికాగ్గాఉంది. మొహమంటే రుమాల్లో తుడుచుకొంటున్నానుగాని, బుద్ధి గడ్డితిని వేసుకున్న కొత్త బనీసుచేత వీపంతా చిబుపటలాడుతూ మీద నోముళ్ళపాద వేసుకున్నట్లుంది.

“పోనీ వచ్చేదీ రాంది దూరంనించేనా కనిపిస్తుండేమో అంటే వెధవ్వంక రొకటి, రోడ్డు కిక్కిడ.” ఎదురుగా నాకదే కనబడింది. “మాడగా అష్టావక్రదేవడో వేసినట్లున్నాడు దీన్ని. కుక్క తోకలా కాక

పోతే కాస్త తిన్నగా వెయ్యకూడదూ చేత కాని వెధవ” అని వాణ్ణో నాలుగు పూజ చేసేను.

నా అర్థంలేని చిరాకుమీద నాకే కోపం వచ్చింది.

జయంతి రామారావు

నా దౌర్భాగ్యవశం చేత సిటీబస్సు రాకపోతే మధ్య నీ రోడ్డునీ, రోడ్డువేసిన వాణ్ణీ తిట్టడమేమిటి? అనందర్థం. అయినా యీమాత్రం మనోనిగ్రహం లేకపోతే మానవజన్మ ఎత్తి ఎం లాభం? అసలీ మాట పట్టడలా లేకపోబట్టే యంతకాలం అనుభవించేను. అందవలసిన

నాడు తొందరబడిపోయి యింక మరీ వచ్చేదేమిటని బయల్దేరిపోవడమూ, నేనూ నాలుగడుగులు వేసేసరికి బుర్రుమంటూ బస్సు నాపక్కనుంచి వెళ్లిపోవడము శిపిం చినట్లు జరిగేది. అసలు నే రావడానికో పావుగంట ముందుగా నే బస్సు వెళ్లిపోయిన రోజున, యింకా వస్తుండేమో అన్న భ్రమతో ఓ అరగంట నే పెస్కెట చూసే వాణ్ణి. ఆఖరుకి, మరో యంత ఆలస్యమయి పోవడమే జరిగేది. అంచేత యీమారు వచ్చే మూడవయినా లేకపోయినా, తొమ్మిదిన్నరవఱకూ చూసి, తొమ్మిదిన్నర అయింతర్వాత యింద్రుడు వచ్చి చెప్పినా ఆగకుండా వెళ్లిపోదామనే వజ్ర సంకల్పంతో యింటినుంచి బయల్దేరాను. కాబట్టి ఇవారే

(52-వ పేజీ చూడండి)

అమ్మచెప్పింది—

ఒక రాత్రిలోనే

బ్రూక్ లాక్స్ మిమ్ము చక్కపరుస్తుంది

బ్రూక్ లాక్స్ కమ్మని రుచి విడ్డలకు యిష్టముగా ఉంటుంది. ఆసహ్యమైన రుచిగల యితర మందులవలె కాదు. రాత్రి పండుకొనునపుడు ఒక చిన్న ముక్క యిచ్చేదాం. మీకుగాని, మీ బుటుంబానికి గాని లేదీ మందు కావలసి వచ్చినప్పుడు ప్రత్యేకంగా బ్రూక్ లాక్స్ అడగండి. విరేచన ఐర్దకం సరిచేయటానికి యిదే సక్రమమైన మార్గము.

వెస్ట్ మినిస్టర్ లేబరేటరీస్ లిమిటెడ్, లండన్ వారి తయారీ.

ఏజెంట్లు: టెరియంటల్ మర్కంటైల్ ఏజెన్సీ.

99 - ఎ - ఆర్బీనియక్ వీధి, మద్రాసు.

O. M. A. 10

వోటి కోడలు

పున్నయ్య సాయంకాలం అయిదింటికి ఆఫీసు అయిపోగానే ఇంటికి వచ్చాడు.

అతను ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి, ఇంట్లో రామరావణ యుద్ధం జరుగుతున్నది, ఇంటి ఆడవాళ్ళకీ, తన క్రిమికి మధ్య.

పున్నయ్యకు ఇంటామె మండుతున్న అగ్ని గోళంలా కనుపించింది. మరి మండుతున్న అగ్ని గోళంవైపు, పున్నయ్య తన దృఢులను ఎలా సారించగలడు?

ఇంటామె వాడులాడే భంగిమ చూసిన తర్వాత పున్నయ్య కాళ్ళిరు సున్ను విషయమిద వాదించడానికి భారత ప్రభుత్వ మామెను మితరాజ్య సమితికి ఎందుకు పంపించడా, అని తలపోశాడు.

పున్నయ్య ఆ ఇంట్లో ప్రవేశించి సంత్సరన్నర అయింది. మొట్టమొదట ఆ రెండు కుటుంబాలమధ్య పేచీలేమీ లేకుండానే సవ్యంగా జరిగిపోయింది. వాల్మింట్లో పిల్లూ, పిల్లింట్లోవాళ్ళూ భోజనాలు చేస్తూ వుండేవారు. అప్పుడప్పుడు జరుగుతుండే చిన్న చిన్న గృహోత్సవాలలో చిన్న చిన్న కట్నాలు ఇచ్చిపుచ్చుకోవడాలు జరుగుతుండేవి.

అయినా నెలల క్రిందట ఆ ఇంటి యజమాని చనిపోయాడు. ఆయన ఇద్దరి కొడుకులూ ఆక్రీ ఇల్లా పంచుకోన్నారు. ఆ ఇంట్లో మొత్తం మూడుభాగాలు. పెద్ద కొడుకు నాకేశ్వరాపు కొక పెద్దబాగమూ, చిన్న కొడుకు సుబ్బారావుకు రెండు చిన్న భాగాలూ వచ్చినాయి.

పున్నయ్య వుంటున్న భాగం సుబ్బారావుకు వచ్చింది. నాకేశ్వరాపుకు

ముగ్గురు మగపిల్లలున్నారు. వాళ్ళు మహా కుంటరిపిల్లలు. పున్నయ్య ప్రతినేలా ఇరవై రూపాయలు అద్దె ముద్ర కుద్దిగా చెల్లించేవాడు.

అన్నదమ్ములు విడిపోయిన తర్వాత పున్నయ్య, అద్దె సుబ్బారావుకే చెల్లిస్తుండేవాడు.

ఆ అద్దెతో తన కేమీ సంబంధం లేకపోయినా, నాకేశ్వరాపుభార్య చంద్రమ్మకు, ఎందుకో అకారణంగా వోటికోపనీ ఊహించుకుంటున్నాడు.

“శ్రీ రాగి”

ఊహించుకుంటున్నాడు. అనూయ కలిగింది. అది సాకుగా పున్నయ్య కుటుంబాన్ని విడో నెపంతో అసరాని మాట లంటుండేది. పున్నయ్య భార్య ఇందిర చాలావరకు ఓర్పుతో నెదురుకుంటూ వచ్చింది.

ఆరోజున పున్నయ్య కొడుకు నారాయణ టాట్టు చంద్రమ్మ కొడుకు చిన్న కత్తె రతో కొద్దిగా కత్తిరించాడు.

నారాయణ ఏడుస్తూ తల్లిదగ్గర కొచ్చి- “అమ్మా మాడపే, వాళ్ళ రామాయి, నా జాట్టు ఎలా కత్తిరించాడో?” అంటూ ఫిర్యాదు చేశాడు.

కత్తిరించబడిన జాట్టు మానేసరికి అటు వంటి కుంటరిపిల్లడి తల్లి అయిన చంద్రమ్మ మీద ఇందిరకు కోప మొచ్చింది.

అదివరకు ఇలానే రెండు మూడుసార్లు చంద్రమ్మ కొడుకు రామం నారాయణని కొట్టాడు. కాని ఇందిర తొందరపడే స్వభావం కలది కాదు కనుక అప్పటికి

ఊరుకొంది. ఆ సందర్భాలలో చంద్రమ్మ తన కొడుకు నారాయణని కోపపడినట్లు ఎక్కడా కనపడదు.

తన కొడుకు చేష్టలు తెలిసికూడా మందలించని చంద్రమ్మమీద, ఇందిరకు మనస్సులో కుట్రగానే వుంది.

ఇందిర నారాయణను తీసుకొని చంద్రమ్మ దగ్గర కెళ్ళి “నూతావుటమ్మా మీ కొడుకు ఏం చేశాడో?” అంది.

చంద్రమ్మ ఒక్క తీక్షణమైన గూపు ఇందిర వేపు విసిరి- “ఆ. ఏం చేశాడు మా అబ్బాయి?” అంది.

“చెయ్యాలిందే చేశాడు. మా అబ్బాయి జాట్టు కత్తిరించాడు. ఇటు మాడండి నేనకాల ఎలా కత్తిరించాడో.”

“మా అబ్బాయే కత్తిరించాడని యేమిటి నాక్కో?”

“దీనికి సాక్ష్యాలు కావాలా? ఈ చుట్టు ప్రక్కల మీవాడికన్నా కుంటరి ఎవరున్నారు?”

“ఏమమ్మాయి. మీ అబ్బాయి మహా బుద్ధిమంతుడన్నట్లు మాట్లాడుతున్నావు?” స్థాయి హెచ్చించింది చంద్రమ్మ.

“అవును మావాడు బుద్ధిమంతుడే.”

“అందరు తిల్లులూ అలాగే అనుకొంటారు.”

“మీవాడి బుద్ధి ఈ చుట్టు ప్రక్కల అందరికీ తెలుసు!”

“ఏమమ్మాయి, మా ఇంట్లో వుంటూ, మమ్మల్ని అనవసరంగా మాటలంటే పడేదాన్ని కాను”

“నేనేం అనవసరంగా అంటున్నా. మీ అబ్బాయి మావాడి జాట్టు కత్తిరించాడు. పిలిచి బుద్ధిచెప్పండి, అంటున్నాను”

“మావాడు కత్తిరించ లేదంటుంటే ఏమిటి విలంబపడందో? అయినా మీవాడిని మావాడిదగ్గరికి రాకుండా చేసుకోరాదూ, వాడిమీదపడి ఇదవకపోలే?”

“అయితే పిల్లలూ, పిల్లలూ ఆడుకోనేడి పోయి ఇటువంటి పిచ్చిపనులు చేస్తే ఎలా? ఇంతకీ మీవాణ్ణి అడుపులో పెట్టారా లేదా?”

“నీ పిల్లాణ్ణి అడుపులో పెట్టుకోలేక నన్నంటావేమమ్మా?”

ఈ పోట్లాట క్రమంగా పెద్దదైపోయి అనేక విషయాలు ఆ వాగ్వాదంలో దొర్లి

“కా పి ట ల్లి స్టు”

కాశ్వత ‘తాత్కాలిక రాజధాని’—కర్నూలు

తాత్కాలిక ‘కాశ్వత రాజధాని’—విశాఖపట్నం

‘కాశ్వత రాజధాని’— విజయవాడ-గుంటూరు.

కాశ్వత ‘అకాశ్వత రాజధాని’—హైదరాబాదు.

నయి. చివరకు చంద్రమ్మ పెద్దగొంతుతో పున్నయ్య కుటుంబంనుంచి చాలా నిరసనగా మాట్లాడింది.

“ఇంతమంది ఈ ఇంట్లో ఉండివెళ్లారు, కాని ఇటువంటి దౌర్భాగ్యం నెక్కడా చూడలేదు”

“ఇల్లు మీదిగదా అని నానామాటలంటే పజ్జేవాళ్లెవరూ లేరిక్కడ. అసలేమంది ఇంటివాళ్లను చూశాముగాని, ఇంత గయ్యాలి మనుష్యుల నెక్కడా చూడలేను”

“ఇల్లంతా నాశనం చేశారు. గయ్య అంతా పగలకొట్టారు. తలుపు లిరగ్గొట్టారు. పీల్చిచ్చే ముప్పి అద్దె సంవత్సరానిది ఖర్చు పెట్టి నా మళ్ళీ ఇంటికి రూపం రాదు. ఇల్లంతా దెయ్యాలకొంప చేశారు.”

“శిథిలవస్త్రాల్ని ఉన్న ఈ ఇంట్లో చేరడం చూడే బుద్ధిలేకుండా. ఈ కొంపకొంప ప్రతి నెల ఇరవై రూపాయలు పోస్తున్నాము.”

“అంత పీడగావుంటే ఖాళీ చేసి లేచిపోరాదా?”

“ఖాళీ చేయక ఇక్కడ మేమేం పాతుకుపోతా మనుకొంటుంటే. ఈమాదిరి కొంప ఇంత ప్రాణో మాకు దొరక్కపోదు.”

“మీలాంటివాళ్లు ఎంతో అదృష్టం చేస్తే కాని దొరకరు.”

“అసలు ఇల్లు మీ మరిదిగారిదియే మీ పెత్తన మేమిటి మగ్గి?”

“మా మరిదిదయితే మాది కాదా? అన్నదమ్ములు బావుంటుంటే నీ కిష్టంలేక తగూ పెడదామని చూస్తున్నావా?”

చంద్రమ్మ తోడికోడలు ఇంట్లో పని చేసుకొంటూ పిళ్ళ పోట్లాటలో జోక్యం కల్పించుకోలేదు.

పున్నయ్య వచ్చిన తర్వాత కాసేపు ఆగి చూశాడు; చంద్రమ్మ తన భోరణి బండు చేస్తుండేమోనని - కాని చంద్రమ్మ ఊరుకుంటేగా?

పున్నయ్య జోక్యం కలిగించుకొని ఇలా అన్నాడు: “పిన్నిగారూ, మీరు ఇల్లుగల వాళ్ళింకదా అని యేమేమో నోరుజారి మాట్లాడటం బాగుండు. కొంచెం జాగ్రత్తగా మాట్లాడటం మంచిది.”

పున్నయ్య మాటలు విన్న చంద్రమ్మ తారాపథానికి లేచింది. “అయ్యో రాత! మగాడు ఆడదానిమీద పోట్లాటకి బయలుదేరాడు, ఆడంగి కేసులాగా!” అంటూ అరవటం మొదలు పెట్టింది.

కలహం ఆరంభమైనప్పటినుంచీ సుబ్బారావు ఇంట్లోనే వున్నాడు. కాని నోరు మెదపలేదు.

పున్నయ్య, ఇందిరను జవాబు చెప్పాడన్నాడు, చంద్రమ్మ ఎంత అరుచుకొన్నా.

తర్వాత పున్నయ్య కుటుంబంమీద చంద్రమ్మ, కొన్ని ఆంతులు విధించింది.

పున్నయ్య ఇంటికి ఒకరిద్దరు చుట్టాలాచ్చి రెండుమూడు రోజులుంటే - చంద్రమ్మ.

“రోడ్డున పోయేవాళ్లంతా వచ్చి ఇల్లు పాడుచేస్తున్నారు” అని సాధించేది పున్నయ్యకి, వాళ్లకు వినపడేలాగ.

ఇంక వేసవికాలంలో మంచినీళ్ల బావి దగ్గర నీళ్లు తెచ్చుకొంటుంటే, రోజూ ఇందిరమ్మ ఎన్నిసార్లు తెచ్చుకొన్నది లెక్కగట్టేది.

తోటికోడలికి చంద్రమ్మ ఒక ఆలోచన చెప్పింది. పున్నయ్యను ఖాళీచేయిస్తే, ఇళ్ళ కరువును బట్టి ఈ రోజుల్లో ఆ ఇంటికి ముప్పుయి రూపాయల అద్దె లేటికే గా సంపాదించే అవకాశం లేకపోవడమి. సుబ్బారావు భార్యకు చెవి నిల్చు గట్టుకొని బోధించింది. చంద్రమ్మ మాటలు వినగా, వినగా, సుబ్బారావు దింప తులకు కూడా, పది రూపాయలు ఎక్కువగా వచ్చే అవకాశముంటే ఎందుకు వదులుకోవా లనిపించింది.

ఒక రోజున చంద్రమ్మ ఇంట్లో కాకి సమారాధన జరుగుతున్నది. చంద్రమ్మ

భర్తను పిలిచి పున్నయ్యను భోజనానికి పిలవమంది. ఒక వేళ పున్నయ్య భోజనానికి వస్తే అంతా అయిపోయిన తర్వాత, ఎప్పుడో ఆదను దొరికినప్పుడు - మా ఇంట్లో వుంటూనే, భోజనాలు చేస్తూనే, మామీద పోట్లాడతారు. వాళ్లకు సిగ్గా, శరమా? అని సాధించుచు. భోజనానికి రాకపోతే, ఇంట్లోనే వుండి ఇష్టం లేక, భోజనానికి రాలేదని సాధించవచ్చు. అంత భోజనం చేయటమే ఇష్టం లేనివాళ్ళు వాళ్ళింట్లో వుండటమెందుకని సాధించవచ్చు అని ఆమె అనుకొంది.

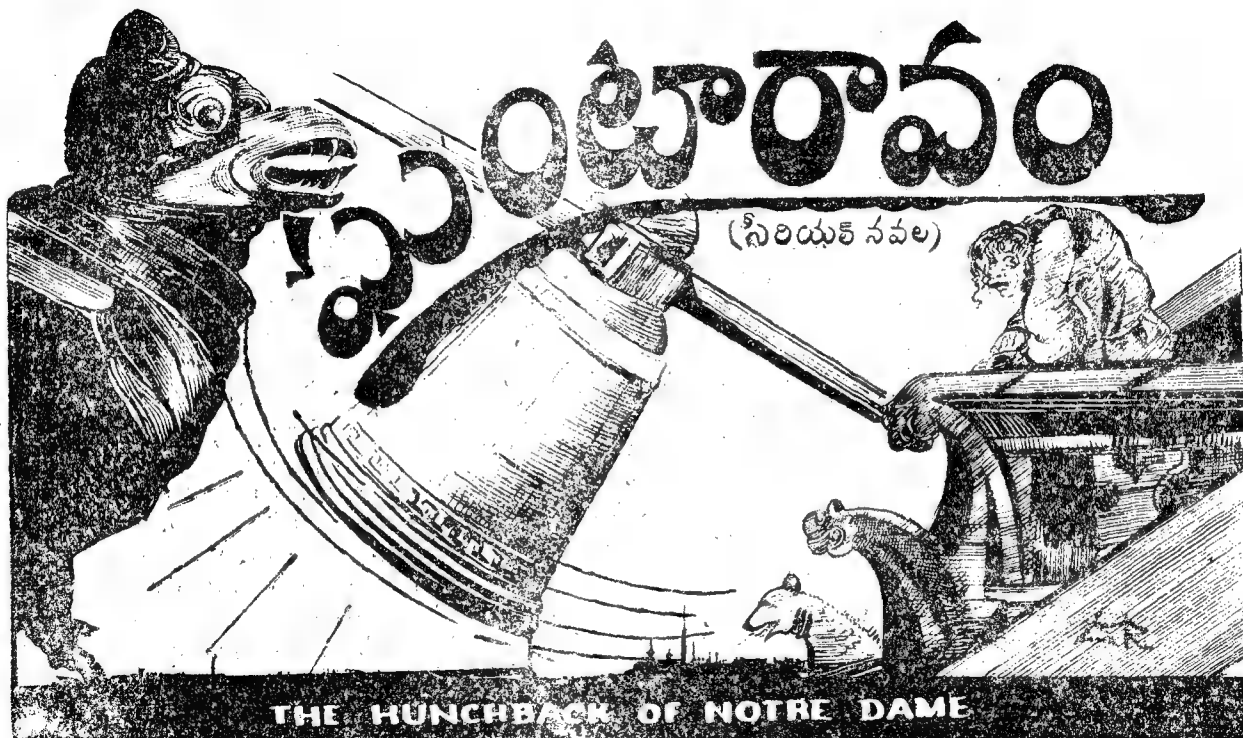
కాని పున్నయ్య కూడా సామాన్యమగాడు.

“ఈ కాకి సమారాధన సంగతి, వాళ్ళు భోజనానికి పిలవబోయే సంగతి ముందుగానే ఊహించి, పెద్ద అర్జంటువని ఉన్నవాడు లాగా పరాయి వూరు ప్రయాణం తల పెట్టాడు.

వాగ్దేవర్రావు పున్నయ్యని భోజనానికి పిలవటమూ జరిగింది, పున్నయ్య తపయాణం మిడమీద, రానని చెప్పి ప్రించుకోటమూ జరిగింది. దీనితో చంద్రమ్మ చేసిన ఎత్తు పారలేను.

(92-వ పేజీ చూడండి)

బాధ తలనొప్పి జలుబు మరియు జ్వరంనుండి తక్షణం నివారణపొందుటకు

16

పాత ప్రధాన న్యాయమూర్తి రాబర్ట్ ఎడ్వాట్స్ లి చాలా బలమైన వ్యక్తి. అతని పేరు చాలా పెద్దది. అతని అధికారం రాబర్ట్ కు ఉంది. ఆ పదవిలో చేయవలసిన పనికంటే అధికార దర్పం అధికం. అప్పటికి పదహారవ శతాబ్దం ఆయన ఆ పదవిలో ఉంటున్నాడు. ఈ పదహారవ శతాబ్దం ఎంతమంది మంత్రులూ, ఉన్నతాధికారులూ చూశాడు. ఉన్నతపదవుల్లో ఎంతమంది మారిపోయారు కాని రాబర్ట్ అధికారానికి చలనం రాలేదు. ఇంతేకాదు, తన తరవాతి ఆ పదవి తన వారసునికి సంక్రమించే విధానం కూడా చేసుకున్నాడు. ఆయనకి చివరికి వచ్చింది. ఇతరత్రా పెద్ద రాజులు ఉండి. ఇదిగాక ఆయనకు చివరికి తగినంత శక్తి ఉంది. దుస్తులు ధరించి పెద్ద ఊరేగింపులో నుండి వెళ్లి ముందు దారితీస్తాడు. పారిస్ లోని శిల్ప నిర్మాణానికి అధికారం ఆయనదే. అడుగుడుగునా ఆయనకు ప్రజలమీద ఆజ్ఞలు శిరసా దరించే ఉద్యోగం లభించింది ఆయన అధీనంలో ఉన్నారు. పారిస్ లోనే నేరస్థుల్ని విచారించి శిక్షిస్తాడు; ఉరి విధిస్తాడు; కొందరిని దానికి అజ్ఞులీస్తాడు. రాజుగారు స్వయంగా శిక్షలు విధించి ముద్రలు కూడా ఆయన చేతులమీదగానే ఉద్ధరించాలనుకుంటున్నాడు. ఇంక ఇంతకంటే ఏం కావాలి మరి? కొన్ని పెద్ద లెక్కలు కూడా, అంటే రాజవంశస్థులు, ధనాధులు కొందరి తిరుగు రాబర్ట్ వారసునిగానే ఎగిరిపోయాయి.

సంపూర్ణమైన సంతృప్తితో రోజురోజు జీవితం నెలకొల్పినా నిజానికి ఏం కావాలి? అయినా ఆరోజున, అంటే 1482 వ సంవత్సరం జనవరి 7 వ తేదీ ఉదయం రాబర్ట్ ఎందుకో అతిచిక్కగా

ఉన్నాడు. చిక్కెందుకు కలిగిందో అతనికి తెలియదు. ఆరోజు మబ్బుపట్టలేదు. ఆయన పొటపట్టక మరీ బిగిసి దేమో? తన్ని గూసికూడా తలవంచుకోకుండా బిక్కెనా లెవలైనా తిన్నా. రభావంతో తల గర పేసి నల్లని నువ్వులు వచ్చాయి. ఏమో! ఇటువంటి నల్లని నువ్వులు చూడటం చచ్చి పారి పోవడం చేస్తుంటే. మున్నెంకి చిక్కెనా మాత్రం ఉన్నాడు.

అది పండుగ గడిచిన మరునాటిరోజు. అంటే ఆరోజున న్యాయమూర్తికి పన్నెండు వేల ఉంటుందన్న మాట. బట్టిలు నాభారణం గా మువ్వ చిక్కెనా ఉన్న పన్నెండు వేల ఉంటుంటే నేరాలు విచారించడానికి నిర్ణయించుకుంటారు. మహారాజు తరఫున న్యాయశాసనం పేరు చెప్పి నేరస్థులమీద తన చిక్కెనాతో నల్లని నువ్వులు వచ్చాయి.

రాబర్ట్ ఇంకా న్యాయస్థానానికి రాకముందే మిగతా న్యాయమూర్తులు నేరవిచారణ ప్రారంభించారు. ఇవిక్కిందే పరిపాటి ఆరోజు పొటపట్ట ఎనిమిది గంటలనించే న్యాయస్థానం క్రిక్కిరిసిపోయింది. అక్కడొక మూల కొంత చీకటిలో పజ్జన కొద్ది ముద్దాయిలు నిలబడి ఉన్నారు. వారిలో స్త్రీలు, పురుషులు, పిల్లలు, పెద్దలు కూడా ఉన్నారు. లీరందరూ నేరవిచారణ మాని విరి ఆనందించడానికి వచ్చినవారే. డ్రాక్ ఫ్రాగ్ తిమ్మడు జెహన్ ఫ్రాగ్ కూడా ఇక్కడికి చేరాడు. సభికి, న్యాయ మూర్తులూ కూర్చునే ఎత్తైన వేదికకి మధ్య అయిదుగురు కర్రగోడ ఒకటి అడుగింది. న్యాయమూర్తుల ఆవరణలో నువ్వులు వచ్చాయి. వారిలో ఒకడు తొందర తొందరగా ఏదో వ్రాసిస్తున్నాడు. రాబర్ట్ కూర్చునే పెద్ద కుర్చీ ఒకటి మాత్రం ఖాళీగా ఉంది. అక్కడన్న న్యాయాధికారులూ వార్డు స్టేషన్ ముఖ్యుడు. ఈయన రాబర్ట్ కి కుడిచేయి వంటివాడు.

మూలం :
విక్టర్ హ్యూగో

అనువాదం :
సూరంపూడి సీతారామ్

ఫ్లారియన్ బధిరుడు. అతని ఉద్యోగానికిది చిక్కే. అయినా అప్పటికి తీర్పు లిచ్చేస్తాడు ఫ్లారియన్. వింటున్నట్లు కనపడితే చాలు, న్యాయవిచారణ పాగిపోతుంది. ఫ్లారియన్ అమిత శ్రద్ధతో వింటున్నట్లు నటించేవాడు—వి నర్తా అతడి ఏకాగ్రతను. భంగ పరిచడం అసంభవం కాబట్టి.

పక్కనున్న మరొక న్యాయమూర్తిని చూసి ఫ్లారియన్ ఇకి లించాడు: “ఇవాళ ఇద్దరు పెద్దమనుషులు కూడా బిక్కర్లలో కలిశారే! ఓ! జాడమాడుతున్నారు కావోయి. రాజుగారికి నురు నాణేలొస్తాయి! ఫరవాలేదు. క్లాడ్ తమ్ముడొచ్చాడు. రాకుండా మానడులే. ఈమాట అడవాళ్ళు కూడా చాలామందే ఉన్నారు.

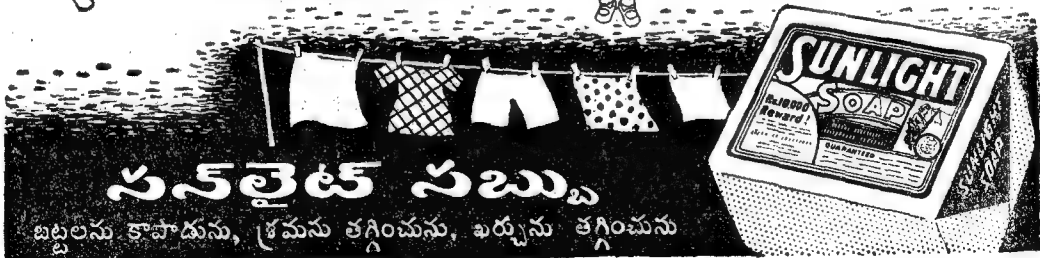
త్వరగా నురగను తెచ్చు సన్లైట్ బాద కుండ తెల్లగాను మరియు ప్రకాశవంతముగాను ఉతు కును

“మేస్తారు, నేను సొగసైన పిల్లనని చెప్పుచున్నాను. అది ఎందువల్లననగా, తల్లి నా ప్రాకంను సన్లైట్ సబ్బుతో తళతళమని మెరయు నంత తెల్లగా ఉతుకును. సన్లైట్ యొక్క చాల ఎక్కువ మీగడవంటి నురగ త్వరగా, సులభముగా, బాదకుండా, మరినమును వియటకు తరిమివేయును.”

“నేను నా క్లాసులో మిక్కిలి గునహారమైన పిల్లను. సన్లైట్తో ఉతుకుట నారంగు ప్రాకంను ఎంత ప్రకాశవంతముగా నుంచునో చూడండి! సన్లైట్ బిట్టలను పాడు చేయకుండ అవి ఇంక ఎక్కువ కొండుండుటకు సహాయపడును.”

సన్లైట్ సబ్బు

బట్టలను కాపాడును, శ్రమను తగ్గించును, ఖర్చును తగ్గించును

S. 219-X52 TL

చూసిన మొహాలే! వీళ్ళందరికీ ఇదోరకం పండగ. మూర్ఖాగ్రసరుడు కూడా వచ్చాడు. బాగుంది. ఇప్పుడు సభ నిండుగా ఉంది.”

నిజంగానే క్వెసిమెడోని పట్టి తీసుకొచ్చారు. అతన్ని చేతులంబగట్టి పగ్గాలతో కట్టేశారు. క్వెసిమెడో కదలకుండా మెడలకుండా ఊరుకున్నాడు. అప్పుడప్పుడతని ఒంటికన్నులలో రోషం కనపడుతోంది. క్వెసిమెడో వైన దోషాలోపణి సంజంధించిన కాగితాలు తీసి చూశాడు ఫ్లారియన్. నేరవిచారణకు ముందు ఫ్లారియన్ ప్రతాలు పరీక్షించి జాగ్రత్తపడేవాడు. తన ప్రశ్నలకి ఎలాటి జవాబు లొస్తాయో ముందే ఊహించుకునేవాడు. వీలైనంతవరకూ తన చెవులు బయటపడకుండా నిర్వహించేవాడు. ఎప్పుడైనా ఆసందర్భం జరిగినా, అది న్యాయమూర్తి మాత్రమే బుద్ధికి, పరంగిరజ్ఞానానికి నిదర్శనం అనుకునేవాడు. లేదా వార్తకర్త అనుకునేవారు. మొత్తానికి తనకిగల లోపాన్ని ఇతరులకు తెలియకుండా కప్పిపుచ్చుకోగలిగావని పూర్తిగా నమ్మేవాడు.

ప్రతాలన్నీ పరీక్షించిన తరవాత కుర్చీలో వెనక్కి చేరబడి కళ్ళు సగం మూసుకున్నాడు. నివృత్తపాతబుద్ధితో శ్రద్ధగా ఆలోచిస్తున్నట్లు కనపడ్డాడు. చెవుడుతోపాటు గుడ్డితనంకూడా అవసరమన్నట్లు కళ్ళు మూసుకున్నాడు—రెండూ ఉంటేకాని న్యాయ నిర్ణయ కాలేషన్ కాబోలు! సరిగ్గా అలాగే ఉండి ముద్దాయిని ప్రశ్నించడం ప్రారంభించాడు.

“నీ పేరు?”

ఇక్కడో పెద్ద చిక్కొచ్చింది; ఇటువంటి చిక్కలో ఏం చెయ్యాలో న్యాయశాసనం ఏమీ చెప్పలేదు. ఒక చెవిటివాడు మరొక చెవిటివాణ్ణి ప్రశ్నిస్తున్నాడు.

అసలే చెవిటివాడైన క్వెసిమెడోకి ప్రశ్న వేసినట్టే తెలియలేదు. అందువల్ల న్యాయమూర్తివంక నిదానంగా చూస్తూ ఉండిపోయాడు. ముద్దాయి చెవిటివాడని తెలియని న్యాయమూర్తి తన ప్రశ్నకి సమాధానం వచ్చిందని ఊహించి తన పని మామూలుగానే కొనసాగించాడు.

“ఒహో! అయితే నీ వయస్సు?”

క్వెసిమెడో అశ్రుమదిరిగా మానంగా ఊరుకున్నాడు. మళ్ళీ సమాధానం ఇచ్చాడని ఊహించుకుని న్యాయమూర్తి మళ్ళీ ప్రశ్నించాడు.

“నీ వృత్తిమిటి?”

ఈ తంతు చూస్తున్న సభాసదులు గుసగుసలు మొదలెట్టారు. ఒకరి మొహం లొకరు చూసుకున్నారు.

“అది చాలు” అన్నాడు ఫ్లారియన్. అని ఇలా మొదలు పెట్టాడు:

“నీమీద మోపబడిన నేరాలు ఏమిటంటే? రాత్రినేలే వీధిలో అల్లరిచేశావు; దురాచారి అయిన ఒక స్త్రీని బలత్వరీందడానికి ప్రయత్నించావు; తరవాత రక్షకధిటుల్ని ఎదిరించి రాజకార్యాన్ని నిరోధించావు. ఈ ఆరోపణలకి నువ్వేం సంజాయిషి చెప్పకుంటా?”

గుమాస్తావంక తిరిగి న్యాయమూర్తి ఇలా అన్నాడు:

“ఇంతవరకూ వాడు చెప్పిన జవాబులన్నీ రాసుకున్నావా?”

ఈ ప్రశ్నతో సభలో అందరూ పగలబడినవ్వారు. గుమాస్తా కూడా ఆపుకోలేక నవ్వేశాడు. సభలో అందరూ ఏకమై పవ్వి నందువల్ల చెవిటివాణ్ణికి ఈమాట ఈ నవ్వులు వినపడ్డాయి. నవ్వుల్ని లక్ష్య పెట్టనట్లు క్వెసిమెడో భుజా లెగతెనే ముఖం

పక్కకి తిప్పుకున్నాడు. ఫ్లారియన్ ఆశ్చర్యపడ్డాడు. ముద్దాయి భుజాలెగ రెయ్యడంకూడా గమనించాడు. ముద్దాయి ఏదో తుంటరి జవాబిచ్చి ఉంటాడని ఊహించుకున్నాడు. కొంచెం కోపం తెచ్చుకుని ముద్దాయిని మందలించాడు.

“అటువంటి జవాబిచ్చినందుకు నిన్ను కొంతవేయించవచ్చు నని తెలుసా? నువ్వెవరితో మాట్లాడుతున్నావో తెలుసా?”

దీనితో మరింత విరగబడి నవ్వడం మొదలుపెట్టారు జనం. సాక్షిలెట్లు, గుమాస్తాకూడా నవ్వుపుకోలేకపోయారు. నవ్వకుండా ఉన్నవాడు క్వెసిమెడో ఒక్కడే. ఏం జరుగుతోందో అతనికి తెలియదు. ఫ్లారియన్కి రోషం వచ్చింది. ముద్దాయిని గట్టిగా బెదిరిస్తేగాని తుంటరిమాటలు మానడమని ఇలా అన్నాడు:

“న్యాయమూర్తిని న్యాయసభలోనే అవమానించడానికి నీ కింత సాహసం ఎల్లావచ్చిందిరా? జీతం బలైతే లేకపోయినా న్యాయసంరక్షణకోసం మహారాజా అజ్ఞప్రకారం న్యాయం నిర్వహిస్తున్నావని తెలియదా? నువ్వెవరితో మాట్లాడుతున్నావో ఒప్పు తెలియకుండా.....”

ఫ్లారియన్ నాగ్గాటి ఎంతదూరం పోయేదో తెలియదు కాని ఇంక సభాసదులు ధిరించలేకపోయారు. అంతలోనే సభంతటా అకస్మాత్తుగా నిశ్శబ్దం వ్యాపించింది. వెనుక రెలుపు తెరుచుకుంది. ప్రధాన న్యాయాధికారి రాబర్ట్ ప్రవేశించాడు. ఫ్లారియన్ లేచి నిలబడి అభివాదించేశాడు; చేసి నిలబడే రోషంతో ఇలా అన్నాడు: “న్యాయస్థానంలో మర్యాదగా ప్రవర్తించనందుకు వీడికి కఠినశిక్ష విధించి తీరాలండి.”

గుక్కతిప్పమని వెంటనే కూచున్నాడు ఫ్లారియన్. నుదుటిపై చెమట తుడుచుకున్నాడు. రాబర్ట్ కోపంతో ముద్దాయిని చూశాడు.

“నీ శేర మేమిటి?” అని ప్రశ్నించాడు రాబర్ట్.

ఈమారు క్వెసిమెడో తన నేడో న్యాయమూర్తి ప్రశ్నిస్తున్నాడని గ్రహించాడు. అది తన పేరై ఉంటుందని ఊహించుకుని బొంగురు గొంతుతో జవాబిచ్చాడు.

“నా పేరు క్వెసిమెడో.”

ఈ ప్రశ్నకి ఈ జవాబు విని అందరూ మళ్ళీ నవ్వారు. రాబర్ట్ కోపం మిరిమిరింది.

“నాతో కూడా పరియాచక మాడుతున్నావురా?” అని ఉరి మాడు.

“నాటర్ డాప్ చర్చిలో గంట వాయిం చేవాణ్ణి” అన్నాడు క్వెసిమెడో. రెండో ప్రశ్న ఇందుకే నమకున్నాడు.

రాబర్ట్ పొద్దుటినుంచీ చిక్కాగా ఉన్నాడని మొదటే చెప్పబడింది.

“నీ పేరు గంటలా మోగేలా చేస్తాను తెలుసా? నీ తుంటరి తనానికి బుద్ధి చెప్పగలను జాగ్రత్త! వినపడుతోందా?”

“నా వయస్సు?” అన్నాడు క్వెసిమెడో. “కొద్దిరోజుల్లో ఇరవై యేళ్లు విండుతాయి.”

రాబర్ట్కి ఓపిక నశించింది. “అ! నన్నే ఎదిరిస్తున్నావా? ఉండు నీ పని చెప్తా. వీణ్ణి తీసుకుపోయి గ్రీన్ చౌకులో గంట సేపు కొంత వెయ్యండి. ముందు కొరడాలతో కొట్టి తరవాత గంట సేపు కొంత వెయ్యండి. ఫారిన్ అంత చాటించి అందరి సమక్షంలో ఈ తుంటరిని హింసించండి” అని ఆజ్ఞాపించాడు. గుమాస్తా పరపర వ్రాసిపారేశాడు.

“బలే! బలే శిక్ష వేశారు” అన్నాడు జేహీన్ ఫ్రాలో నభలోనుంచి.

క్వాసిమాడో నేరానికి విచారణ ముగిసింది. శిక్ష విధించబడింది. ఆ రోజుల్లో శిక్ష విధించడానికి న్యాయశాసనాలాటే ఉపకరించేవి కావు. అందువల్ల నేరం విచారించి తీర్పు ఇచ్చి శిక్షలు విధించడం సులువుగా ఉండేది. నేరస్థుల్ని తిన్నగా కొలితకో, చక్రానికో, ఉరి స్తంభానికో పంపించేవారు. ఏ శిక్ష పడుతుందో ఊరందరికీ ముందే తెలిసేది.

గుమాస్తా కౌగితం న్యాయమూర్తి కిచ్చాడు. న్యాయమూర్తి ముద్ర వేశాడు. లేచి మిగతా న్యాయమూర్తుల పని తనిఖీ చేయడానికి వెళ్ళిపోయాడు. క్వాసిమాడో నిర్లిప్తభావంతో అంతా చూస్తున్నాడు.

పత్రం తీసుకుని ఫ్లారియన్ పరిశీలించ వారంభించాడు. గుమాస్తాకి ముద్దాయిపట్ల జాలి కలిగింది. మెల్లిగా లేచి న్యాయమూర్తి చెవులో అన్నాడు: “పాపం! వాడు చెబితీవాడు.”

నోపం యిద్దరికీ ఒకటే కాబట్టి ఫ్లారియన్ దయ తల్చుగలడని

గుమాస్తా భావించాడు. కాని తన చెవుడు ఎవరికీ తెలియదనుకునే స్థాయికి దయ కలగలేదు. అసలు గుమాస్తా చెప్పిన మాటల్లో ఒక్క అక్షరం వినపడలేదు. అయినా విన్నట్లు నటించి “ఓ! అల్లాగా! నాకు తెలియలేదు. అయితే ఇంకో గంటసేపు వీపు పెట్టగొట్టుమోదాం.” అంటూ పత్రంమీద తన మార్పుచేసి సంతకం పెట్టేశాడు.

17

ఉదయం పదిగంటలయింది. గ్రీన్ చౌకు చూస్తే పండుగ గడిచిన మరుదటి గోజని తేటపడుతుంది. వీధులనిండా బాణసంచా కాల్పుగా మిగిలిన తుక్కు, కర్రముక్కలు, రాళ్ళు, చెత్త, చెదారం విరజిమ్మినట్లుంది. కొందరాచెత్త తన్నుకుంటూ నడుస్తున్నారు; కొందరు తప్పకొనడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు, అంగళ్లు తెరిచారు; వ్యాపారం సాగుతోంది. అక్కడక్కడ కొందరు రాత్రి జరిగిన విశేషాలు చెప్పకుంటున్నారు.

భారీ కట్టడపు పనులకు మీరు అగ్రికోపై ఆధార పడండి!

అగ్రికో
పనికెత్తగిన పనిముట్టు!

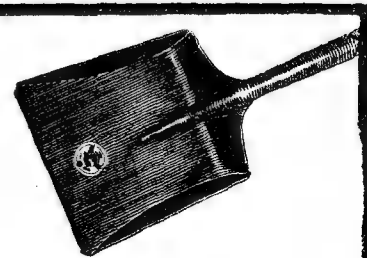

భూమి సాగుబడికి త్రవ్వటకు లేక అనకట్టలు కట్టటకు మరి ఎటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమములకైననూ అగ్రికోపనిముట్టు మీ అవసరములను తీర్చును. దృఢమై, సరితూగు నిర్మాణముగల్గి అద్భుతముగా పనిచేయుట చేత ప్రతిచోట కంట్రాక్టర్లు ఏదినే ఎన్నుకొనుచున్నారు.

తాతా అగ్రికో పనిముట్టు

ది తాతా ఇరన్ అండ్ స్టీల్ కంపెనీ లిమిటెడ్
హెడ్ క్వార్టర్స్: 23-వీ, నౌకానుభావ్ రోడ్, కలకత్తా-1
పేర్లు బ్రాంచీలు: బొంబాయి, మదరాసు, నాగ్ పూర్, అహమదాబాద్, సికిందరాబాద్, విజయనగరము
కంటోన్ మెంట్, బలంధర్ కంటోన్ మెంట్ & కాన్పూర్

చదరపు ముఖపు షావెల్.
ఐ.యన్.ఐ. కోరినట్లు హై కార్బన్ ఉక్కుతో
తయారుచేసి కర్రచియలు బిగించబడినది.

పశ్చిమ భారత పాత:
అద్భుతమైన ధృఢత్వము. ౧౦ పైజ
దుశమణకరిగి వేవయోగించుటకు ఏదా
నుండి దారికొరము మమ్మను.

వికాస్:
బెంకు రకములు గలవి. మిక్కిలి ధృఢమై
దీర్ఘకాలము మమ్మను.

గడ్డపాతర:
6 అ. 6 అం. పిక్చరహాకపు, 7/8" నుండి
1 1/2" అం. ౧ ప్యానముగలిగి హై కార్బన్
ఉక్కుతో తయారు చేయబడినవి.

ఘంటారావం

చాకుమ్యులలో ఇనపచక్రం, కొంత, ఉరిస్తంభం ఉన్నాయి. కొంతదగ్గర గుర్రాలెక్కిన నలుగురు సార్వంట్లు కాపురం వెయ్యడంచూసి జనం పొగుబడం ప్రారంభించారు. సార్వంట్లు కాపురవారంపే కొంత, ఉరి ఏదో ఒక విధోదం ఉంటుందని ప్రజలకు తెలుసును.

గ్రీవ్ చాకులలో నిలబడి పశ్చిమానికి మాస్తే రోలండ్స్ బవర్ కనపడుతుంది. అక్కడ ముందుభాగంలో గూడు అమర్చి, అందులో పెద్ద బైబిల్ పుస్తకం ఒకటించారు. గూడుముందు ఇనపగుంజలు పాలి ఉంచారు. పుస్తకాన్ని ఎవరూ దొంగిలించ కుండా రాలి తిన్నే పై ఒక గొలుసుతో బంధించారు. ఇనపగుంజల మధ్యనుంచి చేతులు జొసిపి పుస్తకం పేజీలు తిప్పడానికి మూత్రం వీలుంటుంది. రాత్రివేళకూడా చదవడానికి వీలుగా లోపల దీపాలు పెడతారు. ఈ గూడుప్రక్కనే ఒక చిన్న కిటికీ ఉంది. ఈ కిటికీ రెండే ఇనపకోట లున్నాయి. ద్వారమైనారేని అక్కడి కూపాని కిడొక్కటే గాలి వెలుగుల కాధారం.

మత యుద్ధాలలో తండ్రి మృతినెందగా జీవితంపైన రోతపుటి మేడామ్ రోలండ్ ఈ బవర్ లో గోడ పడగొట్టించి అంధకార కూపాన్ని నిర్మింపచేసింది. తనకుగల సర్వస్వాన్ని బీదలకూ భగవత్కార్యాలకూ సమర్పించి ఈ కూపంలో తనను తాను నిర్మంధించుకుంది. వెనుక ద్వారం ఉన్నచోట రాళ్లతో పూడ్చించింది. తండ్రి ఆత్మకాంతికోసం రాత్రింబగళ్లు దైవధ్యానంచేస్తూ ఈ కూపంలోనే గడిపింది. కటికరాళ్లపైనే నిద్రిస్తూ నల్లని నారదుస్తులు ధరించి, దారినపోయేవారు దయతలిచిఇస్తే రొట్టి, నీళ్ళుమాత్రం పుచ్చుకుంటూ ఇరవైయేళ్లు ఈ కూపంలో ముగిసాయి చివరకు ఇక్కడే మృత్యువు నాలింగనం చేసుకుంది. తన అనంతరం తనవలె జీవితంపైన విరక్తి జాగుప్పించిన స్త్రీల కళోర దీక్షకు ఈ కూపం వినియోగపడాలని ఆమె నిర్ణయించింది. పేదలు బికారులు ఆమె జ్ఞప్తి వచ్చినప్పుడు కంటతడి పెడుతారు. ఉన్నత మతాధికారుల ప్రాపులేకపోవట్టి కాని లేకపోలే ఆమె నెయింట్ గా చరిత్ర కెక్కడి. ఆమె స్వత్యర్థం పారిస్ అధికారులు ప్రక్కనే గూడుకట్టి అందరూ చదవడానికి ప్రార్థించడానికి వీలుగా బైబిల్ నెలకొల్పారు.

మధ్య యుగాలలో ఇటువంటి సమాధులు అరుదుకావు. జన సమృద్ధంకల ప్రదేశాలలో ఇటువంటి సమాధులు నిర్మించుకుని ప్రాముఖ్యతం చేసుకునేవాళ్ళు విరాగులు, స్త్రీలు, పురుషులు కళోరదీక్ష పూసేవారు. కొందరికి గృహజీవితంనుంచి గోరికి ఈ సమాధి మధ్య మజలీ అన్నమాట. మానవసమాజంనుంచి విడివడి ఇక్కడికి చేరినవారు దాదాపు చనిపోయినవారితో సమానులు. తెలం వారిం చివరకున్న కొద్ది తమస్సులోకి అంతర్ధానం కావడానికి కాసుక్కుచున్న దీపాలవలె ఈ సమాధులలో నిర్భాగ్యులు మృత్యువుకోసం ఎదురుమాస్తా ఉండేవారు. సమాధిగతజీవి దృష్టి పరలోకంపై పే ఉండేది. ఆ కన్నులలో మరో లోకాల వెలుగు చీకటే కనపడేవి. ఆ పంజరంనుంచి విడివడంకోసం ప్రాణి గిజగిజ లాడేది. ఆ ఆత్మ కాశీరం చెరసాల, ఆ శరీరాని స సమాధి చెర సాల. ఆ పంజరానికి, ఆ కటికరాళ్ళకూ మధ్యపడి నలిగే ప్రాణి విముక్తికోసం ఆక్రోశించేది. ఆ వ్యక్తుల బాధలేవో తెలుసుకోడం కాని వారిపట్ల జాలికాని ఆనాటి ప్రజలకు అనవసరం. వారిని మాత్రం అతిపవిత్రులని యెంచి పూజించి, వారికోసం ప్రజలు భక్తిభావంతో దైవాన్ని ప్రార్థించేవారు. ఆనాటి దైవభక్తి

భావంలో దాక్షిణ్యభావానికి చోటులేదు. దర్శనార్థం వచ్చే యాత్రికులకు సమాధిలోని వ్యక్తికి జీవితంపైన ఎందుకు రోత పుట్టిందో, ఆ బాధ లేమిటో తెలుసుకోవాలనే జ్ఞాన ఉండేది కాదు; చూసి దైవాన్ని ప్రార్థించి దీక్షగతికి ఆశ్చర్యపడి ఉండు కేవలం. ఆలోచన కింకా నైస్సుకోసం మైక్రోస్కోప్, తత్త్వ జ్ఞానకోసం తత్త్వశాస్త్రం తయారుకాలేదు.

పారిస్ లో ఇటువంటి సమాధులు ఆనాటికి చాలానే ఉండేవి. సమాధులు ఎక్కడైనా ఖాళీపడి పశ్చాత్తప్తులు, విరాగులు దొరక్కపోలే చర్చి ఊగుకునేది కాదు. ఎవరూ దొరక్కపోలే కుమ్మరిసత్తు తీసుకువచ్చి ఉంచేవారు.

రోలండ్స్ బవర్ సమాధి నిర్మించబడిన మూడు వందల యేళ్లనుంచి ఎన్నడూ ఖాళీగా ఉండలేదు. ఇప్పుడు (కథా కాలం నాటికి) సమాధిలో శిల్పవిశిష్ట అయిన ఒక స్త్రీ ఉంది.

గ్రీవ్ చాకులలో వెడుతూ ముగ్గురు స్త్రీలు సమాధి దగ్గర పడ గానే ఆమెనుగురించే మాట్లాడుకుంటున్నారు. వీరిలో యిద్దరు పారిస్ నగరవాసులు; ఒకామె కొత్తగా పారిస్ వచ్చింది. ఈమె చెయ్యిపట్టుకుని ఒక బాలుడున్నాడు. అతనిచేతిలో పెద్ద రొట్టి ముక్క ఉంది. తల్లి మనస్సు ప్రపంగంలో మగ్గు మైపుంపే కొడుకు రొట్టెముక్కుని తడేకదృష్టితో గమనిస్తున్నాడు. రొట్టి కొరికయ్యా లని అతని కెంతో కోరికుంది కాని కొరక్కండా దానివంక మాస్తా ఊరుకున్నాడు.

“అలస్యమైపోతోనే! త్వరగా వడవాలి మనం.”

“పరవాలేదు. రెండుగుంటలసేపు కొంతలో ఉంటాడులే.

ను నెప్పవడేనా కొంతనెయ్యడం మాశావా?”

“మాశాను...రీమ్స్ లో”

“అబ్బే! అక్కడ అది ఓ కొంతేనా?”

“ఏం? పెద్దపెద్ద వాళ్ళకొంతేకా రక్కడ. నేను మాశాను.

ఒకడు అమ్మనీ నాన్ననీకూడా చంపాట్ల, వాణ్ని కొంతనెయ్యడం నేను స్వయంగా మాశాను.”

“అయినా అది పారిస్ లో మాదిరిగా ఎల్లావుంటుందిలే.”

“అదేమిటో? చాకు అవతల వంకెనమీద? అంతమంది జనం

మూగా రెండుకో అక్కడ?”

“తింబుర వినపడ్డంలేదు? ఎమరాలూ వచ్చిఉంటుంది. దాని

దగ్గర మేకపిల్ల బలే ఆభినయం చేస్తుంది. వెల్లిమాద్దామా?”

“ఎవనో?”

“జిస్సీవాలి.”

“అ! అంటూ కొత్తగావచ్చినామె కొడుకుని దగ్గరకు

లాక్కుంది భవంతో. “వోవోద్దు. అక్కడికి వెళ్ళు. జిస్సీలు

పిల్లలై త్తుకునిపోతారు.” ఆమె ఇంక కదలకుండా దారి మధ్యలో

ఆగిపోయింది.

పారిస్ వనిత లిద్దరూ తెల్లబోయారు. తరవాత నవ్వేకారు.

“ఛ! వాళ్ళు పిల్లలై త్తుకుపోడ మేమిటి? ఎక్కడా వినలేదు.”

అంది ఒకామె.

ఇంకొకామె ఆలోచించింది. “చిత్రం! సిస్టర్ గిలా

కూడా ఇలాగే అంటుంది సుమా!”

“సిస్టర్ గిలా ఎవరు?”

“తెలిదూ? అదుగో అక్కడ చూడు. ఆ సమాధిలో

ఉంటుంది, ఆవిడ.”

“మనం రొట్టి తీసుకెళ్లేది ఆవిడకోసమే కాదా?”

“అవిడే. తంబుర పట్టుకు తిరుగుతూ జోస్యం చెప్పానంటారు. ఆ జిప్సీల్ని చూస్తే ఆమెకి తగని కోపం. అయితే నీ క్కూడా ఎందుకోచ్చిందా భయం.”

రిమ్మనించి వచ్చినవనిత కొడుకుని దగిరకు తీసుకుని ఇలా అంది “రిమ్మలో అటువంటి దోకటి జరిగింది.”

“ఏం జరిగింది?”

“పారిస్ లో ఉన్నారూ, మీకు తెలియదా?”

“చెప్పేం జరిగిందో, నగుస్తూ ఉండాం.”

“ఆమెకి సరిగ్గా నా యీడే ఉండేది. పేరు పాక్యెట్ కాంటెనెర్. చిన్నతనంలో తండ్రిపోలే తల్లే కన్నపడి పెంచేది. కాని తల్లి గారాబం చేసింది. చాల చక్కగా ఉండేది. కాని తెగ పెట్టేది, అంతగా నవ్విలే చేతుని తెలియదు. అసలు పళ్ళు కనపడితే కళ్ళు మెరవ్వుట. తెలివితక్కువది. ఇట్టే పొడయింది. భాగ్యవంతుణ్ణి పెళ్ళాడాలని ప్రయత్నించేది. దాని అందం చూసి స్నేహం చేసేవారే కాని పెళ్ళిచేసుకునేవాళ్ళు మాత్రం కనపడలేదు. పెళ్ళికాక పిచ్చై తినట్లుండేది. చివరికి పెళ్ళికాకుండానే ఒక అడపిల్ల పుట్టింది. సరిగ్గా ఇది జరిగి ఇప్పటికీ పడహారేళ్ళవుతుంది. తల్లి చచ్చిపోయింది కాబట్టి బాధపడేవాళ్ళు లేరు. ఆమె పుట్టిన కూతుర్ని చూసుకుని మురిసిపోయేది. ఆ కూతురు తప్ప ఆమె కింక లోకంలో నా అనే వాళ్ళవరూ లేరు. పాపం! అందరూ తిలవేశారు. మొహంమీద ఉమ్మేసేవాళ్ళు. తనకి తనదానికి తిండి లేకపోయినా కూతుర్ని అతిముద్దుగా పెంచుకునేది. ఎప్పుడూ తన పేదరికానికి పతనానికి ఏడుస్తూ బిడ్డని గుండెకి హత్తుకుని ముద్దులు పెట్టుకుంటూ వుండేది. కొందరు ఆమె పిచ్చి దనుకునేవాళ్ళు. ఇంక దార్ద్ర్యం భరించలేక పడుపు వృత్తితో డబ్బు సంపాదించి బిడ్డని పెంచుకునేది. బిడ్డకి ఏలోటూ రాకుండా విచ్చలవిడిగా డబ్బు ఖర్చు పెట్టేది. కూతురుకి ఏగ్జిన్ అని పేరు పెట్టుకుంది. కాటిన్ గుడ్డలు తప్ప మరేవి తొడిగించేది కాదు. బంగారు నగిషీఉన్న బుల్లివి మెట్టని గులాబిరంగు బూట్లు తొడిగించేది. అలాంటి బూట్లు నే నెప్పుడూ చూడలేదు. రాజుల ఇళ్ళలో కూడా పిల్లలంత సుకుమారంగా పెరగరు. అలా పెంచేది. పిల్ల పాదాలు మరీ చిన్నవిగా ముద్దొస్తూఉండేవి. చూస్తే గాని అంత చిన్నవని నమ్మడం కష్టం. అందుకోసం ఆ బూట్లు స్వయంగా వుట్టిందిట. ఏగ్జిన్ ని ఏడాది నిండాక చూశాను. అబ్బ! ఎంత చక్కగా ఉండేదనుకున్నారో మాటల్లో చెప్పలేను. మూతికన్న కళ్ళు పెద్ద తనుకో. చక్కని నల్లటి జాటు ఉంగరాలు తిరిగిఉండేది. పిల్ల పెరుగుతున్న కొద్దీ తల్లి ఆపేక్ష పెరిగిపోయింది. ఎప్పుడూ ఆ బుల్లిపాదాలు ముద్దు పెట్టుకుంటూ ఉండేది.

“ఒక రోజుని జిప్సీలు తండాలు తండాలుగా వచ్చారు ఆవురూ. చెయ్యిమాసి జోస్యం చెప్పి డబ్బు వుచ్చుకునేవాళ్ళు. చూస్తే భయంకరంగా ఉండేవాళ్ళు. వాళ్ళు పిల్లలై తుకుపోతారనీ, జేబులు కొట్టేస్తారనీ, దోపిడి జరుపుతారనీ, మనుషుల్ని చంపి మాంసం తింటారనీ పుకార్లు పుట్టాయి. వాళ్ళదగిరకు వెళ్ళేది పెద్దవాళ్ళు చిన్నవాళ్ళని కోప్పడేవాళ్ళు. కాని మళ్ళీ పెద్దవారే వెళ్ళి చేతులు చూపించుకునేవాళ్ళు. ‘నీ కొడుకు రాజపుతాడు, గొప్ప మతాధికారి అవుతాడు, పెద్దపేరు తెచ్చుకుంటాడు’ ఇల్లా జోస్యం చెప్పేవాళ్ళు జిప్సీలు. పాపం కాంటెనెర్లూ కూడా కూతుర్ని తీసుకెళ్ళి చెయ్యి చూపించింది. జిప్సీలు ఆ పిల్ల అందంచూసి ఆశ్చర్యపోయారు. పిల్లనిచూసి మెచ్చుకుని మహారాణి అవుతుందని చెప్పారట. దాంతో తల్లి ఉబ్బి తల్లివైపుపోయి ఇంటికెళ్ళింది. మర్నాడు పొద్దుని పిల్లకి పాలునిండా పాలుపోసి నిద్రపోగొట్టి, పిల్ల అదృష్టాన్ని నలుగురితో చెప్పకోవాలని తొందరలో తలుపువెయ్యడం

మర్నాడు పొద్దుగింటికెళ్ళింది. మళ్ళీ తిరిగొచ్చేసరికి పక్కలో పిల్లలేదు. బూట్లజతలో ఒక్కటి మాత్రం పక్కకింద పడివుంది. పాపం ఇంక ఆ తల్లిగోల చెప్పలేను. జాట్లు పిక్కుని ఏడుస్తూ మొత్తుకుంటూ వీధిని పడింది. ఇరుగూ పొరుగూ చంటిపిల్లమీద ముక్కువ కొద్దీ ఊరంతా గాలించారు. తల్లి ఆరోజు ఊళ్ళో తిరగని చోటులేదు, వెతికిని మూలలేదు. ఎవరు కనపడితే వాళ్ళని నిరేసి ‘నా కూతురు కనపడిందా’ అని అడిగేది. అంత చక్కనిదీ వెర్రిబాధతో ఒక్కపూటలో పూరిగా రూపు మాసిపోయినట్లు యింది. ఆమె ఏడుపు వింటే అందరికీ కడుపు తరుక్కుపోయింది. ‘నా పిల్లని నాకు తెచ్చి పెట్టండి. మీ యింట్లో దాసిగా ఉండి పోతాను. మీరేం చెప్పినా ఏం చేసినా ఒప్పుకుంటాను’ అని అందర్నీ వేడుకుంది. సాయంకాలం ఎవరో చెప్పారు ఒక చక్కని అడపిల్లని జిప్సీలు తీసుకెళ్ళడం చూసినట్లు.

రాత్రి ఇంటికివచ్చింది ఏడుస్తూ. ఇంటిదగిర కొచ్చేసరికి ఇంటిలోనించి ఏడుపు వినపడింది. తల్లి మరీకొందరూ కలిసి ఆదరా బాదరా పరుగెత్తి చూశారు. ఆశ్చర్యం! ఒంటికన్నుతో, గూనితో విస్మయంగా ఉన్న ఒక పసిపిల్లాడున్నాడు పక్కలో. తన కూతుర్ని ముంతించి ఇల్లా చేశారని తల నెలకొల్పబడుకుని ఏడ్చింది తల్లి. తల్లికి పిచ్చైపోతుందని భయపడి పక్కవాళ్ళు ఆ పసిపిల్లాణ్ణి తీసుకుపోయారు. ఇంక తల్లి మిగిలిన ఆ ఒక్క బూటూ తీసుకుని ముద్దు పెట్టుకుంటూ ఒకటే ఏడుపు. ఆ రోజుని ఆ ఊళ్ళో కంట తడి పెట్టనివాళ్ళు లేరంటే నమ్మకం.

“ఉన్నట్టుండి అకస్మాత్తుగా లేచింది. లేచి జిప్సీలు మకాం చేసిన చోటుకి పరుగెత్తింది. ఆమెవెంట కొందరు వెళ్ళారు. కాని ఏం లాభం! అప్పటికే జిప్సీలు మకాం ఎత్తేసి ఎటో వెళ్ళిపోయారు. వాళ్ళా పిల్లను చంపి తినేశారని కొంద రనుకున్నారు.”

“తరవాతేమింది?”

“ఏమో! మళ్ళీ తల్లి కనపడలేదు. వచ్చిపోయిందని కొంద రంటారు. కొందరు కాలినడకని పారిస్ వచ్చిందంటారు. ఏది నిజమా ఎవరికీ తెలియదు.”

“మరి ఆ పిల్లాడు?”

“పారిస్ పంపించారని విన్నాను. నాబర్ డామ్ బర్పిలో విడిచి పెట్టారట. ఆతిరవాత ఏమయిందో తెలియదు.”

ముగ్గురూ తరవాత మానంగా నడిక సాగించారు. ఆలోచనలలోపడి కోలండ్రేస్ బుగర్ దాటి చాకు సమీపించారు.

అక్కడ కొంతదగిర చేసిన గుంపు చూశారు. సమాధిమాట మరిచిపోయారు. కాని పిల్లవాడి కే అంతర్వాణి చెప్పిందో తెలియదు. “అమ్మా! ఇంక నేను తినచ్చా ఈ రొట్టి?” అని అడిగాడు. కాని వాడు తొందరపడ్డాడు. ఇల్లు చేరిందాకా ఊరుకునివుంటే రొట్టి వాడికే దక్కేది. ఇప్పుడు తల్లికి జ్ఞాపకం వచ్చింది.

“అర! మరిచిపోయాం. ఏదీ ఆ సమాధి చూపించు. రొట్టి ఇచ్చేసినదాం” అంది వాడి తల్లి పారిస్ వనితల్లో.

“అవునవును. నడవండి” అని అందరూ వెనక్కి తిరిగారు. సమాధివద్దకు చేరారు.

ముందు ఒకామె కిటికీలోనుంచి తొంగిచూసింది. చూడగానే ఆమె ముఖంలో జాలి, వ్యగ్ర వ్యక్తమైనాయి. మిగిలిన యిద్దరూ నిశ్శబ్దంగా లోనికి చూశారు.

పట్టపగలే మసకచీకటి ఆవరించిన్న ఆ కూపం చాల చిన్నది. రాళ్ళతో కప్పబడిన సేల. ఒకమూల ఒకామె కూర్చుని ఉంది. చేతులతో మోకాళ్ళను చుట్టికూచుని, మోకాళ్ళపై గడ్డమానించి ఎదురుగా మరొక మూలవంక నిశ్చలంగా చూస్తోంది. తెల్లగా పండిపోయిన జాట్లు చీదరగా చుట్టూ పేలాడుతోంది.

మంటారావం

నిశ్వాసమేనా విడుస్తున్నట్లు కనపడదు. చలనంలేని ఆ వ్యక్తిని చూస్తే బ్రతికి ఉందనుకోవడం కష్టం. ఆ కనుచీకటిలో స్పష్టంగా లేని ఆ ఆకారాన్ని చూస్తే, అది నిజమే, కలలో తెలియదు.

ఆ రాళ్లమధ్య అతుక్కుపోయినట్లున్న ఈ ఆకారానికి చలనం కాదుకదా నిశ్వాసంకాని స్పృశి చేతనయ్యేలా లేననిపిస్తుంది. భయంకరమైన ఈ కీతల వాతావరణంలో కూడా చేతులకు కాళ్లకు రక్షణలేదు. ఉన్న ఒక్క కిటికీలోనుంచి చలిగాలి విసుద్దు తప్ప నూర్యకాంతి ప్రవేశించదు. కనురెప్ప వాల్చని ఆమె శిలా ప్రతిమ అని తోచక మానదు. ఆమె దృష్టిని ఆ గదిలో ఒక మూల కేంద్రీకరించింది. కనురెప్పలు వాల్చడంలేదు. ఆ మూల ఏముందో కిటికీ ఇవతలనుంచి చూసేవారికి కనపడదు. రీమ్స్ వనిత ఏదో అనబోయింది. కాని మిగిలిన ఇద్దరూ వారించారు. "ప్రార్థనలో ఉంది. మాట్లాడకూడదు." అంది ఒకామె.

రీమ్స్ నించి వచ్చిన వనిత ఏదో తెలియని ఆందోళనతో పరిశీలించసాగింది. "చాల చిత్రంగా ఉండే!" అంది.

"ఏమిటి చూస్తోంది?" అని మళ్ళీ అడిగింది. మిగిలిన ఇద్దరూ తిప్పకున్నారు. ఆమె ముందుకువచ్చి కిటికీచీచలమధ్య వీలై నంతవరకు తల చూసింది. మూల చూసింది. చూడగానే ఆమె ముఖం ఎర్రబడిపోయింది. పెదవులు కదులుతున్నాయి కాని నోట మాట రాలేదు. చివరికి ఇలా అంది.

"ఆమె పేరేమిటి?"

"సిస్టర్ గిర్లా."

"కాదు. ఆమె పాక్స్టాన్ కాంటిఫూరీ."

అందరూ విభ్రాంతులైనారు. రీమ్స్ వనిత వేలితో లోపల ఆ మూల చూసింది. ఇద్దరూ ఒకరి తరవాత ఒకరు ఊచలలో తలదూర్చి ఆమూల చూడారు. ముగ్గురూ నిర్భాంతపోయారు. ఆ మూల ఉన్నది గులాబీరంగు బుల్లి బూటు. రంగు కొంత చూసింది.

ముగ్గురూ ఒకరి ముఖా లొకరు చూసుకున్నారు. ఆమె మాత్రం వీరి ముగ్గురి ఉనికి ఇంతవరకూ కనిపెట్టలేదు.

కొంతసేపు ముగ్గురూ మానంగా ఉండిపోయారు. తరవాత ఒకామె అతి జాలిగా పిలిచింది: "సిస్టర్ గిర్లా, సిస్టర్"

కాని సిస్టర్ పలకలేదు. ఆమెకి వినపడలేదు. మరొకామె పిలిచింది. మూడుసార్లు పిలిచింది. కాని సిస్టర్ గిర్లా మేలుకోలేదు.

"చెవుడు కాబోలు"

"గుడ్డిదేమో!"

"ఆసలు బతికివుందా?"

ఆమె చచ్చిపోలేదు. కాని ఆమె స్పృశి ఎక్కడో ఏ చీకటి మూలలో దాగింది. ఆ చీకటికోణాన్ని ఆమె బహిరిందియాలు స్పృశించలేవు.

"ఏం చెయ్యడం? ఈ రొట్టె కిటికీలో పెడితే ఎవరో ఒకరు ఎత్తుకుపోతారు."

అంతవరకూ వీధిన చెడుతున్న బండి చూస్తూ, బండి చూపు దాటిపోగానే పిల్లవాడు తల్లివంక తిరిగాడు. ముగ్గురూ కిటికీలోంచి చూడడం కనిపెట్టాడు. "ఎవరే అమ్మా? నన్ను కూడా చూడ నియ్యవే." అన్నాడు.

పసిపిల్లవాని స్పృష్టమైన కంఠస్వరంవినగానే సిస్టర్ ఒక్కసారి ఉల్కిరిపడింది. కిటికీవంక తిరిగి ముఖంమిదినుంచి జాట్లు తొలగించి చూసింది. ముఖమంతా ముడతలు చిక్కులు పడ్డాయి.

విభ్రమం, విషాదం ఉట్టిపడే ఆమె కన్నులు, పిల్లవానిపై పడ్డాయి వెంటనే ఆమె కన్ను లొక్కసారి తిక్కుకున్నాయి. "అయ్యో జేవుడా! ఇతరుల పిల్లల్నే నా దృష్టిలో పడకుండా చెయ్యలేవా?" అంది. సత్తువ పూర్తిగా నశించిన ఆమె చూటలు గుండెలు చీల్చుకు వచ్చినట్లున్నాయి. తరవాత ఆమె శరీరమంతా ఒక్కసారి గాలిలో ఆకువలె గజగజ వోణికిపోయింది. కొద్దిగా తలెత్తింది. చేతులతో పాదాలు రాసుకుంది. "అబ్బ! ఎంత చల్లగా ఉన్నాయి" అనుకుంది.

"పాపం! లోపల కొంచెం మంట వేసుకుంటారా పోనీ వెచ్చగా ఉంటుంది" అంది ఒకామె.

సిస్టర్ వొడ్లన్నట్లు తలూపింది.

"పోనీ పల్చని బ్రాండ్ ఉంది తీసుకుంటారా! ఒళ్ళు కొంచెం వెచ్చనాతుంది" అంటూ ఒక సీసా చూపింది.

సిస్టర్ వొడ్లన్నట్లు తలూపింది. "మంచిసీస్సు" అంది.

"ఇంత చలిలో సీస్సు తాగకూడదు సిస్టర్. ఇది కొంచెం తీసుకోండి. నీకోసం మంచి రొట్టెకూడా తీసుకోచ్చాం." అని రొట్టె అందించింది.

సిస్టర్ అదీ వొడ్లింది. "కొయ్యరొట్టి మాత్రమే" అంది.

"పోనీ ఇదైనా తీసుకోండి" అంటూ పై కోటుతీసి ఇవ్వబోయింది.

"నారదుస్తులే వాకు" అంది సిస్టర్ ఇదికూడా నిరాకరిస్తూ.

"నిన్ను పండ్లగరోజు. ఈపూట కొంచెం మంచి రొట్టె తీసుకోండి."

"పండగ! తెలుసు. అందుకే కాబోలు రెండు రోజుల్నించి వా కూజాలో సీస్సు లేవు. అయినా నేను లోకంగురించే ఆలోచించను; నాకోసం లోకు రెండుకు తాపత్రయపడ్డం? మంట ఆరిపోగానే నిష్పలు చల్లబడిపోతాయి."

ఈమాత్రం మాట్లాడినందుకే అలసిపోయినట్లు మోకాళ్లలో తల వాల్చేసుకుంది.

"పోనీ కొద్దిగా చలిమంటైనా వేసుకోండి, లోపల."

"చలిమంటా?" అంది సిస్టర్. ఈమాట ఆమె కంఠస్వరం మారిపోయింది. బొంగురు గొంతుతో ఇలా అంది: "పది పానెళ్ల నించి ఎక్కడుండో కళ్ళబడని నా బిడ్డకి మీరు చలిమంట చెయ్యగలరా?"

ఆమె స్వరం వోణికింది. కాలుచేతులు వోణికిపోయాయి. కన్నులలో మరొకసారి మెరుపులా చేతనయ్యే మెరిసింది. పాలిపోయి ఎముకలు మాత్రం మిగిలిన చెయ్యి చాపి పిల్లవాణ్ణి చూపుతూ అంది: "అబ్బాయి నిక్కడనించి తీసుకుపోండి. ఆ జిప్పీడి ఇప్పుడే దారి నే వస్తుంది."

మోకాళ్ళలో ముఖం దాచుకుంది. తరవాత కొంతసేపటికి ఆమె కదిలింది. మోకాళ్లపైనా చేతులపైనా పాక్కుంటూ మూలకు వెళ్లిపోయింది. ఇప్పుడామె ముగ్గురు స్త్రీలకూ కనపడడంలేదు. మూలనించి మాత్రం ముద్దులూ, గాఢ నిశ్వాసస్వరాలూ వినవచ్చాయి. కిటికీలోనుంచి తలదూర్చి చూసే సామానం ఎవరికీ లేకపోయింది. తరవాత అణచుకుంటున్న ఏడ్పు, గోధుకు తలబాదుకుంటున్న చప్పుడు వినవచ్చాయి. ఆవైన ఒక్కసారి గట్టిగా తలకు దెబ్బతగిలిన చప్పుడు వినపడింది. అంతే ఆవైన నిశ్వాసం కూడా వినరాలేదు.

ముగ్గురికీ ఒళ్ళు కంపించింది.

“అబ్బ! తల గోడకేసికొట్టుకుంది. చచ్చిపోయిందేమో!”
తరవాత ఆందోళన పట్టలేక ఒకరివెంట ఒకరు ‘సిస్టర్, సిస్టర్’ అని పిలిచారు. ఎన్ని సార్లు పిలిచినా ఆమె పలకలేదు.

“ఆగండి నేను చూస్తాను” అంది రిమ్మ వనిత.

“పాక్యత్? పాక్యత్ కాంటిఫూరి” అని పిలిచింది. వెంటనే ముగ్గురూ వెనక్కి ఒక్కడుగువేశారు. సిస్టర్ ఒక్క ఉదుటున లేచి నిలబడింది. ఒళ్లంతా గజగజ వాణికిపోతోంది. కళ్ళలో విప్పలు కురుస్తున్నాయి. ఒక్క అడుగులో కిటికీవద్దకు వచ్చి, ఊచలు పట్టుకుని నిలబడిచూసింది. పిచ్చి నవ్వుకటి వికృతంగా నవ్వింది “అ! నాకు తెలుసు నన్నెవరు పిలుస్తున్నారో. జిప్సి! జిప్సి నన్ను పిలుస్తోంది.”

ఇంతలో చావులోని కొంత ఆమె కళ్ళబడింది. పిచ్చి ఆవేశంతో కేలు వెయ్యి నారంభించింది. చేతులు ఊచలలోనుంచి బైటకు చాచింది. “పిల్ల త్నెత్తుకుపోతారా? చావండి! మీకింతే కాస్త. కొంతెక్కిండి. అంటూ వికటాబ్రహ్మం చేసింది.

18

సమయానికి గ్రీన్ చావులో కొంతవద్దకు పెద్ద గుంపు చేరింది. ఇక్కడికి సార్వెంట్లు వచ్చారంటే చాలు ఆరోజు ఆక్కడ పారిస్ ప్రజలకి వివేదమన్నమాటే. ఆరోజు ఉరితయ్యడమో, ఇవస చక్రానికి కటి తిప్పడమో, కొంతవెయ్యడమో, కొరడాలతో కొట్టడమో, లేక చెవులూడగొట్టడమో జరుగుతుందన్నమాట. గుర్రాలపై సార్వెంట్లు చేత కొరడాలు పుచ్చుకుని అదిరిస్తూ జనాన్ని అదుపులో ఉంచుతున్నారు.

దోషిని ఒక బండివిడ కట్టేసి తీసుకువచ్చి కొంతెక్కించారు. అక్కడ క్వెసిమోడోని గుర్తుపట్టగానే జనం అందరూ ఒక్కసారి గొల్లుమన్నారు. కిందటి రోజు ‘మార్కాక్రేసరుడు’ని ఊరేగించినవాణ్ణి ఇవాళ కొంతవేస్తోంటే చూసి ఆ జనమే వినోదిస్తున్నారు. ఈ విచిత్రతల్నాన్ని విచారించేందుకు కవి గ్రీన్ క్రైర్ లేకపోయాడు. ఒక పురపాలకాధికారి వేదిక నెక్కి నిలబడగానే అంతటా నిశ్శబ్దం అలుముకుంది. దోషికి విధించబోయే శిక్ష విగ్గరగా చదివి అతను దిగిపోయాడు.

క్వెసిమోడో కదలేదు, మెదలేదు. చివరి కతని ముఖంలో కోపమైనా కనపడలేదు. కట్టినగొలుసుల్లో పెనగులాడడం వ్యర్థమని

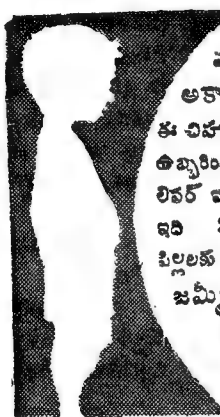
గ్రహించాడు. సిపాయిలు గుంజి గంటినా ఊరుకున్నాడు. కర్రలతో పొడిచినా ఊరుకున్నాడు. ప్రజల పూర్తిగా లోపించిన అతని ముఖంలో నిశ్శబ్దభావంతప్ప మరొక లేదీ కనపడదు. అతను చెబితేవాణ్ణి కాదు; గుడ్డివాడుకూడా అనిపిస్తుంది. ముందు అతన్ని గొలుసులతోని కొంతవక్కిన మోకాళ్ళపై నిలబెట్టారు. వైచోక్కా తీసివేశారు. పెద్దమాపు ప్రజలకంటే బడింది. మళ్ళీ అతన్ని అలా గొలుసులతో కట్టివేశారు. కాళ్ళు పట్టుకు వేలాడ దీక్ష తల వేలాడుతుంటే కష్టంతో నిశ్వాసం విడిచిపెట్టేదూడలా గాఢనిశ్వాసం విడుస్తున్నాడు.

“బండయెద్దు” అన్నాడు జైహన్ ఫ్రాలో గుంపులోనుంచి.

ఒకడు వచ్చి గంటలు కొలిచే జంటసీనా కొంత వైస పెట్టాడు. వైసగం సీసానిండా ఎర్రని ఇసుక ఉంది. అది మెల్లి మెల్లిగా కింది సగం సీసాలోకి జారిపడుతోంది. మరొకడు వచ్చి కొట్టు చేతులు మడుచుకున్నాడు. అతని చేతిలో కొరడా ఉంది. దట్టమైన తోలు పటకాలో సీసపు ముక్కలు అతికించి ఉన్నాయి. మెల్లిగా చక్రం తిరగడం మొదలుపెట్టింది. క్వెసిమోడో భయంతో వాణికికాదు. అప్పుడతని ముఖంమాసి జనం విరగబడి నవ్వారు. చక్రంపైన క్వెసిమోడో ఒక దుట్టు తిరిగాడు. తిరిగి వేదికవద్దకు వచ్చేసరికి అతని మూపుపైన కొరడా ఛెల్లుమంది.

క్వెసిమోడోకి ఒక్కసారి కలలోనుంచి మేలుకున్నట్లు యింది. గొలుసులతో పెనగులాడడం మొదలుపెట్టాడు. బాధవల్ల అతని ముఖం మరింత వికృతమయింది. తల అటూ ఇటూ తిప్పుడం మొదలుపెట్టాడు. చక్రం తిరుగుతోంది. కొరడా ఛెల్లు ఛెల్లున అతని పీపు బద్దలుగొడుతోంది. పీపుపై వందిగాయాలనుంచి క్రం చిమ్మ నారంభించింది. పాముపడగలవలె కొరడా సీసపు ముక్కలు ఆకాశంలోకి లేచి విసురుగా మూపుపైన పడుతున్నాయి. వైకి లేచినప్పుడల్లా రక్తపు చినుకుల్ని గుంపుపైకి మరిపిస్తున్నాయి.

క్వెసిమోడో పెనగులాట మానేశాడు. నిస్సహాయంగా గొలుసులలో వేలాడుతున్నాడు. కొంతవేటికి రక్తం భుజాలపై నుండి కాలువని గట్టింది. గాయాలను మరింత చీల్చుతున్న కొరడా నెత్తురుమయమైంది. బాధ భరింప శక్యంకొనినదయింది. తిరిగి ఒక్కసారి ప్రాణాలాడ్డి పెనగులాడాడు. ఈమాట తని కళ్ళలో నివ్వలు కురిశాయి. కండెరాలు పొంగాయి. రక్తం మరింత చిందింది. గొలుసులు సాగినాయి. కాని ప్రయత్నం వ్యర్థమని తెలిసిపోయింది.

మీ పాపాయి చిరాకుపడుట

మాటమాటికి కోపగించుట

అకారణముగా విద్దుట

ఈ విహ్వములు కలిగి కడుపు

ఉబ్బరించుకొనివుంటే, బహుశా

లివర్ వ్యాధిగా ఉండవచ్చును.

ఇది 3 సంవత్సరాలలోపు

కెల్లలకు వచ్చుట సహజము.

జమ్మివారి

లివర్ క్యూర్

లివర్ & స్లిమవ్యాధుల

వివారము, చికిత్సకు

అన్నియ మోతర డాపంట్ లలిస్తున్నది.

జమ్మి వెంకటరమణయ్య & నన్నె.

జమ్మి లిల్లింగ్స్ మైలాపూరు, మద్రాసు - 4.

కాఫీ: పోయగంటిపాటిపే, విజయనగరం పిటి,

తెలియు ఇతర స్థలములలో

గర్భ నిరోధిని

స్త్రీలకు యిటు మీదట గర్భం రాకుండా లోపల్కి వాడుటకు అతి సమృద్ధిపైన 48 సం॥ ల ప్రఖ్యాతికల మందు. బహిష్ట రోజులలో మందు వాడవలెను. 1 సీసా రు. 10/- వి. పి. 1-4-0.

కావలసినవారు రు. 1/4 ముందుగా పంపేది.

డా॥ రత్నం సన్ను మెడికల్ హోల్,

నలక చేటబిల్డింగ్స్, హైదరాబాదు-దక్కన్

కు పుట బొలి

వగైరా మేహమచ్చలు, నెగ, సవాయి వ్యాధులకు, గ్యారంటి చికిత్స, క్యాబు లాగు ఉచితం. జి. వి. రెడ్డి అండ్ కో., (రిజిస్టర్డ్) “భాస్కరాశ్రమము” గోపాల పురం. (తూర్పుగోదావరి)

మంత్రి రావం

నిరాశతో మళ్ళీ పెనగులాట మానుకున్నాడు. మత్తు కమ్మనట్లు యింది. ఒక్క కన్ను మానుకున్నాడు. సత్తువచేడి తలవాలేకాదు.

తరవాత అతను కదలేదు. కొరడాకరిరాన్ని చీల్చివేస్తోంది. రక్తం కాలవలై ప్రవహిస్తోంది. కొట్టిన కొద్దీ కొరడా రోవం ఎక్కువౌతోంది కాని అతనిలో మాత్రం చలనం రాలేదు.

కొంతసేపటి కొకడు గంటలుకొలిచే జంటసీసావంక చెయ్యి చూపాడు. కొరడా ఆగిపోయింది. చక్రం నిలిచిపోయింది. మెల్లిగా దోషి కన్ను తెరిచాడు. ఇద్దరు వచ్చి వీపునున్న రక్తం కడిగివేశారు. ఒకడువచ్చి వీపంతటా మందుపూశాడు. మరొకడు వచ్చి పసుపుపచ్చని గుడ్డఒకటి కప్పాడు. కొట్టినవాడు తోలు పట కాని రెండు వేళ్ళుమధ్య పిండి నెత్తురు కింద దులిపాడు.

‘ఇంతటితో శిక్ష పూర్తికాలేదు. మరొక గంట అతన్ని అల్లా వుంచాలి. అందువల్ల జంట సీసాని తిరగేసిపెట్టారు.

జనసమాహారత్యాన్ని—ముఖ్యంగా అనాగరిక మైన మధ్యయుగాలలో జనం తిత్వాన్ని—ఒక కుటుంబంలో పసి కుర్ర వానితో బోల్చువచ్చు. బుద్ధి, నీతి పరిపక్వం చెందని దశలో దాక్షిణ్యం కరువౌతుంది. పాండ్యలో అందరికీ క్యాసిమోడోపల్ల అకారణ క్రోధం ఉందని ముందే చెప్పబడింది. కొంత వేసినందుకు అక్కడ చేరిన అందరికీ ఆనందమే కలిగింది. జరిగిన శిక్ష అందరికీ విశేషం కలిగించడంతో పోలేదు. నిస్సహాయుతిలో ఉన్నందువల్ల అతనిపై కోపం హెచ్చియింది.

అందువల్ల అధికారులవంతు శిక్ష పూర్తయిన తరవాత ప్రజల వంతు వచ్చింది. ఇక్కడకూడా ఆహవాళిదే వైచెయ్యి. అందరూ దిగ్గరగా దూషించ నారంభించారు. కొందరు రాఖుకూడావిసిరారు.

క్యాసిమోడో చెరిచినాడే కావచ్చు. కాని ఉన్న ఒక్క కన్నుతోనే మాసి పరిస్థితిని మాత్స్యంగా గ్రహించగలడు. అయితే అతని భావం మాటల్లోకంటే ముఖంలో ఎక్కువ వ్యక్తమౌతుంది. అందరినీ ఒక్కసారి మింగివేసేలా చూశాడు. కాని రాఖు మనిన్ని మీదను వచ్చి పడాయి. గొలుసులో పెనగులాడాడు. చక్రం గజ గజలాడింది. కాని దీనివల్ల ప్రజలకు విశేషమే ఎక్కువ కలిగింది.

పెనగులాడి చేసేదలేక చివరి కూరుకున్నాడు. ఇటువంటి శిక్షవల్ల ఇతరులకువలె ఇతనికి లజ్జమాత్రం కలగలేదు. క్రోధం అధికమయింది. లజ్జ అంటే ఏమిటో తెలుసుకునే సామాజిక వైతన్యంలేదతనికి. రోష మొక్కటే అతన్ని నిలువెల్లా దహిస్తోంది.

అతనిదృష్టి అప్పుడే వస్తున్న ఒక గుర్రంపైన పడింది. ఆ గుర్రం వైసున్న వాడు క్లాడ్ ఫ్రాలో. అతన్ని చూడగానే క్యాసిమోడో ముఖంలో రోషం అంతరించింది. క్లాడ్ ఫ్రాలో సమీపించగానే క్యాసిమోడో చిరునవ్వు నవ్వాడు. కాని దగ్గరకువచ్చి చక్రంపై క్యాసిమోడోని గుర్తించగానే క్లాడ్ ఫ్రాలో తల వంచుకున్నాడు. గుర్రం గుంపులోనుంచి దారితిసింది.

క్యాసిమోడో ముఖంపై నల్లని ఛాయ ఆవరించింది. ఆకా భంగం, నిస్పృహ, వివాదభావాలు అతనిముఖంలో గోచరించాయి.

గంటసేపు ప్రజల అవహేళన, నిర్దాక్షిణ్యతనైన సహించాడు క్యాసిమోడో. చివరకు భరించలేక మరొకసారి పెనగులాడాడు. “నీళ్లు” అని దిగ్గరగా అరిచాడు. ఇది సింహం గర్తించినట్లుంది. ఈమాట వివగానే ప్రజలకి జాలికిబదులు మరింత వినోదమే కలిగింది. చూపించేవారేకాని నీళ్ళివ్వడానికి ప్రయత్నించినవాడే లేదు. క్యాసిమోడో ముఖం, తలా చెమటలో తడిసిపోయింది. దాహంతో నోరెండి నాలుక చాచి చెమట బిందువులందుకోసం మొదలుపెట్టాడు. ఆయాసంలో గట్టిగా వగవృతున్నాడు. ప్రజల ఈ అమానుషకర్తవ్యం అతనిక్రోధం

మాడ్చుట దాటింది. కంట నివ్వలు చెరుగుతున్నాడు. గుంపువంతో ఒకసారి కలయచూశాడు. మళ్ళీ ఒకసారి ‘నీళ్లు’ అని అరిచాడు. ప్రజలు వెటకారంతో ‘నీళ్లు’ అని అరిచారు. ఒకామె పెద్దరాయి విసిరింది. అది అతని తలకుకొట్టుకు కూలిపడిపోయింది. ఒకడు ఓటికూజా విసిరాడు. అది అతని రొమ్ముకు తగిలి ముక్క చెక్కలైపోయింది.

“నీళ్లు” అని మళ్ళీ బొబ్బపెట్టాడు. ఇంతలో గుంపు దారిచ్చింది. తెల్లని మేకని వెంటపెటుకుని ఎమరాలూ వచ్చింది. ఆమె చేతిలో తంబూర ఉంది. క్యాసిమోడో ఆమెని గుర్తించాడు. తను అపహరించడానికి ప్రయత్నించింది ఈమెనే. ఇందుకే తనకి శిక్ష కాబోలనని ఇప్పుడతనికి తోచింది. కాని తన శిక్షకీ కారణం తనకీ న్యాయమూర్తికి కూడా ఉన్న చెపుడేనని అతనికి తెలియదు. తనపై పగ తీర్చుకోడానికి ఆమె వస్తోందనుకున్నాడు. ఆమెను బాగ్రతగా గమనించాడు. అతని కన్నులో కోపం ఉట్టిపడుతోంది. ఆ కంటికి శక్తిఉంటే ఎమరాలూ అప్పుడే భస్మమైపోయేది. మెల్లిగా ఆమె అతన్ని సమీపించింది. ఆమెను మాడలేక ముఖం ప్రక్కకు తిప్పుకున్నాడు. ఆమె తన వీపుపై సంచితానుంచి ఒక సీసా తీసింది. ఒక్క మాటైనా పలకుటూ సీసా అతని పెదవులపై వంచింది. కరకర కాళిపోతున్న అతని నాలుక నీటిని దప్పించింది. అతని ముఖంలోని భావం ఇట్టే మారిపోయింది. కంటి చివర ఒక పెద్ద నీటిబిందువు నిలిచింది. వికృతమైన ఆ ముఖంపైనుండి మెల్లిగా ఆ బిందువు జారి పడిపోయింది. పెద్దవాడై సత్తువ వచ్చినతరవాత అతను కంట నీరు నించడం ఇదే మొదటిసారి.

కృతజ్ఞతాభావంతో అతను నీరు త్రాగడం మరిచిపోయాడు. ఆమెకు చిరకు కలిగింది. సీసా అతని నోటి కందించింది. వెంటనే నీరు త్రాగేశాడు. పూర్తికాగానే కృతజ్ఞతాభావంతో ఆమె ముఖ మండలాన్నికాసారి వీక్షించి తలదించుకున్నాడు. పెదవులు చాచి ఆమె పాదాలు స్పృశించబోయాడు. కాని గడిచిన రాత్రి అనుభవం జ్ఞప్తివచ్చికోబోలు ఆమె వెనుక్కు అడుగువేసింది. భయంతో అతని దిగ్గరనుంచి తొలగిపోయింది. అత్యనిరసన, వ్యధ అతని హృదయాన్ని గాయపరిచాయి.

సరిగ్గా ఇదేసమయంలో సిస్టర్ గ్వెర్నా కిటికీలోనుంచి కొంత వద్ద దృశ్యం చూసింది. చూసి జిప్సీ యువతని కేపించ నారంభించింది. కోపంతో పళ్లు పటపటకొరికింది. అదే సమయానికి ఎమరాలూ గుంపులోనుంచి వచ్చి సమాధి సమీపించింది. సిస్టర్ కాపనార్థాలు విశేషానికి ఆమె హడావిపోయింది. “పిల్లల్ని ఎత్తుకు పోయే పాపిష్టులు! నరకం పాలాతారు మీరు. నీకూ ఈ కొంతకే రాసివుండలే” అంటోంది సిస్టర్. ఈ మాటలు ఎమరాలూ చెవుల్లో గింగురుముంటున్నాయి.

చెదిరి వెళ్ళిపోతున్న జనం సిస్టర్ని చూశారు. “మళ్ళీ ఈవిడకి పిచ్చు తిరిగి కాబోలు” అన్నారు కొందరు.

శిక్ష పూర్తికాగానే క్యాసిమోడో బంధవిముక్తడైనాడు. జనం అందరూ వెళ్ళిపోతున్నారు. రిమ్మనించి వచ్చిన వనిత కొడుకుని దగ్గరకు తీసుకుంది. చూసి ఆశ్చర్యపడింది. “అరే చేతిలో రొట్టెదరా?” అని అడిగింది.

“నువ్వు కిటికీలో ఆవిడతో మాట్లాడుతున్నప్పుడు పెద్ద కుక్కొక బొచ్చిందమ్మా. వాచేతులో రొట్టి అందుకుని సగం కొరికేసింది. ఇంకెందుకని మిగిలింది నేను తినేశాను.”

“అంతా తినేశావో?”

“నేను కాదమ్మా! కుక్కే!”

(ఇంకావుంది)

అనువాదము

ఉండి ఉండి అనుకోకుండా విశ్వపతి గారి అయిదో అమ్మాయికి పెళ్ళి సంబంధం స్థిరపడ్డది.

“అమ్మయ్యో! ఎన్నాళ్ళకీ...” అని కొందరు బరువు దించుకున్నట్లు తేలిక పడ్డారు. ఆమె పెళ్ళిని గురించి వింటూ విసుగెత్తి “ఒక పెళ్ళికాదు ఆ పిల్లకి...” అన్నవాళ్ళు “మూడుముళ్ళూ పదాలి, అనుకోవాలి” అనే సందేహం వెలిబుచ్చారు.

విశ్వపతి తన చేతిమీదుగా నలుగురు కూతుళ్ళకీ, ఇద్దరు కొడుకులకీ నిరామాటంగా పెళ్ళిళ్ళు చేశాడు. ఒక కూతురికీ, ఒక కొడుక్కి అయిదుగోజుల పెళ్ళిళ్ళుకూడా చేశాడు. అందుకు ఆయన నిజంగా ప్రశంసాగ్నడే.

బిటే ఆఖరిపిల్ల మోహిని (అసలు పేరు జగన్మోహిని) పెళ్ళికోసం పడ్డ కష్టాలకు తమ కనకే ఆగాడు; మరొకా దేవదేనా బిటే తారెత్తుకుపోను, అని విశ్వపతి భావించడంలో కొంతైనా యధార్థం లేకపోలేదు. బ్రహ్మకై నా విసుగుపెడితే పట్టు ఎడలి పోవడం ఘనం కాదన్నప్పుడు ‘ఏటమిక్ విజ్’లో పెళ్ళిళ్ళ సంసారాన్ని ఈడుతున్న విశ్వపతిగారు ఒక లెక్కకాదు. సంపాదన విషయంలో మాత్రం ఆయన అసామాన్యుడు అని లోకం గుర్తించింది. నిదానించి చూస్తే మోహినికి పెళ్ళిసంబంధాలు లేవడంలో విశ్వపతికి ఎన్ని జోళ్ళ జతలు అరిగాయో ఒక లెక్క కానేకాదు. కాలేజీ విద్యార్థుల ఆమెకోసం తిరిగి తెలియకుండా అరగగొట్టుకున్న ఖరీదైన బూట్లే ఎక్కువ. అప్పుట్లో మోహిని ఏ కుర్రాడిలోనూ ఏ ‘సామాసికయాత్ర’ సాగించక పోవడమే విశ్వపతిగారి కిష్టపెంత అవస్థ. అని ఎవరైనా నవ్వుకూ ఆనందించవచ్చు. అంతమాటే...! కళ్ళు పోతాయి. సాంప్రదాయకమైన కుటుంబాల్లో అట్లాంటిది ఎక్కడైనా జరుగుతాయో!

కాలేజీలో చేరిన కొత్తలో మోహిని తమని గుర్తించాలనీ, వీలైతే తమతో మాట్లాడాలనీ, ఆమె నాకర్పించాలనీ ఎన్నో శాస్త్రీయ అశాస్త్రీయ కళాత్మక ప్రయోగాలతో ఎందరో వ్యర్థ ప్రయత్నాలు

చేశారు. ■ పిల్లతో ఏ విషయం మాట్లాడాలన్నా కుర్రవాళ్ళకు భయం. అయితే “నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను. నన్ను పెళ్ళి చేసుకో మోహిని” అని ఆమెనే ముఖాముఖీ అడగలికే దయ్యం. ఆ పిల్ల క్రాస్‌లో వికేషించి ఆకాలేజీ కుర్రాళ్ళలో ఎవరికిగాని ఉంటుందని మనం ఆశించడం పొరబాటు.

కొద్ది గోజులు మానీ మాగుప్పేతో కుర్రాళ్ళు కొందరు యథాశక్తి ‘ప్రేమ లేఖలు’ పంపించాడు. ఆ పిల్ల తన తెలివి అంతా వాళ్ళెదురే ప్రదర్శించాలన్నట్లు, ఆ ఉత్తరాలకేమీ చలించకపోగా, తనకంటే ఉత్తరాలే రావట్లు, ఏ సంగతి నెల్లకిందకుండా తిరగ నారంభించింది. నిజానికి నవలలోనూ, నాటకంలోనూ, సినిమాలోనూ ప్రేయసీప్రియుల మధ్య నడిచే

చామర్తి కనకయ్య

ప్రేమాపన్యాసాలు వాస్తవ జీవితంలో ఎక్కడా జరగవు. ఉభయయు ప్రేమించుకొంటున్నారనే సహజమైన భావం పాఠకుల్లోనూ, ప్రేక్షకుల్లోనూ కలిగించేందుకు రచయితలు ఎంతో శ్రమ పడి ఎన్నో అసహజమైన ఉపన్యాసాలిప్పిస్తారు. ఇందరిని కలవర పెట్టే మోహిని. పుష్పసమనాస; ముసురకపోల; సింహ మగ్గు; నాళికనేత్ర ఇవేమీ కాదు; అభ్యుదయ కవులు పోల్చే ‘ట్యూబ్‌లైట్’ కాదు. కాని మొత్తంమీద ఓ చక్కని ‘తుర్రపుసుక్క’ - సందేహాలేదు.

ఆనాడే తండ్రితో మోహిని తనకువచ్చే మెయిల్ చేసిని వేసిఉన్నట్లయితే ఇంతకాలం పెళ్ళి ఆగిపోకపోనేమా! విశ్వపతి అంగీకారంతో ఏదో ఒకటి స్థిరమయేదేమా! అవేమీ జరగలేదు. కథ పెరికే అవకాశ మున్నప్పుడు జరగవలసినవి సవ్యంగా ఎంగుకు జరుగుతే? అందుకే కథయి ఉడుకుంది.

ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షలో ఒక పాగు మిగిలిపోవడం, మళ్ళీ మూడో ఛాన్సుకు కాని చచ్చి చెడి చాయంగల విన్నపాలతో కడలేరలేకపోవడంతో మోహినికి అయిదవం

ప్రబలి చదువుకు స్వప్రవాచకం పలికి ఇంటి దగ్గరే కూర్చోవడం, తండ్రిచేసే పెళ్ళి ప్రయత్నాలకు బలమైన నాందిఅయింది. అయితే నేం కొన్నిగోజులు పెళ్ళిచేసికోవని మోహిని భీష్మించింది. చదువూ లేక, పెళ్ళిలేక, ఊరికే మోహిని ఉండిపోవడం తలదాగికులకు చాలా అన్యాయంగా తోచింది. భారతదేశంలో సంసారుల కుటుంబాలలో ఆడపిల్లగా పుట్టినవాళ్ళలో చాలమంది పెళ్ళిచేసికొని పిల్లల్ని కనవలసిన గుగుతరమైన సాంఘిక బాధ్యత తప్పని సరిమై ఉండగా, దానిని కాదనే శక్తి మోహిని కెక్కడమంచి వచ్చింది? అది గుర్తించి మోహిని అంగీకారంతో పెళ్ళి కొడుకులను చూసింది.

తెల్లనపిల్లి కనక పెళ్ళిమాపులకొచ్చిన ఘనాపాతీలైన క్రాస్ ఎక్స్‌మిన్‌లని చిత్తు చేసింది. కొందరు నిగమశర్మ శిష్యులకూడ తిరస్కరించబడ్డారు. తనీ తండ్రి నెత్తి నోరూ బాగుకొన్నాడు.

మోహినికి తీరానచ్చిన చలాకీ, నాజూకు కుర్రాళ్ళు, బుద్ధిమంతులు మొత్తం మీద కట్నాల విషయంలో నైతేనేం, వాళ్ళకి విశ్వపతిగారు బూగ్గునాలా కనిపించడంచేత నైతేనేం, పిల్ల అన్నగార్లకున్న రాజకీయభీష్మాయాలు తమకు నచ్చక నైతేనేం - కొన్ని సంబంధాలు తమ దారి తాము మానుకొన్నాయి.

ఇన్ని అడ్డంకులు ఎదురవడంతో ని సంబంధం విచ్ఛేదంకాక, మోహిని పెళ్ళిని గురించి నెలవడే వార్తల్లో క్రమంగా పస చచ్చిపోయింది. ఇగుగు పొగుగులు ‘బూరి ముక్కకోసం’ ఆశతో ఆ విషయం కదిపినా విసుగెత్తి పూర్వం చూసిన ఉత్సాహం, శ్రద్ధ ప్రదర్శించడం మానుకున్నారు.

విశ్వపతికి చాలా చీదర అనిపించింది. మోహినికికూడ చాలా నిరాశ అయింది. తనమీద తనకే బాధిపుట్టి ఎప్పుడైనా విజ్ఞేదేమా! విశ్వపతిగారు పిల్ల పెళ్ళిప్రసక్తి ఎక్కడా రానివ్వడం చూసేశాడు. కొత్తలో తనని తమ తిట్టుకొనేవాడు. ఏ సంబంధంలేని భార్యను తిట్టేవాడు. మోహినిని రుమ్మెత్తిపోసేవాడు. ఎవరైనా మాటవరసకి మోహిని పెళ్ళినిగూర్చి తల వెడితే “ఘటన ఎప్పుడుంటే అప్పుడవు

అనుప్రాస

కుండి. కళ్యాణ మొచ్చినా కల్లోచ్చినా ఆగదు కదా" అని మొండి వేదాంతం ప్రారంభించేవాడు. కాని మోహిని తల్లి ప్రాణికి పిల్లపెళ్ళి వెనక్కి వెళ్ళేకొద్దీ తొందర పోయి కాసాగింది. అసలు, పిల్లకి పెళ్ళి కాదేమో అని ఆమె భయం.

సమయం చూసుకొని నిత్యకృత్యాల్లో విశ్వపతిగారిని మోహినిపెళ్ళి విషయం తల్లి 'రిమైండ్' చేస్తూనేఉంది. ఆయన మొదట కొన్నాళ్ళు "ఘటన ఉండాలి" అనేవాడు. తరవాత "అదే అవుతుంది" అనేవాడు. ఏ సమాధానం చెప్పకుండా నిశ్చబ్దంగా తల ఊపిన రోజులుకూడా ఉన్నాయి. ఎన్ని అనుభవాలు తలమీద కొట్టి చెబుతున్నా చచ్చి బ్రతుకుతూ బ్రతికి చస్తూ కూడా ఏ కొంచెమా ఆశతో మానవుడు జీవిస్తున్నాడు. విశ్వపతిగారు ఓటమికి తలవొగి గోళ్ళు గిల్లుకు కూర్చోడు. ఓడిపోయినవాడికి పౌరుషం ఎప్పుడూ. ఆయన విషయం భార్యలాగ తేలిపోడు. ఆ విషయంగూర్చి తను ఆలోచిస్తున్నట్లు ఆయన పైకి చెప్పలేదు కాని, భార్యకన్న ఎక్కువ మెలకువగా ఉన్నాడు. కొన్ని అనుభవాలతర్వాత కొందరిలో కొన్ని చిత్ర

మైన మార్పులు చూస్తాం. ఒకరోజు విశ్వపతి పతిగారు సరదాగా కబుర్లు చెబుతూ కాఫీ 'సిక్' చేస్తున్న సమయంలో ఇద్దరూ అన్నదికదా: "చూడండి. సుదర్శనమ్మగారి నుబ్బులుకి ఎంత మంచి సంబంధం వచ్చిందో. కట్నం లెమ్మకొనే తాతకు లేకపోయినా ఆత్మహర, ఆడబడుచు పోదు లేని మంచి స్థితిగల సంబంధం."

దానికి విశ్వపతి చటుక్కున మారిపోయి నిర్దిష్టంగా - "అంతే! అదృష్టం" అన్నాడు.

మన పిల్లకి కూడా అట్లాంటి చక్కటి సంబంధం వస్తే బాగుండునని విశ్వపతి అంటాడేమో, విచారమని ఆ 'తల్లి' కూర్చున్నది. పాపం!

కాని మోహినికి పెళ్ళి అయ్యే అదృష్టమే ఉంటే సంబంధాలు రోరక్క ఎమా తాయి? విశ్వపతి ఇంటికి ఒక రోజున దూరపు బంధువు ఒకాయన పనికట్టుకొని వచ్చినట్లు వచ్చి ఒక సంబంధం చూపించి వెళ్ళాడు. తాంబూలాలు పుచ్చుకోవడం అయిన తర్వాత విశ్వపతి కుటుంబం బెంగ పెట్టుకోవలసిన అవసరం ఏం లేదు. పెళ్ళి ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారాయను.

అయితే జాతకాలు పరిశీలిస్తే పెళ్ళిమాత్రుడు పెద్దపులి, పెళ్ళికొడుకు మేకపిల్ల అయినట్లు రూఢిగా మొగపెళ్ళివారికి తేలిందని, "కుర్రవాడికి పెళ్ళి కాకపోతే పోయింది, ఇట్లాంటి పెద్దపులిపిల్లను ఎరిగివుండి భరించలే"మని అన్నట్లు తెలియరావడంతో విశ్వపతిగారు, భార్య విడివిడిగా ఆత్మహత్య... ..చేసికొనేవారే, గాని చేసికోలేదు, పెళ్ళి చూచే యోగ్యత ఉండగా అదెల్లా సంభవం? అయినా కొందరు పెళ్ళిళ్ళు చూడడానికే అనిపించెట్లు ఎన్నాడైనా బ్రతుకుతూనే ఉంటారు.

'జీవితమొక ఊణికోన్నాడం' అనే పరమ వేదాంతసత్యాన్ని చాలామందికిమీదై విశ్వపతిగారుకూడా అవసరం వెంబడి అనుభవంలోకి తెచ్చుకొని విరక్తిమార్గం అవలంబించారు. ఆ సంబంధం మాతాత్మగాతిరిగి పోవడానికి కారణం 'జాతకం' అయి ఉండదని విశ్వపతిగారు ఊహించినవాడై, ఆ విరక్తిదశలోనే కొంచెం కట్నం అంక పెద్దదివేసి చెప్పాడు. ఆ ముహూర్తానికి చాలా తక్కువ కట్నంతో ఆకుర్రవాడు ఇంకో అమ్మాయితో ఓఇంటివాడయ్యాడు.

ఎంత అవమానం...! ఇట్లాంటి సంబంధాలు చాలా అసహ్యం ప్రపంచానికి - విశ్వపతికి. తన ప్రయత్నంవల్లనే ఇన్ని సార్లు ఇలా అయింది.

అయితే అవును. కాకపోతేకాదు. తనెందుకు సిద్ధపడాలి? సిద్ధపడెనుబో, ఇంత తలవంపులైనపని ఎందుకు జరగాలి?

ఈ ప్రశ్నలు తనని వదేపదే చేసికొని జవాబులు ఇచ్చుకోలేక 'విధి'ని కూడా వీలై నంతలో అనే ప్రశ్నలతో జవాబుకోసం వేధించాడు. మోహినికి తన మీదకన్న, ప్రపంచమీదకన్న! తనని ఇంకోలా గాయపరచిన ఆ మగపెళ్ళివారిమీదకన్న, తండ్రి విశ్వపతిమీదనే ఎక్కువ కోపం.

తనలోఉన్న లోపం ఏమిటి?

ఈ ప్రశ్న చేసికోవలసిరావడం ఎంత చిన్నతనమో మోహినికి బాగాఅర్థం కాకపోయినా, ఎప్పుడూ కలగక ఇప్పుడే ఆ సందేహం కలగడం ఆమెకేదో పెద్ద భయంగా ఉంది. ముఖ్యంగా విశ్వపతిగారికి భార్యకున్న గొప్ప భయమల్లా, 'పిల్లలా ఏదో లోపం ఉండడంచేతే సంబంధాలు తిరిగిపోతున్నాయి' అనే అనుకుంటారని. తరవాత మోహినిపెళ్ళిసురించి ఎవళ్ళకి తోచినట్లు వాళ్ళు అనుకున్నారు. ఉంటే ఆ చేపుడికే తెలియాలి నిజం.

తను లక్షణంగా పెళ్ళిచేసికొందామనుకుంటే - ఇనేం విస్మయం? అదో బాధ

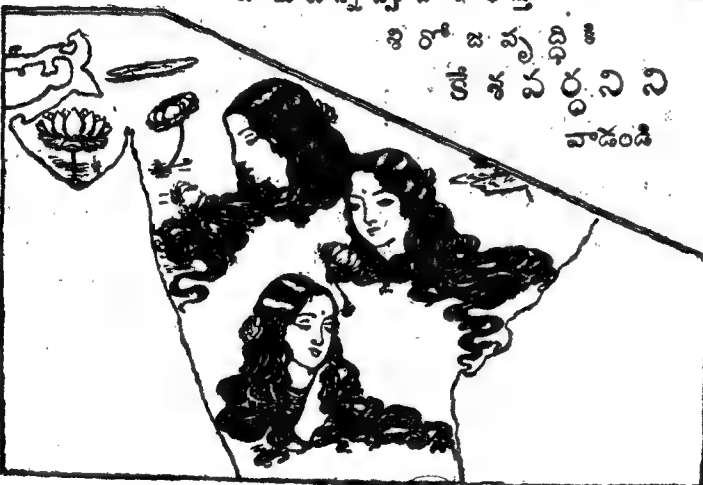
సర్వగ్రస్తమైనా. కాకపోయినా చంద్రవీరించి ఎల్లప్పుడూ కోరికయిమానుగానే వుంటుంది. కాని, వనితల వధనవీరించి మాత్రం కృష్ణ నర్పాలవంటి వివేకకుంతలాలతో కూడా

కూడుకున్నప్పుడే కోరికవుంది.

శిరోజువృద్ధికి

కేవలవర్తనిని

వాడండి

కేవలవర్తని అ. 14; సాంఘా అ. 14 అందరు దీర్ఘవర్తనినిస్తాయి. లేక సోత్ ఇండియా కెమికల్స్, కానకబో రోడ్, కోయంబత్తూరుకు వ్రాయండి.

మోహినికి. తను ఎందుకు చదివినట్లు? చదివిన చదువుకి ప్రపంచంలో మారలేనేమో అనే అశ్రద్ధతో ఆ పిల్లకిలేదు. ఆ పిల్ల చదువుకి 'ఉద్యోగం' ఉద్దేశంకాదు. మోహిని లాంటి పిల్లకి ఎంత చదువు చదివినా చివరకి న్యాయంగా జరగవలసింది వివాహం వినా మరొకటిలేదు.

ఆ ఇంట్లో అందరికీ 'మోహిని పెళ్ళి' విషయమే పట్టుగావుంది. ఈనారి కళ్ళ మంచి మెలకువలతో సాగింది. ఏ సంఘటన జరిగినా పాపం! విశ్వపతిగారి మేలు కోసమే జరగనున్నప్పుడు ఆయన ప్రయత్నం లేకుండానే మళ్ళీ మోహినికి 'పెళ్ళివారు' రావడంలో మనం ఏమీ ఆశ్చర్యపడక్కరలేదు. తన తాతగారు తగిన సంబంధం అనే విషయం విశ్వపతికి తీర్చేసరికి అంత క్రితం ఆయనలో పొదుకొనిఉన్న 'జీదాంతం' అంతా ఏమైపోయిందో!

'కీదంచి మేతెంచాలి' గనక ఎటువచ్చి ఎటైనా భాగంపదినే ఉద్దేశంతో ఇలా పెళ్ళివా రొచ్చారు మోహినికి అనే సంగతి మోహినికే తెలియకుండా విశ్వపతి కల్లుదిట్టాలు చేసికొన్నాడు. అన్నీ సీరిపడి సవ్యంగా జరిగేవరకూ పెళ్ళిసంగతి 'ఎవరోనూ చెప్పను' అని ఆయన భార్యచేతిచేతిలో చేయివేయించుకున్నాడు.

మోహినికి పెళ్ళి కొడుకు నచ్చాడు. ఆనెప్పుడు ఆనెప్పుడు చదివే కుర్రాడికి మోహిని నచ్చింది. పెళ్ళికొడుకుతండ్రి గజతెండ్ర అఫీసర్ హోదాలో డబ్బు గడిచున్నాడు ఒక్కడే కొడుకు. ఉధియల బాతకొలు బాగానే ఉన్నాయి అంతవరకూ. కొద్ది వేదాల్లో కట్నాల విషయంకూడె పైనలు అయిపోయింది. ఇంకేమంటుంది సంబంధం నిశ్చయమైంది, ముహూర్తనిర్ణయంకూడె అప్పుడు అయిపోయేదే కాని అక్కడె ఆ ఘనయానికి ఆహవాళి కేరైనా ఆటంకమేమో చూసికొని తిరిగి నాలుగురోజులకో కబురుచెస్తాను, పునోహి తుట్టి కూడా కనుక్కుని వ్రాస్తానుగదా, అని పెళ్ళికొడు విశ్వపతికి కోబోయే విషయమవుతుంది. దూరంలోఉన్న కొడుకులకీ, కూతుళ్ళకీ పెళ్ళి నిశ్చయం అయినట్లు, ముహూర్తం త్వరలో నిశ్చయిస్తామన్నట్లు ఉత్తరాలు ప్రవహించినై. చాలా దగ్గరలోనే ముహూర్తం నిశ్చయించుకోవాలని విశ్వపతిగారు, భార్య తొందరపడ్డారు.

ఆరు రోజులు గడిచాయి.

పనిమనుష్యులచేత, మోహిని తల్లితో కూడా కూడా ఉండి 'పనుపు' కొట్టిస్తాంది. విశ్వపతిగారు ఇంట్లోకి కంగారుగా వచ్చి ఏదో చెప్పబోయాడు.

"ఏమండీ! ఏం జరిగింది!...ఏమిటి?"

"....."

"ఏమిటి నాన్నాగూ! ఏం జరిగింది" -

మోహినికి ఏమిటో తెలియని తొందర.

"ఆయన...ఆయననే... గుండె ఆసి

పోయాట్ట" -

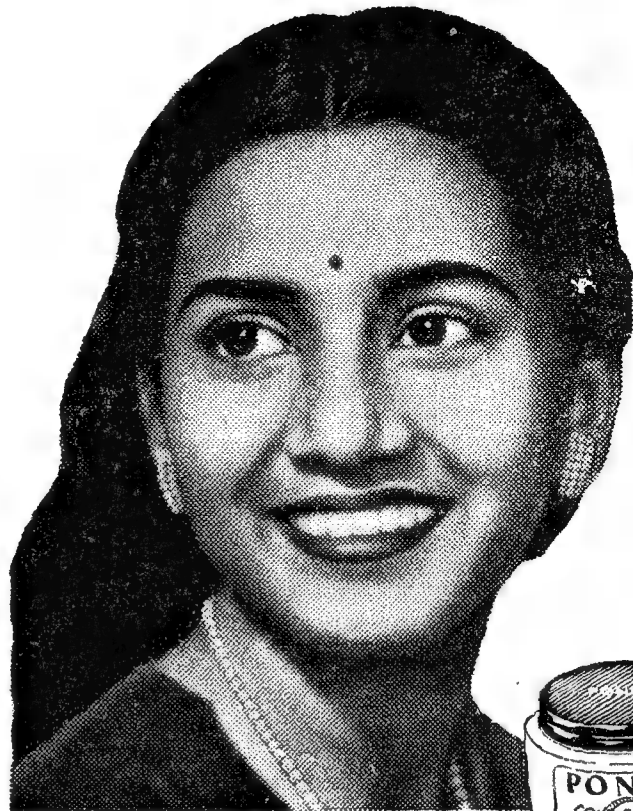
(53-వ పేజీ చూడండి)

నేడే మృదువైన మనోహర చర్మపు

రహస్యమును కనుక్కోండి

పాండ్స్ కోర్ట్ క్రీమ్ తో మీ చర్మమును పరిశుభ్రం చేసికొనుదు... ప్రపంచమంతటా అందమైన స్త్రీలు సౌందర్య రక్షణకు దీనినే విశేషంగా వాడుచున్నారు. తేలికగానున్న యీ క్రీమ్ తోనున్న విశేషనానెలు చర్మములోనికి చొచ్చుకొనిపోయి దుమ్మును, ముక్కిని యింద్రజాలమువలె తొలగించి మీ చర్మమును మెత్తగా, నవనవగా అగవదునట్లు చేయును.

పాండ్స్ కోర్ట్ క్రీమ్ ఒక సీసాను నేడే కొనుదు.

పాండ్స్ కోర్ట్ క్రీమ్

రోజంతయు రక్షణకుగాను ప్రతి ఉదయమున పాండ్స్ వ్యానిషింగ్ క్రీమ్ ను వాడుదు. రాయగానే అదృశ్యమైపోవు యీ సౌందర్య రహకారిని వదిలే మీ చర్మమెంత మనోహరంగా అగవదునో మీరే గమనించగలరు! దీనిమీద పొడదను రాస్తే మీరు ఎంతో అందంగా అగవదుతారు. అరచి పాండ్స్ క్రీములనే గమనించి కొనుదు.

P. 8745-

పదియవ అధ్యాయం

కాఫీనీళ్ళు గొంతుకలో చిలకరించు కంటూనే ఆఫీసు కాయితాలు చూసుకుందామని వీధి గదిలో దూరాడు దత్తత్రేయం.

కిటికీతలుపులు తెరిచి చూశాడు. 'జేబులోమీద కాయితాల కట్టలు పడివున్నాయి. అతనికి చిరాకు పుట్టింది. విసుక్కున్నాడు.

వెనక నాకిరీ! ఒక్క మూడురోజులు వూళ్లో లేకపోతే సరి; గంపెడు కాయితాలు చాకిరీ చెయ్యమని కాసుకు కూర్చుంటాయి. నానాటికీ పెరగడమే కాని తిరగడం వుండదు. అనునిత్యమూ చేస్తూనే ఉండాలి. అందుకే నేతను యేరోజు కాయితాలు ఆరోజే పైసలో చేసేస్తూ వుంటాడు. అవసరమైన వాటిని ఆతిథ్యద్రంగా దామస్తూ ఉన్నాడు. అనవసరమైన వాటిని చించేసి చిత్తుకాయితాల బుట్టలో పడేస్తాడు. ఏమైనా తిలమ్ముకున్నాక యేవో ఒకటి చెయ్యక తప్పకుండా మరి!

మర్నీ కొంచెం ముందుకు లాక్కుని బల్ల దగ్గరకు వేసుకున్నాడు. పైమీడి కంతువా తీసి దుమ్ము దులుపుకుని కూర్చున్నాడు. కాయితాలు ఒక్కొక్కటే తీసి చూడడం మొదలెట్టాడు.

రెండు మూడు కాయితాలు ఓపికగా చూసేడు. అక్కణ్ణించి గబగబా వేడలు తిరగేసి పరపరా చించేయడం మొదలెట్టాడు. "అన్నీ పనికివాలిన కాయితాలే! హక్కు కాయితాలే! ఒక్క పైసా అయినా వొచ్చే కాగితం ఒక్కటి ఆవు పించదు. అన్నీ పిటివన్నే! అన్నీ అర్థీలే!" అని సణిగాడు.

దత్తత్రేయానికూడా అందరికీ మల్లేనే డబ్బంటే ప్రాణం. పైసా చేతిలో పడితే కాని యేపనీ చెయ్యలేడు. చేతిలోపడ వైసా వైకి పోనివ్వడు. (శ్రీదేవి వస్తే మోకాలు అడ్డం పెట్టడు. అలాంటిది మూడురోజుల క్రిందట శిస్తుల వసూలుకి వెళ్ళి ఖారీ చేతుల్లో తిరిగి వచ్చాడు. తాపులు మాత్రం తప్పి బయటపడగలిగాడు. రానూ పోనూ ఖర్చులు వర్గ్యమయ్యాయి. ఆ సొమ్ము కాస్తా యెలాగో

ఒకలాగ రాబడిలేకాని అతని మనసు కుదుటబడదు.

ఇదే ఆలోచిస్తూ క్రమంగా పనిలో రీపమైపోయాడు. కళ్ళ కాగితం వెనుక కాయితాన్ని గబగబా దాటుకుపోతున్నాయి. చేతులు చరచరా కాయితాన్ని అందుకుని పరపరా చింపుతున్నాయి. కిటికీ వూచల్లోంచి చంపెభానుని కొంతి నూటిగా చొచ్చుకుపోయి కాయితాలమీద ప్రసరిస్తూంది. అతను దీక్షతోనే పని కొనసాగిస్తున్నాడు.

రాధిక ద్వారందగ్గర నుంచుని గదిలోకి తొంగిచూసింది. గదిలో ఆతవొక్కడే వున్నాడు. లోపలికి ప్రవేశించింది. కాని అతను పనిలో వుండడంవల్ల పలకరించడానికి ధైర్యం చాలిందికాదు. చేతిలో వున్న

నివ్వల బహుజీ

కవరుపైకి కనుపించకుండా చేతులు వెనక్కు పెట్టుకుని మేజాబల్లముందు నుంచుంది, అతని దృష్టిని ఆకర్షించడానికి.

దత్తత్రేయం కన్నెత్తి చూడలేదు. ఆమె ఎందుకొచ్చిందో కూడా అడగలేదు. పిటివను కాగితాన్ని వీరావేశంతో చిత్ర వళ చేయడంలో నిమగ్నుడై పోయాడు.

రాధిక మెల్లగా దగ్గింది. దత్తత్రేయం కదలేదు, మౌనంగా వున్నాడు.

ఆమె గాజులు గలగల మని చప్పుడు చేసింది. ఈసారికూడా అతను కిక్కురుమనేలేదు. కాయితాల్ని యింకా జోరుగా కత్తిరిస్తున్నాడు. ఆమె ఇవా సహించలేక పోయింది.

"ఏమిటా పని?" అన్నది. "ఏవో వల్లకాటిపని." దృష్టి మరల్చుకుందానే అతను జవాబిచ్చాడు.

"మీకు నిజంగా మతిపోతున్నట్లుంది!" అతను మాట్లాడలేదు. ఆమె మళ్ళీ అందుకున్నది:

"పూనం చెయ్యరాదా! ఒక్కకాస్త చల్లబడుతుంది."

"ఏవో యేడుస్తాను. నువ్వురుకో! లేకపోతే పని జరగదు."

విసుక్కున్నాడు. రాధిక కొంచెం ముందుకు వంగి మోచేతులు బల్లమీద మోపింది. కవరు కుడిచేతి (వేళ్ళ) సందున యిరికించి, ముఖం ఆరచేతుల్లో యిముక్కుకుంది.

"ఎవ్వరూ మీరింటే! ఏవో చిరాగానే వుంటారు" అన్నది తన అనుభవాన్ని తీల్చుకుని.

"పోనీ నీకు హుమారుగా వుందికదా!" కళ్ళద్దాల్లోంచి కాయితాలు చూస్తూ అడిగాడు.

"కాకపోతే మరేమిటి! కాపరాని కొచ్చిన కొత్తలో కాకపోతే పదిమందిని కన్నాక వుండమంటే మాత్రం హుమారుగా వుండగలమా?" మందహాసం చేసింది రాధిక.

దత్తత్రేయం తల వైకత్తాడు. మేజా బల్లమీద మోచేతు లానుకుని పదివేళ్ళ మధ్యని ప్రకాశిస్తూన్న రాధిక ముంపిస్తే వదవం వికసినైస్తూన్న కలువ పువ్వులా అతని కళ్ళకు కనిపించింది. ఆమె చెప్పిన చురుకు దనం నిజంగా ఆమె చిలిపి కళ్ళలో తొడిగిన లాడుతూవుంది.

"రా! నా సంగతి నీకు తెలిదా! మన క్లావల్పింది డబ్బు. అదీ దొరికితే నేనూ నీకన్న వెయ్యిరెట్లు హుమారుగా వుంటాను" అన్నాడు, తన చిరాక్కి కారణం ధనమే నన్నట్లు.

"డబ్బు...డబ్బు...డబ్బు అంటారు. ఈ చంపాదన మనకి చాలదా! ఎందుకొచ్చింది హాయిగా వుండక!" ధనం అంటే అయిష్టం కనబర్చింది రాధిక.

ఆ తరవాత ఒయ్యారంగా ఒకసారి ఒళ్ళు విరుచుకుని చేతులు దులిపింది. చేతుల్లో వున్న కవరు జారీ క్రిందపడింది. దత్తత్రేయం కళ్ళు పెద్దవి చేశాడు.

"అకవరేమిటి! ఎక్కణ్ణించి వచ్చింది?"

"ఏం? ఎక్కణ్ణించేనా మీకు రావాలా?"

"రావాలి. విశ్వంభరం దగ్గర్నుంచి."

"అయితే అదే యిందంటారా?"

"అబ్బ! నన్ను చంపకయిదు."

ప్రాధేయపడ్డాడు.

“ఇది మీ రనుకున్న మనిషి వ్రాసింది కాదు.”

“ఎదీ! చూడనీ పోనీ”

“నేను చెబుతున్నాను కదూ!”

“చిలిపితనం మాను రాధా!”

“నిజం. ఇది మా నాన్నదగ్గర్నుంచి వచ్చింది. చూడండి.”

అంటూ కవగ్గించి కాయితం పైకి తీసి అందించింది రాధిక.

దత్తాత్రేయం గుడ్డు మిటకరించాడు. ముందున్న ఆసక్తి ఆతురత అడుగంటిపోయాయి.

“అబ్బ! నా పనంతా చెబుతున్నావు రాధ! అనవసరంగా గొడవ చేశావు” అన్నాడు నిరుత్సాహంగా.

రాధిక చిలిపిగా నవ్వింది. దత్తాత్రేయం టేబుల్ మీద తలవాల్యాడు శ్వాసవిడుస్తూ.

“ఏం వూరుకున్నావు? ఉత్తరం చూడరా!” వెటకారంగా అడిగింది రామె.

“చూస్తూనే తలవాలి” దత్తాత్రేయం అయిష్టంగానే అన్నాడు.

“కాదు. ఇస్పష్ట చూడండి” అమె మొండిపట్టు పట్టింది.

“ఏం? విశేషంలేమేనా వున్నాయా?” వుండవ నే తలంపుతోనే అడిగాడతని.

“ఉండబట్టే! లేకపోతే మీ పని మాను కుని చదవమంటానా?”

దత్తాత్రేయం కాయితం ముతలలు విప్పాడు.

టేబుల్ మీద పదిలంగా కవరు పెట్టింది రాధిక—“అందులో పది గూపాయల నోటు పెట్టి పంపించారు మానాన్న” భుజాలెగతెన్నూ గొప్పగా చాటుకుంది.

దత్తాత్రేయం ఆశ్చర్యపోయాడు. ఉత్తరం ముమ్మారు చదువుకున్నాడు. ఇంకా నమ్మకం చాలక “నిజంగానా రాధా? అన్నాడు.

“అయ్యో! ఇంకా నమ్మకం లేదా? కావరిస్తే చూడండి!” అంటూ కవరుపైపు కట్టి త్రిప్పింది రాధిక.

దత్తాత్రేయానికి అవగాహన కాలేదు. ఉత్తరం ముగోసారి చదువుకుని తృప్తిగా నవ్వుకున్నాడు. టేబుల్ మీద వుత్తరం పడేసి యింకో కాయితాల కట్ట తీశాడు. అతిన్ని వీధిలోంచి యెవరో పిలిచారు. రాధిక యింట్లోకి వెళ్లిపోయింది. దత్తాత్రేయం చేతులోవున్న కాయితాలు టేబుల్ మీద పడేసి తిలుపు తీయడానికి వెళ్ళాడు.

* * *

సాయంత్రం ఖగ్గులోకి వెళ్తూన్న భర్తని వెనక్కు పిల్చింది రాధిక—“ఏమండీ!

ఓ రెండు గజాలు జాకెట్ సిల్కు బట్ట తెచ్చిపెట్టా!”

“అబ్బ! చాలా ఖరీదుంటుంది”

అన్నాడు దత్తాత్రేయం.

“ఉంటే వుండనీయండి. నాన్న పంపిన సామ్యే కదా!” రాధిక ఖాతరీ చెయ్యలేదు.

“అర. ఇన్నాళ్ళకి యెలాగైతేనేం పంపించాడలే మీ నాన్న; పదిరూపాయలు!

మిడిసిపడిపోకు.” ఎగతాళిచేశాడు దత్తాత్రేయం.

“నేనేం మిడిసిపడలేదు. ముచ్చట పడ్డాను. ఇంకీ తెస్తారా? లేరా?” అని అడిగింది రాధిక.

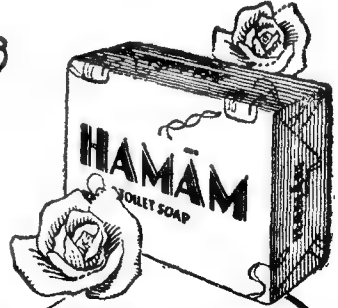
“సరే. ఇలాతే ఆనోటు. తెస్తాను.” అన్నాడు దత్తాత్రేయం.

“మీ దగ్గరే వుందికదూ!”

(43-వ పేజీ చూడండి)

నవ వికసిత పుష్పం వలె
తాజాగా, మనోహరంగా
ఉండండి...

హమాం
టాయిలెట్ సబ్బును
వాడుడు

హమాం క్రొత్త సువాసన
కలది...మరియు ఎక్కువ
కాలం మన్నను కూడా!

ది తాతా ఆయిల్ మిల్స్
కంపెనీ లిమిటెడ్

తాతా తయారు

విజ్ఞానవిధులు

"డాక్టర్"

లా తాకిడి జరిగేచోట్ల ఇలాగ కదలని చోట్లా వుంటాయి, ఇతోధికంగా కదిలే చోట్లా వుంటాయి.

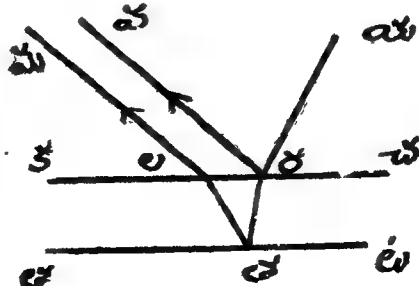
వెల్తురన్నది అవకాశములో తరంగాల వల్లనే వ్యాపిస్తుంది. 'కచటత' అన్నది నీటిమీద పొరగా వ్యాపించిన నూనెలో

162. నీటిమీది నూనె

రంగులు

"నూనె పదార్థములు నీటిపై పడినప్పుడు రంగు రంగులతో వ్యాపించును. ఎందుచేతనో అని తిలపూడినూంచి ఇ. ఈకారంగా అడుగుతున్నారు. దీనిని వివరించాలంటే చాలా చెప్పాలి. క్లుప్తంగా చెప్పాను సావధానంగా వివరించి. ఒక పల్లెములో ఒక మూల నీటిబిందువుల్ని ఒకటొకటిగా విడిచేస్తే, తరంగాలు పుట్టునని అందరికీ తెలుసును. ఇప్పుడు ఇంకొకచోట కూడా ఇలాగే బిందువులు పడే యేర్పాటుచేస్తే అక్కడ బయల్దేరే తరంగాలూ, ఇక్కడ బయల్దేరే తరంగాలూ పరస్పరం ఎదుర్కొంటాయి. నదీస్నానము చేసేవారికి, తరంగాలవల్ల తేలే వస్తువులు పైకి కిందికి దోగుతాయని యింట్లో అంతగా కదలవని తెలుస్తుంది. ఈ పల్లెములోని నీటిమీది తరంగాలు కూడా తేలే ఆకుముక్కల్ని పైకి కిందికి దోగిస్తూ ఉన్నాయని కూడా మనము ప్రయోగముచేసి గుర్తించవచ్చును.

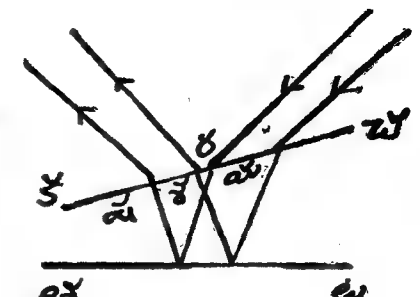
ఇది గుర్తిస్తే తరవాతి కథ సులభమే. పల్లెములోని నీటిలో రెండుచోట్లకూ తరంగాలు పుట్టిస్తున్నామో? ఈ రెండు చోట్ల పుట్టే తరంగాలు ఒక చిన్న ఆకు తునకకడ తారసిల్లిన వసుకుందాము. రెండో తరంగాన్ని మరిచిపోతే, మొదటి తరంగము ఆ ముక్కని పైకి ఎత్తే స్థితిలో అక్కడికి చేరిన దనుకుందాము. రెండో తరంగము ఈ ముక్క దగ్గరకే చేరినప్పుడు ఆ ముక్కని ఎత్తే స్థితిలో వుంటే, ఈ రెండుతరంగా లా కలయికవల్ల ఆ ఆకుతునక ఇతోధికంగా పైకి తూగుతుంది. ఒకవేళ గాని ఒక తరంగము పైకి ఎత్తబోయి, రెండోతరంగము కిందికి దింపబోతే, రెండింటి ప్రభావమూ చెల్లెపోయి ఆ ఆకు ముక్క కదలనే కదలదు, ఈ రెండు తరంగా

ఒక తునక అనుకొండి. 'యర' అన్న వెల్తురు కిరణం దాని ఉపరితలముమీద పడింది. కొంతభాగము 'రవ' వెంబడి పరావర్తమైపోయినా, కొంతభాగము 'రత' వెంబడి నూనె పొరలో ప్రయాణించి, అడుగు తలము మీద పరావర్తమై 'తల' వెంబడి పైకి తేలి, 'లమ' వెంబడిని గాలిలోకి తిరిగి ప్రవేశిస్తుంది ఈ కిరణము. బొమ్మలో వివరంగా కనబడడానికి పెంచాము కాని, 'కచటత' అనే నూనె పొర వాస్తవానికి అతినూత్నంగా వుంటుంది. 'యర' అన్న కిరణము నేరుగా 'రవ' వెంబడిని గాలిలోకి వచ్చేసినా, 'రత' లమ' అన్నది నూనెలో ప్రవేశించి ఎట్టకేలకు తేలడములో వెనకబడిపోతుంది. ఏతా వాతా 'ర', 'ల' నుంచి గాలిలోకి ప్రసరించే కిరణాలకు మార్గభేదము సంక్రమిస్తుంది. అంటే 'ల', 'ర' లు అతి చేరువగా వున్నప్పుడు 'య ర' కిరణముయొక్క తరంగము 'ర' వద్ద, 'ఎగుటు' గానూ, 'త ల' కిరణపు తరంగము 'దిగుటు' గానూ ఉండడానికి వీలు ఏర్పడుతుంది. ఇది జరిగితే, 'లమ' వెంబడి కిరణమే ఉండదు. అంటే 'మ ల' వెంబడిని చూస్తే వెలుతురు కనబడదు. చీకటే నల్లగా 'కనబడుతుంది.'

నీటిమీద విస్తరించే నూనెపొర అంతటా ఒకే దశలోవుండదు. పలుములో 'క చ ల

త' అన్నది నూనెపొర. రెండు కిరణాల దారులు సూచించబడ్డాయి. 'య, ర' అనే చోట పడిన కిరణాలు, నూనెలోంచి మళ్ళీ గాలిలోకి వచ్చేసరికి వాటి మార్గభేదము వేర్వేరుగా ఉంటుంది. దీనివల్ల 'శ', 'మ' అ కడ బయల్దేరే కిరణాలలో ఒకరంగు లోపించడమూ, ఇంకొక రంగు కనబడడమూ జరుగుతుంది. అంటే, 'శ, మ' అ కడ బయల్దేరే కిరణాలలో నీలిరంగు ఎగుటుగాను, ఎర్ర రంగు దిగుటుగానూ ఉండవచ్చు. ఇలాగే 'శ మ' లకు ఇటూ అటూ ఉన్నచోట్ల కడ, నేరుగా గాలిలోకే పరావర్తమై వెళ్ళే తరంగానికీ, నూనెలో దిగివచ్చి పైకి వెళ్ళే తరంగానికీ విరోధము ఏర్పడి, ఏ రంగులు

చెలిపోతే అవి లోపించి, ఏ రంగులు బలపడితే ఆ రంగులు కనపడతాయి. నీటిమీద వ్యాపించిన కిరణము నూనెకు రంగులలాగ వచ్చినవే.

కళ్ళతోను ధరించేవారు చీకటిలో వాన తుంపులు పడుతున్నప్పుడు, తమ కళ్ళతోనుమీదపడ్డ నీటి తుంపులు ద్వారా దూరపు దీపాన్ని చూస్తే, ఈ తుంపులు అంచుదగ్గర వెల్తురు చీకటి వెల్తురు చీకటిగా 'చారలు' కనబడతాయి. ఇది, నీటి తుంపులు అంచు సముమైన దశలో లేక క్రమంగా అంచు వైపుకొనబడడమువల్ల, ఈ అంచులో రెండుచోట్లనుంచి చొచ్చుకు

వచ్చే తరంగాల సంఘర్షణలన్ని ఎగుటు అయినచోట వెలుగూ దిగుటు అయినచోట చీకటి, గా కనపడతాయి. (కిరణము అంటే తరంగము నిస్తోందే మార్గము)

163. చంద్రబింబం భూమినుంచివిడిపోయిందా?

అయితే చాని! హామ్యమేమిటి? అని ప్రశ్ని.

భూమి! దగ్గరగానున్న ఖగోళము చంద్రుడు. నూర్వ్యుడివైపు వెళ్ళితే కుగ్రుదూ బుధుడూ చేరుతే వస్తాయి. నూర్వ్యుడికి చూడంగాపోతే కుబాడూ, శుభుడూ, కేసి, యురేనస్, నెప్ట్యూన్, ప్లూటోగ్రహాలు వస్తాయి. ఇవన్నీ నూర్వ్యుడిదుట్టూ తిరుగు తున్నవే. నూర్వ్యుడూ గ్రహకుటుంబమూ చేరి ఒక గుంపు. ఈ గుంపును ఓడి వెరొక నక్షత్రానికి పోవాలంటే దూరము నాలుగు కోర్వీతిర్వ్వడాల (నెకనుకు 186 వేల మైళ్ళ చొప్పున వెల్తురు ఒక సెకన్దరంలో ప్రయాణించే దూరము కోర్వీతిర్వ్వము) అంటే ఏమన్నమాట? అసంతాకాళిములో నూర్వ్యుడూ అతని గ్రహ మండలమూ గుప్పెడు మేరలో వున్నాయన్నమాట! గ్రహాలు ఎలాగు ఏర్పడ్డాయో? అన్న ప్రశ్నిజవాబు ఏటన్నిటికంటే ఎక్స్కోర్లలు పెద్ద అయిన నూర్వ్యుడిమీదికి తిరుగుతుంది ఒకప్పుడెప్పుడో ఇవన్నీ నూర్వ్యుడితో చేరి ఉంజేబి, తిరవాత ఏదో అనాంతరమువల్ల నూర్వ్యుడినుంచి వేరయ్యాయో అనేదే గ్రహాలేలాగు ఏర్పడ్డాయో? అన్న ప్రశ్ని జవాబు. అదేరీతిగా గ్రహాలతో నేడు కనపడుతున్న ఉపగ్రహాలు ఎన్నడో గ్రహాలతో చేరి ఉంజేబి, తర్వాత ఏదో అనాంతరమువల్ల నూర్వ్యుడి ఆకర్షణ లాంగి, గ్రహాలలోని ద్రవ్యము గ్రహాలనుంచి వేరై పోయి ఉపగ్రహాలుగా ఏర్పడిందన్నదే చంద్రుడువంటి ఉపగ్రహాలు ఎలా ఏర్పడ్డాయన్న ప్రశ్ని జవాబు.

గట్టిన భూమియొక్క ద్రవ్యము బొడిపిలాగ నూర్వ్యుడివైపు పొడిచింది. (సముద్రపు నీరు చంద్రుడివైపు పొడవడితే 'బొటు' అంటాము.) నూర్వ్యుడు, అనే చోటికి వచ్చినప్పుడు ఈ బొడిపి పొడుగై, 8 దగ్గర భూమినుండి చీలిపోయి చంద్రుడైపోయింది. భూమి, బాగాము నూచించినట్లు తిరుగుతోంది తన చుట్టూ. నూర్వ్యుడి గమనము, భూమినుంచి వేరైన చంద్రుడికి తనకున్న గమనాన్నే ఇచ్చినా, భూమి ఆకర్షణ శక్తివల్ల చంద్రుడు భూమిచుట్టూ తిరుగుతున్నాడు.

ఈ తరీకిల్లే నిజమైతే, చంద్రుడు తెగి పోయినచోట భూమికి కాళి, - లోయ - కనబడాలి. చంద్రగోళము విడిపోయిన తుడానికి భూమి పూర్తిగా ద్రవమే అయి వుంటే చంద్రుడు కాళిచేసినమేరని ఆ ద్రవము నింపేసుంది, కాళియే కనబడదు. కాని = తుడానికి భూమియొక్క పై పొరలు ఏర్పడివుంటే మట్టుకు, చంద్రుడు పోయినచోట కాళి ఏర్పడుతుంది. భూగర్భ కాస్త్రుజ్ఞులు పసిఫిక్ మహాసముద్రమే ఈ లోయ అని తరవాత చల్లారిన నీటి యావిరీ, నిర్లమూ సముద్రాన్ని తయారు చేశాయనీ అంటారు. పసిఫిక్ సముద్ర తీరము తూర్పు పడమరలు గమనిస్తే సుమారుగా తరువాతొరంగానే ఉంటాయి, ఒక గోళాన్ని పెరికివేసేట్లు. ఇంతమాత్రమే కాదు. చంద్రుడు భూమినుంచి విడిపోయిన తాలానికి భూమి కొంత పొరగళ్ళై వుండి నట్లయితే, చంద్రుడు వెల్లిపోవడమువల్ల ఈ పొరల్లో కన్నము ఏర్పడి ఇప్పటికీ కొంతనో కనపడాలి. ప్రపంచమంతటా, పై పొరల్లో తేరికైన శేనపురాయీ, బాగా లోతున శేనపురాయీకంటే కర్కశమైన శిలల పొరలూ కనపడతాయి. అట్లాంటిక్, హిందూమహాసముద్రాల అడుగునా ఇదే కనబడుతుంది. కాని పసిఫిక్ సముద్రపు అడుగున శేనపురాతి పొరలు తేవు! కర్కశ శిలల పొరలే వున్నాయి. శేనపురాతిపొరలు చంద్రుడితో రేచిపోయాయి. అంటే

యంగా చంద్రగోళంలో శేనపురాతి యొక్కవగా వున్నదా అని తెలుసుకోవడము చంద్రగోళంలోకి వెళ్ళగలిగేటంత తరహా సాధ్యము కాదు. ★

అతిమూత్రవ్యాధి వారం రోజులలో నెమ్మదించును

మూతంలో అధికంగా చక్కరపోవుట అతిమూత్రవ్యాధిఅంటారు. (Diabetes) ఇదియంత ఉపద్రవకరమైన వ్యాధిఅంటే, దీని పాలెదినవారు ఆరోజు కారోజు మృత్యువుకు ఆసన్నమౌతుంటారు. దీనికి దాక్షిణ్య ఇన్సులిన్ ఇన్జెక్షన్ మాత్రమే కనిపెట్టాడు. వాటివల్ల వ్యాధి పూర్తిగా నయం కానేకాదు ఇన్జెక్షన్ గుణము వున్నంతకాలం మాత్రం చక్కెర తాత్కాలికంగా విరిచిపోతుంది. ఈజబ్బు ఒకడా లలో ముఖ్యమైనవి దాహం, ఆకలి తరచుగా చక్కెరతో మూతం బయట వెడలటము. దురద మొదలైనవి ఈ వ్యాధి ముదిరితే రావ వుండు. కురువులు, కంటిపొర ఇతర చిక్కులు వంతవించును. వీనస్ ఛారమ్ ఆధునిక కాత్తంలో అద్భుతమైనదికీకృ. దీన్ని వాడటం వల్ల వేనకు వేలమంది మృత్యుముఖంనుండి బయటపడ్డారు దీన్ని వాడితే రెండవ లేక మూడవ రోజునుండే మూతంలో చక్కెర తగ్గించి అక్కడికమాత్రం గూడ వివారిస్తుంది. మూర్చ రోజుల తరువాత మీకు బాగా తేలిక యిస్తుంది. దీనికి ఎక్కడ లేదు. ఇన్జెక్షన్లు అవ వరం లేదు. ఇంగ్లీషులో వివరములుగల కర పత్రానికి వ్రాయండి ఉచితంగా పంపుతాము.

50 విల్లం బుడ్డి లెరు దు 8-12-0 య

స్వాకింగు పోస్టేజీ ఉచితము

వీనస్ రిసెర్చి లేబరేటరీ,

పోస్టుబాక్సు నం. 587, కలకత్తా (A. P. W)

పటములో నూర్వ్యుడు 1 అన్నచోట ఉన్నప్పుడు లోపల అంతా ద్రవముగానే ఉన్నా పై భాగంలో శేనపురాతి పొర

చంద్రగోళము లో శేనపురాతిభాగమే యొక్కవ కర్కశ శిల భాగము తక్కువ కనక సరికిసరా తీసుకుంటే భూగోళ ద్రవ్యము కంటే చంద్రగోళ ద్రవ్యము తేలికగా

ఉండాది. ఇదీ సరిపోయింది. భూగోళ ద్రవ్యపుసాంద్రత 5.5 అయివుండగా చంద్ర గోళద్రవ్య సాంద్రత 3.5 అయితే, నిచ్చ

నారసింహ లేహ్యము

బంగాలు చేర్చబడినది. మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, కుళ్ళ వద్దమును పొరించి బలమును, కొంఠిని, వీర్యవృద్ధిని కలిగించు వరప్రసాదము—

20 టౌన్ల డబ్బిరు. 8-4-0 పోస్టేజీ 15 అ. డి. పి. వి. ట్రికం పెని. "ఆయుర్వేదసమాజం" పెరిజేషి-స్కెల్టరు జిల్లా.

ఖ రీ దు లే ని ఘ ర్మ జ ల ం

శిల్పి : దేవీప్రసాద్ రావు చౌదరి.

పి చు క తె లి వి

“ఎల్లో రా”

వసిడినవ్వలా బాలల్లారా
పెరిగేవచ్చని పిందెల్లారా
చీకటిబాటల జోగుల్లారా
విన్నారా మీరీ కథను!-

అనగనగనగా ఒకచెట్టు
చానిపైన గల దొకగూడు
గూడున గల దొక చక్కనిపిట్ట
పిచుకయనంబడు నాపిట్ట!-

చూచుట కింపుగడింటుందీ
బుద్ధికి పెద్దగ డింటుందీ
గంతులువేస్తూ, కిలకిలమంటూ
కలకలలాడుతు వుంటుంది!-

బాలులందరిము నరచాతో
పట్టగ పెరితే దూరంగా
కూతలుపెడుతూ మెల్లంగా
తుట్టున ఎగుడును ఆపిట్ట!-

భద్రపడమ్మూ రాగానే
వర్షపు చినుకులు పడగానే
చల్లనిగాలులు రాగానే
గూడును కట్టును మెత్తంగా!-

పెంటలపీచూ జేరేసి
పరుపులదూదీ పోగేసి
పుల్లలు బల్లగ నేర్పరచి
కట్టునుగూడును నేర్చుకను!-

చీకటిగూటిలో కాంతులుజమ్మగ
జగురుమట్టిని ముద్దగజెట్టి
తళతళమెరనే వెన్నెలపురుగును
ముక్తుతోపట్టి మట్టిలోగ్రుచ్చును!-

గూటిలో పిల్లల పక్కనచేరి
వెన్నెలపురుగూ కాంతులుజమ్మగ
గాలికి గూడూ ఉయ్యలలూగగ
హాయిగ కుసుకులు తీస్తుంది!-

పిచుక తెలివినీ చూశారా!
ఎంతగడనతో విన్నారా!!

(సిరియల్)

మనిషిలో మనిషి

DR. JEKYLL AND MR. HYDE
R-L-STEVENSON

డాక్టరు లాన్గనుయొక్క విచిత్ర
అనుభవ విశేషం

6

ఒక జులు గడచిపోతున్నాయి సర్ డాన్యోర్సుగారి చావు కేవలం ఒక ప్రజోషద్రవంగా భావింపబడుటచేత, హంతకుని పట్టుకుంటే వేలకొలది పానుల మొత్తం బహుమానంగా యిస్తామని ప్రకటన చేశారు. హైడ్ అనేవాడు యీ జగత్తులో లేనేలేడు అన్నట్లుగా, పోలీసువారి ఆచూకీకి చిక్కకుండా మాయమైనాడు. అతనిని గురించిన వెనుకటి విశేషాలు కొన్ని దర్శాపు చేశారుకూడా — కాని, యీ పూర్వ విశేషాలన్నీ చాలా ఘోరంగా ఉన్నాయి. ఆ మనిషినిగురించి తెలిసిన కథలన్నీ ఆ మానుష కిరాతదారుణ ప్రవర్తనలుగా ఉన్నాయి. హస్త మేరలేని అతని నడవడికనుగూర్చియు, అతని యొక్క విచిత్ర విచారిత సహచరులను గూర్చియు, అతని జీవితంలో మూర్తీభవించి యున్నటువంటి మద మాత్సర్యములను గూర్చియు, చాలా కథలు తెలియవచ్చినాయి. కాని అతని తావు టికాణాల గూర్చి ఒక్కముక్కయినా చెప్పినవాళ్లు లేరు. హత్యజరిగిన నాటి తెల్లవారిజామున సో హా చా కు లోని అతని యింటినుంచి నిష్క్రమించినది మొదలు అతడు నామరూపాలు లేకుండా పోయినాడు. అట్టర్సనుకు మొదట్లో కలిగిన కలవరపాటు, కొంత శాంతించి, ఆ

వేడి క్రమేణా తగ్గినకొలది ఉధృతం అతని మనస్సుకూడా కునటబడింది. సర్ డాన్యోర్సు ఖాసీచేయబడినందుకు ఫలితంగా హైడ్ ఊరు పేరులేకుండా అంతరించాడు కనుక, ఆ హత్యకు అది తగిన ప్రాయశ్చిత్తమేనని అట్టర్సను తన ఊహాధోరణినిబట్టి ఊహించుకొన్నాడు. ఆ దుష్టుని సహవాసదోషం యిప్పుడులేదు గనుక, డాక్టరు జెకిల్ జీవితం కొత్త అధ్యాయంలోకి మారింది. డాక్టరు జెకిల్ యిప్పుడు తన మారుమూల సౌధంలో కూర్చుండక బయటకువచ్చి తన స్నేహితులతో కలిసి మెలసి తిరుగుతున్నాడు. తన స్నేహితులకు తాను అతిథిగా ఉంటూఉండడం, తన స్నేహితులను విందు భోజనానికి తాను ఆహ్వానించడం సాగించాడు. దాన ధర్మాలుచేయడంలో అతను అదివరకే సుప్రసిద్ధుడు. ఇప్పుడు దానికి తోడుగా మతవిషయ భగవద్గోష్ఠిలో కూడా ప్రముఖుడైనాడు. ఎప్పుడూ ఏదో వ్యవహార ప్రసక్తితో, పదిమందిలో కలిసి తిరుగుతూ, సత్కార్యాలు చేస్తూఉన్నాడు. ముఖంకూడా వికసించి నట్లుగా తేజోవంతంగా ఉంటున్నది—పరోపకార పుణ్యప్రసక్తితో మనిషి ప్రకాశిస్తున్నట్లుగా ఉన్నాడు. ఇంచుమించు రెండుమాసాలకు మించి డాక్టరు జెకిల్ జీవితం ఆత్మశాంతి పరిశోభితం అయింది.

జనవరి 8 తేదీని డాక్టరు జెకిల్ యింట్లో కొద్ది మందికి విందుజరిగింది. దానికి అట్టర్సను హాజరైనాడు. డాక్టరు లాన్గనుకూడా అక్కడకువచ్చాడు. వీరు ముగ్గురూ ఒకరినివిడిచి ఇంకొకరు ఉండక సన్నిహిత స్నేహంతో కలిసిమెలిసి తిరుగుతున్నటువంటి జెనుకటి దినాలలో డాక్టరు జెకిల్ ఏవిధమైన స్నేహభావంతో చూచేవాడో ఆ విధంగానే నేడుకూడా డాక్టరు జెకిల్

మూలం : రాబర్ట్ లూయీ స్టీవెన్సన్

అనువాదం : దాసు వామనరావు

మ ని మి లో మ ని మి

ఒక్కొక్కరివంక స్నేహానురాగంతో చూచాడు. కాని, జనవరి 12 తేదీని, 14 తేదీని జేల్ యింటికి లాయరు వెళ్లి తే లోపలికి పోవుటకు లేకుండా తలుపు మూసివేయబడింది.

“డాక్టరు బయటకు వెళ్లకుండా యింట్లోనే ఉంటున్నాడు. కాని ఎవ్వరికీ దర్శనం యివ్వడంలేదు” అని బట్టరైన పూల్ అన్నాడు—తిరిగి 15 తేదీని అట్టర్సను వెళ్లాడు—కాని దర్శనం లభించలేదు. గత రెండు మాసాలలో తన మిత్రుణ్ణి ప్రతిరోజూ కలిసికొని కాలక్షేపం చేస్తూ ఉండడం అట్టర్సనుకు అలవాటై పోయింది. అందువల్ల తన మిత్రుడు యీవిధంగా తిరిగి ఏకాంతవాసంసాగించడం ఏమిటో అట్టర్సనుకు అర్థం కాక అది అతని మనస్సును వేధిస్తోంది. నాలుగు పర్యాయములు అతని దర్శనానికి ప్రయత్నించి, ఇక అయిదోరోజు రాత్రి తన గుమస్తాయైన గెస్టును తన యింటికి భోజనానికి రమ్మని పిలిచాడు. ఆరో రోజు రాత్రి తానే డాక్టరు లాన్యను యింటికి వెళ్లాడు.

అక్కడమాత్రము అట్టర్సను నిరభ్యంతరంగా లోపలికి వెళ్లాడు. కాని, లోపలికి వెళ్ళినతర్వాత, డాక్టరు లాన్యను ముఖంలో కలిగిన కొత్తమార్పును చూచి అట్టర్సన్ నిశ్చింతపోయినాడు.

అతని రోజులు దగ్గరకు వచ్చాయని అతని ముఖంలో స్పష్టంగా కన్పిస్తోంది. అదివరకు పద్మం లాగున ఉండే ముఖం ఇప్పుడు పాలిపోయిఉంది. మని పిలో కండపుష్టి బాగా తగ్గిపోయింది. వెనకటికంటే చాలాబట్టతల అయింది. ఎక్కువ ముసలివాడుగా కన్పి

స్తున్నాడు. శరీరం యీ విధంగా శుష్కించడం చూచి అట్టర్సను అంతగా నిశ్చింతపోలేదు. కాని, ఆయన చూపులోనూ తీరులోనూ వేరుపరిన పెనుభూతంవంటి పెనుభీతి ఒకటి కన్పించడంవల్లనే అట్టర్సన్ అలా నిశ్చింతపోయినాడు—డాక్టరు లాన్యనుకు మరణం అంటే భయంఉండడం అసంభవం. అటువంటిదే ఆయనలో ప్రవేశించినదని లాయరు అనుమానించాడు. “అవును. ఆయన డాక్టరు కనుక ఆయన స్థితి ఎట్లా ఉన్నదో ఆయనకు తెలిసిఉండాలి. తన రోజులు నమోదింపించాయని గ్రహించి ఉండాలి. ఈ గ్రహింపువల్లనే ఆయన కృశించియుండవచ్చు.” అని ఆయన ముఖ లక్షణాలగూర్చి అట్టర్సను కొంచెం విమర్శిస్తూ అనుకొన్నాడు. అప్పుడు డాక్టరులాన్యను తనపనిఅంతా అయిపోయిందనినీ, తనకు ఆయువు మూడినదనినీ నీళ్లు నమలకుండా నోక్కి వక్కాణించాడు.

“నాకు మనస్సు చెదిరిపోయింది. నే నీక తిరిగి కోలుకోలేను. నా పని ఇక కొద్దివారాలలోనే ఉంది. బ్రతికినంతకాలమూ నా జీవితం హాయిగా గడచి పోయింది. నాకు బ్రతుకుమీద భ్రమ ఎప్పుడూ ఉంది. అవును. నిజంగానే జీవితంఅంటే సదా సరదాపడ్డాను. మనము సమస్తమూ తెలిసినవాళ్లమే అయినట్లైతే, యీ లోకంనుంచి వెళ్ళిపోవడమే ఉత్తమమని నాకు అప్పుడప్పుడు తోస్తూఉంటుంది.” అని డాక్టరు లాన్యను అన్నాడు.

“జేల్ కూడా జబ్బుగానే ఉన్నాడు. అత

బ్లడ్ టోన్

రక్తమును శుద్ధిచేసి
సరములకు బలమునిచ్చి
ఆరోగ్యమును వృద్ధి చేయు
టానికి

మోడల్ ఫార్మసీ
విజయవాడ

BLOOD TONE
BLOOD TONE
MODEL PHARMACY
V.R. S. W. L.

NEVER AT SO LOW PRICE
High Class Machine, Swiss Made
STD. 10 YEARS.
WATERPROOF
Size 10½

No. 5

15 Jewels Stainless Steel Case 40/.
15 Jewels Non Water Proof 32/.
5 Jewels Rolled Gold Case 22/.
GERMAN POCKET WATCH 10/.

CATALOGUE FREE ON REQUEST

MODEL PEN SUPPLIERS
POST BOX NO 6772, CALCUTTA 7

నిని యీ మధ్య ఎప్పుడైనా చూచావా?" అన్నాడు అట్టర్సన్.

లాన్యన్ ముఖంలో రంగుమారింది వణుకుతూ ఎటువైపునూ చూడకుండా చేయి పైకి ఎత్తాడు. "డాక్టరు జేకిల్ ను నేను చూడదలచుకోలేదు. అతనిమాట నేను వినదలచుకోలేదు. అతనితో నా ప్రాణం తల్లడిల్లిపోయింది. గతించిన మనిషిగా నేను భావిస్తున్నటువంటి ఆ వ్యక్తిని గూర్చి నీవు ప్రస్తావించవద్దని నా మనవి" అని డాక్టరు లాన్యన్ గొంతుక పెద్దచేసి అన్నాడు.

ఆ మాట విని అట్టర్సన్ కొంతసేపు ఆగి, "ఛా! ఛా! నీకు నేను ఏమైనా సహాయం చెయ్యలేనా? లాన్యన్! మనం ముగ్గురం ఎంతో పాత స్నేహితులం. ఇంకా మనం కొత్త స్నేహాలు చెయ్యడానికి ఇంకా బ్రతుకపోయేది లేదు" అన్నాడు అట్టర్సన్.

"నీవు నాకు చేయగలిగింది ఏమీలేదు. అతనినే వెళ్లి అడుగు" అని లాన్యన్ బదులుచెప్పాడు.

"అతడు నాకు దర్శనమే యివ్వడంలేదు" అని లాయరు అన్నాడు.

అప్పుడు లాన్యన్ యిలా జవాబు చెప్పాడు. "అందులో నాకు ఆశ్చర్యమేమీలేదు. అట్టర్సన్! నేను చచ్చిపోయినతర్వాత యీ విషయంలో ఉన్న మంచిచెడ్డలు ఒకనాటికి నీకే బహుశః బోధపడవచ్చు. నే నిప్పుడేమీ చెప్పలేను బాబూ! వెయ్యి దేవుళ్లకు దణ్ణంపెట్టా! ప్రస్తుతం నాతో యితర విషయాలు నీవు యేవైనా మాట్లాడ గలిగితే, ఇక్కడ కూర్చుండి మాట్లాడు. కాని ఆ ప్రస్తావన తప్ప ఇంకో సంగతి నీవు మాట్లాడుతానంటే, దేవుడా! నేను అది భరించలేను. నీవు దయచెయ్యి!" అన్నాడు.

అనంతరం అట్టర్సన్ తన యింటికి వెళ్లి వెంటనే ఒక ఉత్తరం జేకిల్ కు వ్రాశాడు. జేకిల్ యింటికి తాను వస్తే దర్శనం యివ్వక నిరాకరిస్తున్న విషయమున్నూ డాక్టరు లాన్యన్ తో డాక్టరు జేకిల్ తన స్నేహ సదృశమును చెడగొట్టుకొనడం శోచనీయమనియున్నూ అందుకు గల సందర్భ కారణములను తెలియజేయవలసినదనిన్నీ ఆ ఉత్తరంలో వ్రాశాడు. ఇందుకు జవాబుగా మరునాడొక పెద్దఉత్తరం జేకిల్ వద్దనుంచి వచ్చింది. అందులోని వాక్యాలధోరణి అక్కడ

ఉక్కడ విశేష విషాదభరితంగా ఉంది. కాని కొన్నిచోట్ల అర్థంకాని సందర్భాలతో ఉంది. డాక్టరు లాన్యన్ తో సంభవించిన కయ్యానికి తిరుగులేదు. డాక్టరు జేకిల్ యిలా వ్రాశాడు—“మన పాతమిత్రుణ్ణి నే నీ విషయంలో నిందించను. కాని, తిరిగి మేమిద్దరం కలిసికొనడం మంచిది కాదని అతడు తన అభిప్రాయం తెలియజేశాడు. నా అభిప్రాయంకూడా అంతే. ఇకముందునుంచి నేను ఏకాంతవాసంచేస్తూ కాలం గడపుటకు నిశ్చయించాను ఆవిషయమై నీవు ఆశ్చర్యపడవద్దు. నీకుకూడా నేను దర్శనం యివ్వక తలుపు బంధించి కూర్చున్నందువల్ల మన యిద్దరిమధ్య ఉన్న స్నేహాన్ని గూర్చి శంకించవద్దు-నానిగూడతంత్రపద్ధతిలో నన్ను పోనియ్యి. నాకు నేనే న్యయంకృతాపరాధంవల్ల ఒక ఉపద్రవం తెచ్చిపెట్టుకొని తగిన ప్రాయశ్చిత్తం అనుభవిస్తున్నాను. పాపులలోకాన్ని నేను పాపిష్టి శిఖామణిని అయినట్లయితే, దానివల్ల అధోగతిపాలైనవాళ్లలో కూడ నేనే అగ్ర గణ్యుడను-ఇటువంటి అలవికాని ఘోరావస్థలున్నూ, భయంకరవిపత్తులున్నూ యీ ప్రపంచంలో ఉంటాయని నే నెన్నడూ ఊహించలేదు. నాదుర్గతిని నేను భరించగలిగేటట్లు నీవు నాకు సహాయంచేయ దలంచుకున్నట్లయితే, నా మానస విషయంలో నీకు సహనం ఉండాలి.”

ఈ ఉత్తరం చదువుకున్న అట్టర్సన్ ఆశ్చర్యపోయినాడు. హైడ్ యొక్క సాంకేతికదోషం జేకిల్ ను బాధించకుండా తొలగిపోయిందిగదా. డాక్టరు జేకిల్ తిరిగి వెనుకటి సద్దోష్టిలోనూ మంచి సహవాసాలలోనూ తిరుగుతున్నాడు.—అతడు తిరిగి ఉల్లాసంగా ఈముది వయస్సులో గౌరవమర్యాదలతో కాలక్షేపంచేయగలడనే సూచనలు బాగా కన్పించినవి. కాని, అటువంటి పరిస్థితిలో అతని ఆంతరంగిక మిత్రులతోటి స్నేహసదృశాలూ, అతని మనశ్శాంతి, అతని జీవితధోరణి, యివన్నీ ఒక్కక్షణంలో ధ్వంసమైపోయినాయి. ఇటువంటిమార్పు యిత హఠాత్తుగా అతనిలో రావడంచూస్తే అతనికి మతి చెడిందని తోస్తోంది. కాని, డాక్టరు లాన్యన్ చెప్పిన మాటలను బట్టియు, ఆమాటల వైఖరినిబట్టియు చూస్తే డాక్టరు

(54-వ పేజీ చూడుడు)

ఆంధ్ర కావ్య

వింధ్య పర్వతాలకు దక్షిణాన ఒకప్పుడు

ప్రబలసామ్రాజ్యాన్ని స్థాపించిన నైన్యానికి ఈ ఆంధ్రకావ్యం జీవగర్భంగా ఉండేవారు. ఈ సామ్రాజ్యంలో 10వ, 16వ శతాబ్దాలమధ్యన తుంగభద్ర, కృష్ణ, గోదావరి, తీరాలలో మహా తృప్తిమైన, ప్రతిధావంతమైన సంస్కృతి వర్ధిల్లినది.

ఆంధ్రకావ్యయుద్ధకాలంలో భయమెరుగని వీరుడుగా ఎలా పోరాడినాడో, శాంతికాలంలో అతడు వరదలు, తుపాను, వర్షాధావం మొదలైన ప్రకృతి సిద్ధమైన ఉపద్రవాలనుకూడా అలా నిశ్చలదైర్యం, జాగ్రత్తతోనే ఎదుర్కొన్నాడు. దక్కన్ లోని రాతిపేలలో అతని సహచరులు మేరుకం వ్రత్తి పండించి, నూలుతీసి, నేసి, తయారు చేసిన అతిమృదువైన వస్త్రాలు (మస్లినులు) నేడు జగద్విఖ్యాతి గాంచియున్నవి. కోస్తాపాడుగునా సమప్రదేశాలలో వారు ఇండియాలో పర్యోత్తమమైనట్టి బియ్యాన్ని పండించారు.

ఆంధ్రకావ్యవనితలు చాలా పొగసుగాను శుకర్షణీయంగాను ఉంటారు. కర్ణకజనంలో

పురుషులలోగల దైర్య, స్థైర్య, పోశీల్యాది ఉత్తమ గుణాలన్నీ

కర్ణకశ్రీలలోకూడా ప్రతిబింబిస్తున్నవి. మాకన

ఆంధ్రరాష్ట్రం భవిష్యత్తు అంతావీరి చేతులలోనే ఉన్నది.

బర్మా-షెల్...చారిత్ర జీవితంలో ముఖ్య భాగమై యున్నది

ఇండియాలో మారుమూల లోను నివసించేది వివిధ వర్గాలతో నిరంతర సన్నిహిత సంబంధాన్ని మేము ఏర్పరుచుకున్నాము. వారు తమకు కావలసిన పెట్రోలియం ప్రాధర్భలకు మాపై ఆధారపడు తున్నారు గినుక, మేము కూడా వారికి సేవచేయడము గొప్పగా రావిస్తున్నాము.

85Y-738 B

కోదండయ్యగారి కోపురం

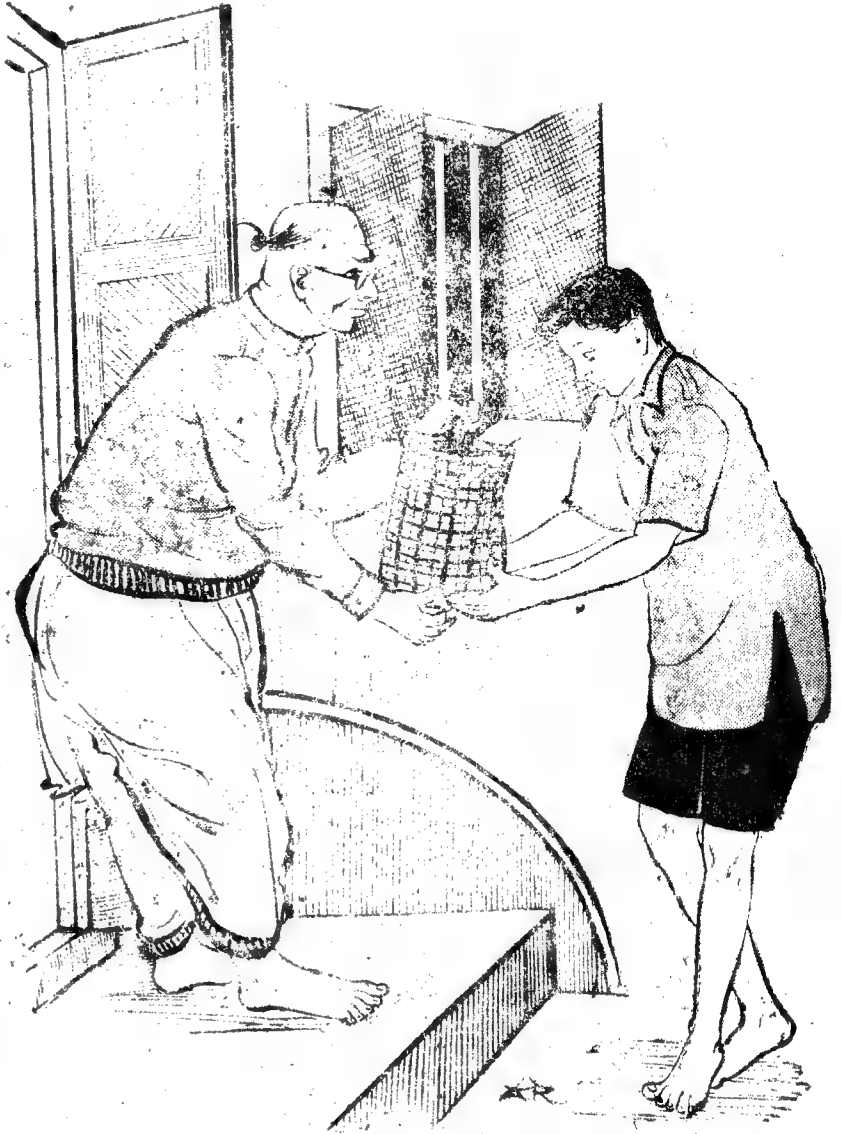
ఆరోజున ఆయనకి చెయ్యి కాల్చుకోక తప్పదు. ఆయింట్లో నత్యవతమ్మగారి మాటకు తిరుగులేదు.

నత్యవతమ్మగారు, కోదండయ్యగారినే కాదు, ఆ యింటికి వచ్చిన ప్రతి పెద్ద మనిషినీ అట్లాగే 'పూజస్తుండ' (మాతో నహా) అందుచేత, ఆ నత్యవతమ్మగారికి భయపడి, ఆయింటికి బంధువు లనేవాళ్లు, ఎవరన్నా వున్నా, రారు. ఎన్నాళ్లు

మాకు కోదండయ్యగారిని ఇంగ్లీషు మాస్టారు వుండేవారు. మేము ఆయనదగ్గరే ఇంగ్లీషు ప్రయివేటు కూడా చదివేవాళ్ళం. ఆయనగారి ధర్మపత్ని పేరు "నత్యవతి" గారు. మహా గయ్యాళిమనిషి. ఆమె ఎదురు పడినప్పుడు తప్ప మా కోదండయ్యగారు ఎప్పుడూ శాంతంగా వుండరు. అంటే ఆయన, తన సహజాకారంకాక యింకా రెండో కారాలు ధరిస్తారు. మొదటిది శాంతాకారం, రెండవది రాద్రాకారం. నత్యవతమ్మగారు యెదురుగా వున్నప్పుడు మాత్రం ఆయన శాంతాకారం తప్ప మరియే యితర ఆకారం, ధరించడానికి వీలుండదు. నత్యవతమ్మగారు కాకుండా తన శిష్యులెవరన్నా ఎదురుగావుంటే, తీవ్ర రాద్రాకారం ధరిస్తారనడంలో సందేహం లేదు. ఇహ, శిష్యులుగాని, నత్యవతమ్మగారుగాని, మరి యెవరు లేనప్పుడు తన సహజాకారం ధరించేవారు.

నత్యవతమ్మగారినిగురించి చెప్పాలంటే చాలా వుంది. పారిజాతాపహరణ కథా సందర్భంలో నత్యభామ కృష్ణమూర్తిని దయా దాక్షిణ్యాలు లేకుండా యే విధంగా తన్నిందో, అదేవిధంగా మన నత్యవతమ్మగారు కూడా కోదండయ్యగారిని కొన్నికొన్ని సందర్భాలలో "అంతపనీచెయ్యటానికి వెనుదీయదు" అన్నట్లుగా ప్రవర్తించేది. కలక్టరుగారు, జవానుకి ఆర్డరు వేసి

నట్లుగా కోదండయ్యగారిని, ఆజ్ఞాపిస్తుండేది. పాపం! కోదండయ్యగారిని అలా అంటూ అంటూ పెండ్యాల సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు నోరెత్తితే ఒట్టు! లేకపోతే

ఒకనాడు, మా కోదండయ్యగారికిష్టమైన బెండకాయలు ఒకవిశదు తీసుకువెళ్లి ఇచ్చేను.

★ కొండయ్యగారి కార్పరం ★

ఆమెగారి కిచ్చేశాము.

అనాడు మా కొండయ్యగారి

(50-వ పేజీ చూడండి)

చూసినా ఆ రెండే రెండు జీవాలు, ఆయింట్లో.

సత్యవతమ్మగారు చెప్పినట్లు మేముకూడా తప్పకుండా చేస్తాము. ఆవిడగారు చెప్పినట్లు చేయటం మాకు యిష్టమే. ఎందుచేత నంటా రేమో? ఆవిడగారు చెప్పినట్లు చేస్తూ కూర్చుంటే కొంతలో కొంతగానైనా టైము కలిసి వస్తుంది, ప్రయివేటు తప్పించుకోవాలి. పైగా సత్యవతమ్మగారు చెప్పిన పని చేస్తున్నాము గనక, కొండయ్యగారు మమ్మల్ని యేమీ అనలేక పోయేవారు.

ఒకనాడు, మా కొండయ్యగారి కిష్టమైన బెండకాయలు ఒక వీశడు, (మాదొడ్లో కాసినవిలెండి) తీసుకు వెళ్ళి యిచ్చాను. ఆ మర్నాడే మారఘుకూడ ఒక అరడజను పొట్లకాయలు (అవి అంటే సత్య వతమ్మగారికి చాల యిష్టం) తీసుకు వెళ్ళి యిచ్చాడు. ఇక ఆరోజున సత్యవతమ్మగారు, రఘునిములగ చెల్లెక్కించేసింది. నన్నుకూడ కొండ డయ్యగారు ఆవిధంగానే పొగిడే వాడేగాని, సత్యవతమ్మగారువచ్చి యెక్కడ మీద పడుతుందోనని పూరకున్నాడు. అంతటితో పూరు కోక, ఆరోజు మొదలుకొని ప్రతి రోజూ రఘుని పొట్లకాయలు తెమ్మనీ, నన్ను బెండకాయలు తెమ్మనీ వేపుకుతినేవారు, యిద్దరూ కలిసి. ఇక చివరకు విసుగెత్తిపోయి నేను “యేమిచేద్దామా?” అని ఆలో చించాను.

ఆ మర్నాడు బెండకాయల

మూట, పొట్లకాయల మూట తీసుకు వెళ్ళి అక్కడపెట్టి “యిచిగో నండీ! కూరగాయలు” అని చెప్పి రఘునివతలకువచ్చేశాడు. అదేమి చిత్రమోగాని అనాటినుంచీ కొండ డయ్యగారు మమ్మల్ని బెండకాయ లడిగితే వొట్టు.

అనలు సంగ తేమిటని రఘుని అడిగితే ఆ మూటల్లో కూరగాయ లతోబాటు రెండు “చేపలు”కూడా పెట్టి వచ్చానని చెప్పాడు. సరే - కూరగాయల బాధ వదిలిపోయింది గదా అని సంతోషించాను.

ఇంకొకనాడు, అంటే యింకొక వారం రోజులకి నెల ఆఖరపుతుం దనంగా సత్యవతమ్మగారు మా అందరివద్దగూ జీతాలు వసూలు చేసింది. అంతకుముందురోజే ఆవిడ కొండయ్యగారితో తనకొకమంచి చీర తెమ్మని పొట్లాడుతూవుండటం మేమందరం విన్నాము. కొండ డయ్యగారు “యింకొక వారం రోజుల్లో జీతాలు వస్తాయి, అప్పుడు తప్పకుండా కొంటా” నని చెపు తున్నాడు. కాని సత్యవతమ్మగారు మాత్రం యివ్వేమీ వినిపించుకో కుండా “అయితే యివ్వాలి నేను. వంట చెయ్యను. నువ్వే చేసుకో” అని దుప్పటి ముసుగు పెట్టింది. పాపం! కొండయ్యగారు వంట చేసుకుంటుంటే, సంచ మాసుకొని మేమంతా ఇళ్లకు వుడాయించాము. దాన్నిబట్టి యిప్పుడే జీతం వసూలు చెయ్యడం చీర కొనుక్కోవాలి కే ననుకుని మా జీతాలు పట్టుకెళ్ళి

కే స రి ర త్న త్ర య ము

లోధ

గర్భాశయ రోగ నివారిణి

ప్రీతిగ గణగు ఋతుకాల. విహింబ కాకుండుట. ఆకాల విహింబ, ప్రేల జాబ్బి గాను తక్కువగాను పోవుట కు సుమ రోగము సంభవి హింక. ■ త్రిహింక, మల విర్ధిము, హఠివాతము, కీళ్ళ వ్యాధులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు ముండు మొదలగు ప్రీతిగర్భాశయలను కుదుర్చును రోధ్ర ప్రీతిగారిటి వర్ణనాదిము, కల్ప పృక్షము. కామరేచువు, కొంగు ఇంగ రము, రక్తాబిర క్షయము, స్వా ర్థిష్ట ప్రదాయనియను వాదినవారు ఎలా విధ ములగ ప్రోక్తము చేయుచున్నారు.

ఆ మృత

ర క్త శుద్ధి ద్రావకము

ఇది రక్తహింక, మలవిర్ధిము, అజీ ర్ణము, కీళ్ళ వ్యాధులు, ప్రోమరికనము. మేహప్రవణములు. ముఖసంకటములు, విన్న త్రువ, కడుపులోమంట మొదలగు వ్యాధు లను నివారించి శరీరమునకు శాంతిని ముఖ మునకు తేజస్సును యచ్చును ఈ మేలైన యౌషధమువలన యెదిరో” యా రోగ్య సంతులైనాడు.

ఆ ర్థ

న ర్య జ్వర ని వారిణి

అహార, విహార ఋతుచేద దోషంబుం వలన అన్యాయమునందు క్రిమికాటము చేరి ఎలావిధములైన జ్వరములు సంభ వించుచున్నవి వారిజ్వరము. వీరజ్వరము రిపజ్వరము, పన్నిహజ్వరము మరి యితర నిషమజ్వరములను, కడుపులోపీహ మను జ్వరాశ్రితు సదుచ్చును ఈ ఔషధ మును సన్నిధిలకుకూడ యవ్వవచ్చును.

కే స రి కు టీ రం

లిమిటెడ్

రాయపేట : మద్రాసు-14

తెనుగుజ్జిలాలకు. నైజాముకు పంపింట్లు.

శ్రీ సీతారాం జనరల్ డ్రోగ్స్

బెజవాడ. పికిందోబాడు.

కవి ఎన్నిక

ఆ వేయిమంది కవులలో ఓ వంద మంది, అనేక కష్టాలు అనుభవిస్తూ కూడ, కవిత్వం వ్రాసినవాళ్ళు వున్నారు. వారుమాత్రం, ఈ విషయం మహారాజు! తెలిస్తే నంగా శిక్షిస్తాడని మరచేపోయారు. కొరడాదెబ్బలు తినాల్సివస్తుందని వారు భయపడలేదు.

మహారాజు తన మంత్రిని పిలిచి- “చూచావా? వీరు కవులు! ఆ మిగిలిన తొమ్మిదవందలమంది పేరు కోసం పాకులాడేవారు. అందువల్ల వారందరికీ, ఆరేసి మాసాలు జీతం ఇచ్చిపంపు! ఈ వందమందిని మన మోర్ మహల్ లో పెట్టు! వారికి ఎట్టి కష్టమూ కలుగకుండా చూడు!” అని చెప్పాడు.

మంత్రి ఆలాగే చేశాడు. ఇప్పుడు కవులు మంచి బట్టలు కట్టుకుంటున్నారు, మంచి తిండి తింటున్నారు. ఆనందంతో హాయిగా రాజుగారి మోర్ మహల్ లో వుంటున్నారు. మిగతావాళ్ళంతా వారి మంచిస్థితి విని, చూచి తమ దార్భాగ్యానికి వాపోయారు.

ఆరుమాసాలు గడిచిన తరువాత, ఓ రోజున రాజు తన మంత్రితో ఆ వందమంది కవుల దగ్గరకు వెళ్ళాడు. వారినందరిని తన దగ్గరకు పిలిచి- “ఆరు మాసాలకాలంలో మీరు చేసిన పనిని చూడాలనుకుంటున్నాం! మీరు వ్రాసిన కవిత్వం వింటాం!” అన్నాడు.

ఆ వందమందిలో ఒక్కడు మాత్రం తన కవిత్వాన్ని వినిపించటానికి సిద్ధపడ్డాడు. అతడు మోర్ మహల్ వైభోగంలోపడి కవిత్వాన్ని మరచేపోలేదు. నిత్యమూ కవిత్వం వ్రాసి తనలాతానే చదువు

కొర్రోజున రాజు తన మంత్రితో- “మన ఆస్థానానికి ఓ కవి కావాలి. అతడు నిజమైన కవియై వుండాలి” అన్నాడు.

మరునాడు మంత్రి నగరంలో చాటింపు వేయించాడు. మూడోనాడు వేయిమంది రాజభవనందగ్గర గుమికూడారు. వారంతా కవులు. మంత్రి యిరవైఒక్కరోజు వారి కవిత్వాన్ని విన్నాడు. మంత్రికి వారంతా కవులుగానే తోచారు. వారిలో భావమూ వుంది; భాషా వుంది; కవిత్వమూ వుంది; కావ్యమూ వుంది.

కాని, వారిలో గొప్పవాడెవరో మంత్రి నిర్ణయించలేకపోయాడు. ఒకరోజు ఆలోచించాడు, రెండు రోజులు ఆలోచించాడు, మూడు రోజులు ఆలోచించాడు. కాని, ఫలితం లేకపోయింది. నాలుగో రోజున వేయిమంది కవులపేర్లు ఓ కాగితంమీద వ్రాసి రాజుగారి కందించాడు.

మహారాజు ఆ లిస్టుచూచి విసుక్కున్నాడు- “వీళ్లంతా కవులేనా?”

మంత్రి వినయ విధేయలతో తల వంచి- “రాజా! నేను వారి కృతు

లను విన్నాను. విన్నమీదట, యీ లిస్టు తయారుచేశాను. కాని, మనకు కావాల్సింది, ఒక కవి; వీరు వేయిమంది వున్నారు. నేను వారిలో గొప్పవారెవరో తెల్పలేక పోయాను” అన్నాడు.

మహారాజు ఓ గంట ఆలోచించాడు, రెండుగంటలు ఆలోచించాడు, మూడు గంటలు ఆలోచించాడు. నాలుగో గంటలో- “వీరిని ఖైదులో పెట్టు! కఠినంగా శిక్షించు! ఇక ఎవరైతే కవిత్వం రాస్తారో వారికి కొరడా దెబ్బలు తగులుతాయని చెప్పు! వెళ్ళు! నేను చెప్పినపని చేయ!” అని మంత్రికి చెప్పాడు.

మంత్రి రాజుగారు చెప్పిన ప్రకారం చేయించాడు. ఇప్పుడు అక్కడ ఒక్క కవి లేడు, కవిత్వమూ వినడటములేదు. ప్రజలు వారి దుస్థితి చూచి, విని, వాపోయారు.

2

ఆరు మాసాలు గడిచిపోయిన తరువాత, ఓ రోజున మహారాజు కవులు బందీ చేయబడ్డ బందిఖానాకు వెళ్ళాడు. అందరినీ సోదా చేయమని ఆజ్ఞపించాడు. సోదాచేయగా,

మూలం :

సు ద ర్శ న్

అనుసరణ :

‘పల్లభి’

★ కవిత్వం ★

కోసం కవిత్వం వ్రాయలేను." అని వ్రాసి పంపించాడు.

అది చూచి మంత్రి—“ఇతడు దురదృష్టవంతుడు!” అన్నాడు

కాని, మనరాజు—“కాదు, ఇతడు దురదృష్టవంతుడు కాదు! ఈనాడుమితండ్రి, నా సాతమంత్రి పున్నట్లయితే ఎంతో సంతోషించేవాడు. అతనిని ఆరాధించివుండేవాడు. ఇతడు స్వతంత్రుడు. స్వతంత్రంగావుండి కవిత్వం వ్రాస్తాడు. బానిస కవిత్వం బానిసగా నేనుంటుంది. అందువల్ల, అతని జీతం యింటికి పంపుతూవుండు.” అన్నాడు.

మంత్రికి జ్ఞానోదయమయింది.

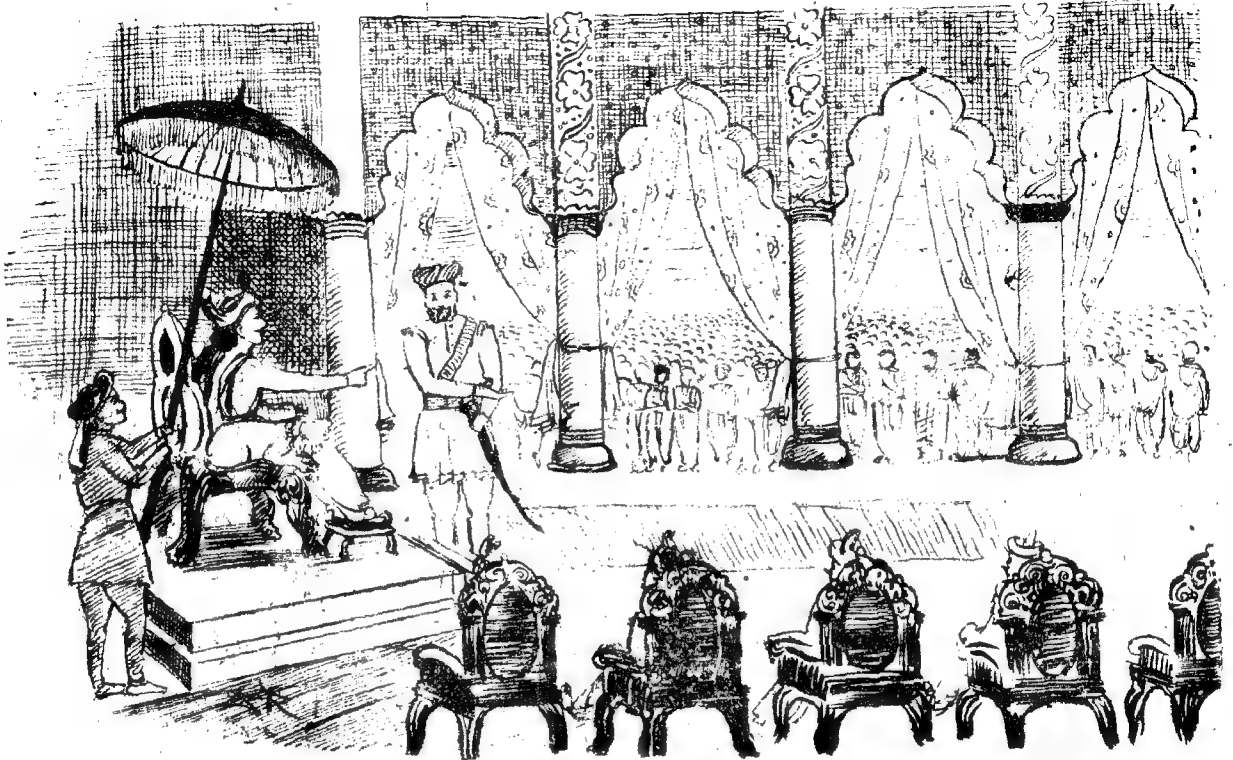
కాని ఆనందిస్తున్నాడు. అడవిలో నమలి నాట్యంచేసి ఆనందించినట్లే, అతడు తన కవిత్వాన్ని వదులు కాని తానే ఆనందిస్తున్నాడు

రాజు మంత్రితో—“చూచావా? ఈ వందమందిలో ఒక్కడే కవి. మిగిలినవాళ్లు కవులుకాదు! వారికి కావాల్సింది ఆనందం! దుఃఖంలో వారికి కవిత్వం వస్తుంది. సుఖంలో దానిని మరిచేపోతారు. కాని, కవి కవిత్వం వస్తోంది, సుఖంలోనైనా, దుఃఖంలోనైనా కవిత్వం వ్రాస్తాడు. అతడు దుఃఖాన్ని చూచి దుఃఖించడు, సుఖాన్ని చూచి ఆనందించడు! వాడికి రెండూ ఒకటే!

అంధుకల్లు, మన నగరంలో నిజమైన కవి ఇతనొక్కడే! ఇతడు ఒక్కడే కవి! మిగతావారి నందరినీ గెండ్లీనీయి!” అన్నాడు.

తరువాత రాజు అతనిని తన ఆస్థాన కవిగా నియమించాడు. ఇప్పుడతనికి కావాల్సినంత జీతం యివ్వబడుతోంది. రోజూ ఆస్థానానికి వచ్చి, ఓ పద్యం వినిపిస్తూ పుంజటం అతని పని.

కవి ఆస్థానంలోకి వెళ్లి ఒకరోజు పద్యాన్ని వినిపించాడు. రెండో రోజు వినిపించాడు, మూడోరోజు వినిపించాడు. నాలుగో రోజున—“ఈపని నావల్లగాదు. నేను మీ

“వీరిని వైదలో పెట్టు! కఠినంగా శిక్షించు! ఇక ఎవరైతే కవిత్వం రాస్తారో వాళ్ళ కొరడా దెబ్బలు తగులుతాయని చెప్పు.”

మా ల తి

ప్రతినిత్యం జరుగుతుంటుంది.

చిట్టిబాబు ఇంట్లో అడుగుపెట్టే సరికి, వాళ్ళమ్మ సుశీల “ఎక్కడి కెళ్లావురా” అంది కోపంగా.

“మాలతిదగ్గరకమ్మా. ఇవిగో పువ్వులు” చిట్టిబాబు పువ్వులిచ్చాడు.

“ఎక్కడుందిరా ఆ మాలతి?!”

“తోటలోఅమ్మా-”

“తోటలోనా? అయ్యో అక్కడి కళ్లకు బాబూ, అక్కడ బూచులున్నాయిట! భయమేస్తుంది.”

“బూచులా? భయమా? మరి, మాలతి! భయంలేదే? అక్కడే

సరే తోవంతో గంతులేస్తూ, తోటలోవున్న స్నేహితురాలు, “మాలతి” దగ్గరకి చేరాడు చిట్టిబాబు. చల్లగాలి హాయిగా వీస్తోంది. చిట్టిబాబుని మాలతి ఆహ్వానించి, తన ప్రక్కనే కూర్చోపెట్టుకుంది. చిట్టిబాబు మాలతిని, తనదగ్గరగా తీసుకున్నాడు. ప్రేమగా నిమిరాడు. మంచిమంచి, కబుర్లు చెప్పాడు. మాలతి, చిట్టిబాబూ పూగుతూ ఆడుకున్నారు కాస్తేపు.

“మాయింటికిరా, మాలతి” అన్నాడు చిట్టిబాబు.

“నేనురాను” అన్నట్టు చూసింది. సంకోచంతో వొళ్లుమరచి పుర్రాయాలింది.

“ఊ! నువ్వెప్పుడూ ఇంతే! మాట్లాడవు. నువ్వు మంచిదానివి కావు” కోపంగా అన్నాడు చిట్టిబాబు.

“అలా కోపం తెచ్చుకోకూడదు అన్నట్టు చూసి, తను దాచుకున్న పువ్వులని, చిట్టిబాబు చేతుల్లో పెట్టింది మాలతి.

“ఎంచక్కా వుంటావు, మాంచిదానివి” అన్నాడు చిట్టిబాబు పువ్వులు తీసుకుంటూ. సూర్యుడైన మిస్తున్నాడు. చిట్టిబాబు లేచాడు

ఇంటికి వెళ్లడానికి. వద్దు, వద్దని, అతని కాళ్లని చుట్టేసింది మాలతి.

“అమ్మ కొడుకుంది. రేపు వస్తాగా!” మాలతిని బుజ్జగించి వచ్చే శాడు చిట్టిబాబు. మాలతి వెళ్ళిపోతున్న తన స్నేహితుణ్ణి, ఆకగా చూస్తూ అక్కడే పవళించింది బద్ధకంగా.

అఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅ

స రో జ

అఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅఅ

మాలతి చిట్టిబాబుల స్నేహిత చిన్నతనంలోనే అల్లుకుంది. మాలతి చిట్టిబాబుని చూడకున్నా, చిట్టిబాబు తెచ్చే తియ్యటి వానీయాన్ని త్రాగకున్నా వాడిపోతుంది. చిట్టిబాబుకోసం వెయ్యికళ్ళతో వెదుకుతుంది. చిట్టిబాబు పసిహృదయంలో ప్రథమ స్నేహితురాలుగా మాలతి నిలిచింది. మాలతిదగ్గరకి వెళ్ళి ఆడుకోవడమంటే చిట్టిబాబుకి ఎంతో సరదా. మాలతి బాబుకోసం ప్రత్యేకంగా తను దాచుకున్న పువ్వులు తెచ్చి ఇస్తుంది. వాటిని చిట్టిబాబు వాళ్ళ అమ్మకిస్తాడు. ‘బావున్నాయిరా’ అంటుంది వాళ్ళమ్మ. “మాలతి చాలా బావుంటుందమ్మా, నువ్వు చూడు; వొక్కసారి” అంటాడు చిట్టిబాబు. “వస్తారేరా” అంటుంది వాళ్ళమ్మ. ఇది

సిరొలిన్

మీదగ్గుయొక్క
మూలకారణం
నిర్మూలించును

★ మా ల తి ★

వుంటుంది నేనెప్పుడు వెళ్ళినా. పువ్వు లిస్తుంది, వుండమంటుంది. మాలతి ఎంచక్కా వుంటుందమ్మా!”

“అలాగా, ఒక్కసారి మనింటికి రమ్మనకూడదూ! రేపు తీసుకురా నువ్వు. రోజూ వెళ్ళొద్దు బాబూ అక్కడికి. ఆతోట మంచిది కాదు”

“మాలతి రాదమ్మా, చాలా సిగ్గు. నాతోనే మాట్లాడదు. ప్రతిదీ మూగగా చెబుతుంది. నా కోరిక పం వస్తుంది. ఒక్కొక్కసారి ప్రేమగా పట్టి పూవుతుంది. నాకు నవ్వు వస్తుంది. పువ్వులిస్తుంది. వుండమని కాళ్ళని చుట్టేస్తుంది. పోవద్దని పట్టు కూటుంది, వెళ్ళకుండా ఎలా వుండ నమ్మా”

“అందుకే ఇక్కడికి తీసుకురా అంత మంచిదా అమ్మాయి.”

“అవునమ్మా. వాళ్ళమ్మ ‘ఎక్క డికి వెళ్ళొద్దూ; ఇక్కడే వుండు;

ఎక్కడికయినా వెళ్లావంటే జబ్బు చేసి చచ్చిపోతావ్’ అని చెప్పిం దట. అందుకని రాదే!”

“మరి పువ్వు లెక్కడివి?”

“నేవెళ్ళేసరికి చేతుల్లో పెటుకుని వుంటుందమ్మా. నాకిస్తుంది, నావొళ్లో వాలుతుంద” చిట్టిబాబు చెప్పాడు, అబద్ధాలూ నిజాలూ కలిపి. సుశీల నవ్వింది.

“ఎలావుంటుందిటరా, మాలతి?” అంది చిట్టిబాబుకి అన్నంపెడుతూ. చిట్టిబాబు మాలతినిగురించే ఆలో చిన్తాంటాడు.

“అమ్మా, మాలతి మాట్లాడ దేమ్మా?”

“సిగ్గన్నావు కదరా!”

“కాదే”

“మూగ పిల్లలుంటారురా; బహుశా మూగ దేమో!”

“ఛా కాదు” మాలతి మూగ దన్నందుకు చిట్టిబాబుకి వాళ్ళ అమ్మమీద కోపంవచ్చింది.

వర్షం అప్పుడప్పుడే కురుస్తోంది. మబ్బులు వస్తున్నాయి. చిట్టిబాబుని తోటలోకి వెళ్ళకుండా కాపలా పెట్టింది సుశీల. మాలతిదగ్గరకి వెళ్ళ డానికి చిట్టిబాబుకి ఏలు దొరిక లేదు. రెండురోజులు గడిచాయి. మాలతి తినకోసం ఎదురుచూస్తూం టుంది, నానలో తడుస్తూవుంటుంది పావం! ఏంచేస్తాందో. చిట్టిబాబుకి ఏడుపొస్తోంది. తను వెళ్ళలేక పోయాడు.

ఆరోజు అమ్మప్రక్కలో చలికి ముడుచుకొని ఏడుకుని అడిగాడు, “అమ్మా, వర్షంలో తడుస్తూంటే

మాలతికి చలెయ్యదూ?” అని.

“అక్కడేదయినా ఇల్లుంటుంది. అందులోకి వెడుతుందిలేరా వర్షం వస్తే”

“లేదమ్మా వెళ్ళదు. ఎక్కడికీ వెళ్ళదు”

“నీపిచ్చిలే. పడుకో మాట్లాడక” సుశీల మందలించింది. మరునటి రోజైనా ఎలా తప్పించుకుని వెళ్లాలా అని ఆలోచిస్తూ నిద్ర పోయాడు.

అలా అలా వారం రోజులకి ఎల్లాగో తప్పించుకుని వెళ్లేడు చిట్టిబాబు. మాలతి అహ్వా నించలేదు. పడుకుని వుంది. “మాల తికి కోపం వచ్చిందా నామీద” అనుకుంటూ చిట్టి బాబు వెళ్లి మాలతి ప్రక్కన కూర్చున్నాడు. మాలతి కదలేదు; పడుకునే వుంది. “పగలు నిద్రపోతావా? మాలతి! లే” అంటూ చిట్టిబాబు మాలతిని లేవదీశాడు.

“హూ” అంటూ పడిపోయింది మాలతి. “అయ్యో! ఎవరు కొట్టారు మాలతి నిన్ను? నొప్పిగా వుందా? మందు రాస్తాను, ఏడవకు” మాలతి గాయాలనిచూసి చిట్టిబాబు జాలిగా అన్నాడు. మందు తెచ్చిరాస్తే మాల తికి నొప్పి తగ్గిపోతుంది. కాని ఇంటి కొస్తే మళ్ళీ అమ్మ పోనిస్తుందా? మంచిమాటలు చెప్పి హాయిగా నిద్ర పొమ్మని మాలతిని ఓదార్చి బయలు దేరాడు ఇంటికి మందు తెచ్చేం దుకు. మళ్ళీ తప్పించుకుని రాలేక పోయాడు. మాలతి బాధల్ని తల చుకుని ఏడుస్తూ నిద్రపోయాడు. నిద్రలో కల వచ్చింది.

కలలో మాలతి చిట్టిబాబుతో “నీకోసం వారంరోజులనుంచి

సకల దంత వ్యాధులకు

కోతిమారు
నల్ల పండ్ల పొడి

ప్రతిరోజు
దొరకును.

నోగి అండ్ కో

87 బైగాబజార్ రోడ్, మద్రాసు-1

బెజవాడ సాకిస్సులు: టైట్ ప్రమోటింగు
కార్పొరేషన్, పోస్టుబాక్సు నెం. 5
గాంధీనగరం.

ఎన్నో పూలు దాచాను. కాని, ఎవరో వచ్చి నన్ను కొట్టి అన్నీ లాక్కుపోయారు. మళ్ళీ ఆ రు నెలలదాకా నాకు పువ్వులు దొర కవు; నీకెలా ఇవ్వను" అంది ఏడుస్తూ.

"ఫరవాలేదులే మాలతి, నే నున్నాగా, ఈసారి వాళ్ళొస్తే గుర్తుగా నాకు చెప్ప. తన్ని పంపిస్తాను" అన్నాడు చిట్టిబాబు. 'నరే' అంది మాలతి, కిలకిలా నవ్వుతూ. హాయిగా ఆడుకున్నా రిద్దరూ.

నిద్రలేచి చిట్టిబాబు కలని తలచు కుని నివ్రుకున్నాడు. నిజంగా 'మాలతి ఇక పువ్వులివ్వదా, పోనీలే. ఇవ్వకపోతే పోనీ' అనుకున్నాడు. వర్షం జోరుగా కురుస్తోంది. సుశీల, పనివాళ్ళూ నిద్రపోతున్నారు. ఇప్పుడే వెళ్ళాలి. వర్షం తగ్గితే అమ్మ వాళ్ళూ లేస్తారు. వర్షంలో పరుగు తీశాడు చిట్టిబాబు. పడ్డాడు. బట్టలు మురి కయ్యాయి. లేచి మళ్ళీ పరుగు తీశాడు. తోటలో కళ్ళేసరికి వాన జల్లులు అధికమయ్యాయి. ఒక్క పుదుటున మాలతి దగ్గరికి పరుగు తీశాడు. మాలతి వర్షంలో తడుస్తూ, చలికి వణికిపోతోంది. చిట్టిబాబు మాలతిని కాగిలించుకుని కూర్చు న్నాడు. వర్షం తగ్గలేదు. తడిసి ముద్దయ్యాడు కాని ఎలా వెళ్ళడం. తల తిరుగుతోంది. వొళ్లంతా నొప్పి. అలాగే వున్నాడు మాలతి ప్రక్కన. ఎవరో గొడుగేసుకుని వస్తున్నారు. ఎవరు? నాన్న!... చూస్తే చంపేస్తారు. కొట్టారు.

చిట్టిబాబు లేచి సంపెంగ పొద ప్రక్కన దాక్కున్నాడు. గుండెలు అోవేగంగా కొట్టుకుంటున్నాయి.

చలి కొరికేస్తోంది.

కాంతారావు (నాన్న) తోటలో కొచ్చి వెదుకుతున్నాడు. "చిట్టి బాబూ" అని అరిచారు. నాన్న అటు వెళ్లడంచూసి చిట్టిబాబు పరుగు లంకించుకున్నాడు ఇంటికి. సుశీల వచ్చి చిట్టిబాబులాగా చొక్కా విప్పేసి, తల తుడిచి, చలి కాచి, నవలు చేసింది. చిట్టిబాబు తల నొప్పికి, చలికి అల్లాడిపోతున్నాడు.

తెల్ల వారేసరికి చిట్టిబాబు వొళ్లు కాలిపోతోంది. సుశీల చిట్టిబాబుని చూసి, "ఎవర్రా ఆమాలతి? ఎందు కెళ్ళావురా?" అని బాధగా అరు స్తోంది. కాంతారావు డాక్టర్ ని తీసుకుని వచ్చాడు. మందిచ్చారు. జ్వరం, తగ్గలేదు. "మాలతి తడు స్తోంది. మాలతికి జ్వరం వస్తుంది. తీసుకురండి!" చిట్టిబాబు పిచ్చిగా కలవరిస్తున్నాడు. "మాలతిని తీసు కొచ్చారా?" చిట్టిబాబు ప్రతిరోజూ జ్వరంలో ఆడుగుతూనే వున్నాడు. చుట్టుపక్కల మాలతి పేరు గల పిల్లలందరినీ తీసుకునివచ్చి చూపి చారు. 'ఛీ! వీళ్లు కాదని మండి పడ్డాడు చిట్టిబాబు. తోటలో ప్రతి రోజూ చూడమనీ ఎవరేనా పిల్ల వస్తే పట్టుకురమ్మనీ, కాంతారావు కాపలా పెట్టాడు. కాని మాలతి అనే పేరుగల పిల్ల ఎవరూ రాలేదు. కాంతారావు, సుశీలా విసిగి పోయారు. చిట్టిబాబుకి జ్వరం తగ్గు ముఖం పట్టింది. నెలరోజులకి చిట్టి బాబు కోల్పోన్నాడు. "అమ్మా! నాన్నా! తోటలోకి వక్కసారి - వక్కసారంటే వొక్కసారే - వెళ్ళొస్తానే" చిట్టిబాబు జాలిగా అడిగేవాడు. తప్పించుకుని వెళ్లా

మన్నా, కాపలావాడు లోనికి వెళ్ళ నివ్వడంలేదు. ఎంతోమంది పిల్లలు ఆటకొస్తారు. కాని చిట్టిబాబు వాళ్ళతో ఆడుకోడు. ఆడుకుంటే మాలతి నున్నని వేళ్ళతో ఆడుకో వాలి. మాలతితో ఆడుకోవా అని చిట్టిబాబు వాంఛ.

మాలతి ఏమయిందో! ఏమో!... మాలతి!... చిట్టిబాబుకి మాలతి మీద కలవర మెక్కువయింది. "ఒక్కసారి ఆడుకుని వస్తానే" నిద్రలో కలవరిస్తున్న చిట్టిబాబుని చూసి సుశీల, కాంతారావు కంగారు పడ్డారు. మర్నాడు చిట్టిబాబుని తోటలోకి తామే తీసుకెళ్లాలని నిర్ణ యించుకొన్నారు. చిట్టిబాబు ఆనందంతో గంతులేశాడు. అమ్మా నాన్నలతో బయలుదేరాడు చిట్టి బాబు స్నేహితురాలు మాలతి దగ్గరికి.

తోటలో కళ్ళిందే తడవుగా 'మాలతి' అంటూ ఏడ్వడం మొద లెట్టాడు చిట్టిబాబు. "ఏమిటి? ఎందుకు?" అమ్మా నాన్నా అడి

MONEY'S
MODEL LETTER - WRITER &
BUSINESS CORRESPONDENCE

224 Pages Price Rs 1-8-0
Postage As 10

A. S. Money & Co., (AP

14, Sambier Street, Madras-1.

★ మాలతి ★

గారు. కాని చిట్టిబాబు ఏడుపు మానలేదు. వెక్కిరించి ఏడుస్తున్నాడు. “మాలతి! నిన్నవరో చంపేశారు. నేను రాకుండాచూసి చంపేశారు.” సుశీల కాంతారావు నిర్భాంతపోయారు. చిట్టిబాబు పడివున్న దగ్గరనుంచి లేవకీసేనరికి, ఎండి

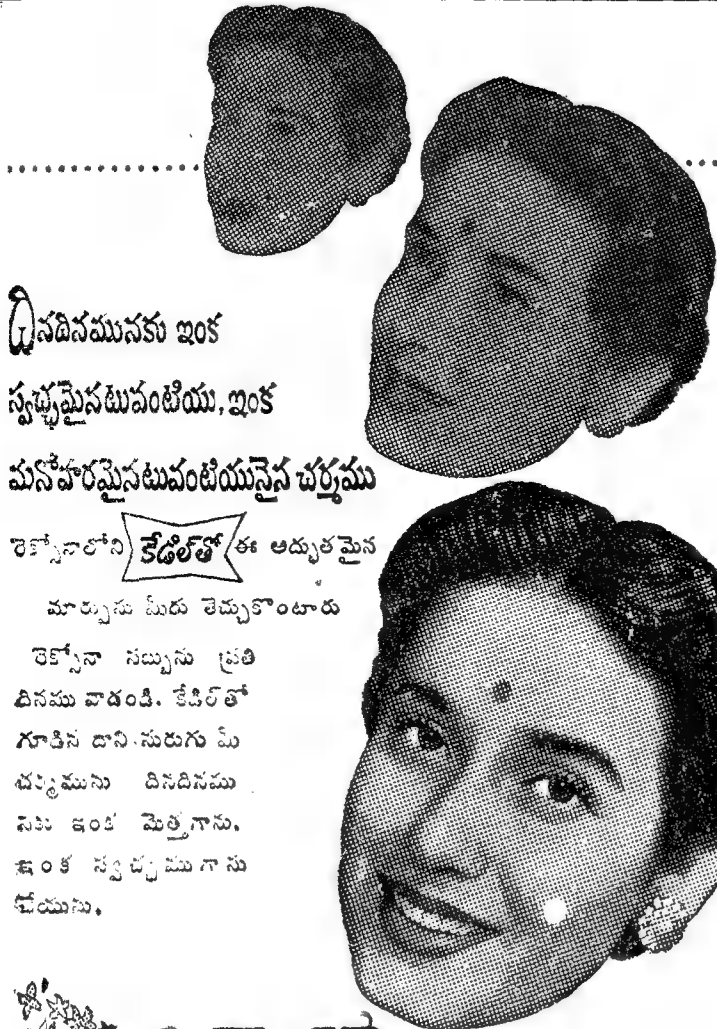
విరిగిపోయివున్న మాలతికి కన్నీం చింది. ఎండిపోయిన తీగలని పట్టుకుని “కొట్టిచంపారు, గిల్లిచంపారు” అని ఏడుస్తున్నాడు చిట్టిబాబు. సుశీలకి, కాంతారావుకి నవ్వు, ఏడ్పు వచ్చాయి.

ఒక్కమాలతికికోసమాబాబు ఇంత ఏడుస్తున్నాడు! వాడికి ఈ

మాలతేనా ఇంత స్నేహితురాలు. అవ్యాజానురాగమంటే ఇలాంటిదే కాబోలు. ఒక్క ఐసిహృదయం, నోరులేని చిన్న పూలతిగె ఎంత నన్ని హేతులయ్యారు! “నేనే రెండు నెలలక్రితం విణ్ణి ఈ తోటలోకి తీసుకునివచ్చినప్పుడు ‘ఇది మాలతి చెట్టు’ అని చెప్పాను” అన్నారు కాంతారావు సుశీలతో. “మాలతినామాలతిఅంటూ” విరిగిన తీగలని తీసుకుని ఏడుస్తున్న చిట్టిబాబుని తీసుకుని వెళ్ళా, “మనింట్లో కావలసినన్ని మాలతి మొక్కలు పెద్దాంబాబూ” అని సముదాంబించారు. చిట్టిబాబు పోయిన మాలతికోసం బాధపడని వోజులేదు.

నాగ్రెంజ్ చిట్టిబాబువాళ్ళింటికి వెళ్లాను. వాళ్ళి కంపౌండు హాలా గార్డన్ అంతా మాలతి తీగలమయం గావుంది. “ఏరా, చిట్టిబాబూ, ఇలా మాలతి తీగలమయం చెయ్యకపోతే వేరే చెట్లులేవా? అన్నాను.”

“అదికాదురా” అని వైకథ వివరించాడు. తన చిన్నతనంలో మాలతి తీగలన్నా, మాలతి పూలులన్నా అంత ఆశ అట. అది మొక్క అని చెప్పక అభద్రాలు చెప్పి తను వాళ్ళ అమ్మనాన్నని ఎలా ఏడిపించాడో చెప్పినవాడు. ఆనాటికీ, ఈనాటికీ, చిట్టిబాబుకి మాలతి అంటే అమిత్ర వేడు. గంధపుగి న్నెల్లావుండి తెల్లగా చిన్ని చిన్ని పూలుగుత్తులుగా వుండే మాలతిపూలంటే చిట్టిబాబుకి యింతింత అనలేని ఇష్టం. ఆశ్చర్యమేమిటంటే, వాడిమిసెస్ పేరుకూడా మాలతే. కేవలం ఆపేరు చూసే ఆమెని “మ్యా రే కే” చేసుకున్నాడా చిట్టిబాబు? ★

దినదినమునకు ఇంక

స్వచ్ఛమైనటువంటియు, ఇంక

మనోహరమైనటువంటియునైన చర్మము

రెక్సోనాలోని కేడిల్ తో ఈ అద్భుతమైన

మార్పును మీరు తెచ్చుకొంటారు

రెక్సోనా నయ్యను ప్రతి దినము వాడండి. కేడిల్ తో గూడిన దాని సురుగు మీ చర్మమును దినదినము సుమ ఇంత మెత్తగాను, ఇంక స్వచ్ఛముగాను చేయును.

రెక్సోనా

ఇది ఒక్కటే కేడిల్ తో గూడిన సబ్బు

* చర్మమును పోషించేటటువంటియు, చర్మమును మెత్తగా చేయుటకువంటియునైన సూనెల ఒక ప్రత్యేక మిశ్రమమునకు రిజిస్టర్డ్ పేరు.

R.P. 10-59 11

రెక్సోనా ప్రొడ్యూసర్స్ లిమిటెడ్ వారి ఆరవు ఇండియాలో తయారుచేయబడినది

(25-వ పేజీ తరువాయి)

“నా దగ్గరనుండి?” పెద్దను విరిచాడు దత్తాత్రేయం.

“బాగుంది నాటకం!” అంది రాధిక.

“నాటకమేమిటి? మీ నాన్న పంపిన సామగ్రి తీసుకురా”

“ఓను. దాని మాటే నేనూ చెప్తున్నాను. పాద్రున్న మీ కిచ్చిన కవర్లో పెట్టాను. కొంపతీసి పారేశాకేమిటి?” తెల్ల బోయింది రాధిక.

దత్తాత్రేయం మేకపోతుగాంభీర్యం చూపించాడు - “ఎక్కడికి పోతుంది! టేబుల్ మీదే వుండివుంటుంది.” అన్నాడు.

“ఆఁ. వుంటుందిలేండీ!” వెక్కిరించింది రాధిక.

దత్తాత్రేయం గదిలోకి పరిగెత్తాడు. టేబుల్ మీది కాయితాలన్నీ తిరగేసి చూశాడు. కవరు కనిపించలేదు. ద్రావర్లు వెలికిచూశాడు. టేబుల్ చుట్టూ చూశాడు. జేబులు దురిపాడు. మొత్తంమీద గదంతా గాలించాడు. ఎక్కడా కనిపించలేదు.

“రాధా! నువ్వు కవరు తీసుకోలేదా?” అన్నాడు సందేహంతో.

“బాగుంది వరస! నేను తీస్తే మిమ్మల్నెందు కడుగుతాను?” ఎదురు ప్రశ్న వేసింది రాధిక.

“అది సరేకాని, నోటు వెంటనే తీసి దాచుకోవద్దా! తెలివి తేటలు!” అన్నాడు దత్తాత్రేయం తప్పు తనదికాదన్నట్టు.

రాధిక ఈ మాటకు జబాబియ్యలేదు. పోలీసుగా ఒకసారి తలూచి “జేబులు చూశారా?” అంటూ భర్తని కాన్ ఎగ్గా విన చేయటం మొదలు పెట్టింది.

“చూశాను.” అన్నాడు అతను.

“టేబుల్ ద్రావర్లు?”

“చూశాను. వాటిలోనూ లేదు.”

“మధ్యాహ్నం మీరు లోపలికి వచ్చి తర్వాత గదిలోకి యెవరైనా వెళ్లారా?”

దత్తాత్రేయం చూపుడువేలితో తాళువ మీద ఒకసారి కొట్టుకున్నాడు. ఆ తర్వాత “దాతెమ్మ వెళ్లింది గది తుడవడానికి.” అన్నాడు.

“అయితే దాతెమ్మదే యీదెబ్బ!” అంది రాధిక.

దత్తాత్రేయం యెటూ నిర్ణయించలేక పోయాడు. ఏమనడానికి నోరు పెరిగింది కాదు. దాతెమ్మ దొంగతనం చేసిందనడానికి తగిన నిదర్శనమూ వుంది. చేయలే దనడానికి అవకాశమూ వుంది. దాతెమ్మ యంతకు ముందెప్పుడూ యిటువంటి పాడు

పని యొక్కదా చేయలేదు. ఇప్పుడు చేసిందనడానికి నమ్మకమేమిటి? ఏమో! డబ్బు పొప్పిడి. ఎంత మంచివాణ్ణినా పెడ ప్రోవల్లో పెడుతుంది. ఆలోచిస్తూ నిల్చుండిపోయాడు. రాధిక కూడా యీ మాటే అంది.

“దాని నమ్మకం మనకేమిటి? చూసిన తరువాత తీసుకోకుండా వుంటుందా! గదిలోకి వెళ్లిన తర్వాత కవరు దాని కళ్ళబడి కుండా వుంటుందా? రేపొద్దున్న రాసింది; దాని భరతం పట్టిస్తాను.”

దత్తాత్రేయం మానంగా వూరుకున్నాడు. మర్నాడు వుడయాన దాతెమ్మ పాచి పనికి వచ్చింది. లోపలకు రాగానే అడిగింది రాధిక - “ఏమే నిన్ను నీధిగది తుడిచావా?” అని.

జేసన్నట్టు తలూపింది దాతెమ్మ.

“టేబుల్ మీది కాయితాలు సవరించావా?” మామిల లాగయ్యింది రాధిక.

“కొత్తగా అడుగుకున్నా రేవమ్మా?” మామూలు ధోరణిలోనే అంది దాతెమ్మ.

“టేబుల్ మీది కవరు యేంచేశావ?” ఈ ప్రశ్న మాత్రం కఠినంగా నేటిగింది రాధిక.

దాతెమ్మ ఈ ప్రశ్నకు సరియైన సమాధానం చెప్పలేకపోయింది. మొదట్టింపి రాధిక ధోరణి ఆమెకువంతగా నేకనిపించింది. ఇప్పుడీ ప్రశ్నతో భయం కూడా వేసింది.

“నే నెరగనమ్మా!” అన్నది అమాయకంగా చూస్తూ.

“నిజం చెప్పు! లేకపోతే నిలుపునా చీరేస్తాను! టేబుల్ మీదవున్న కవరు నువ్వు తియ్యలేదా?” రాదాకారం చాల్చాడు దత్తాత్రేయం.

“సంగనాచి కబుర్లు మాని కాతేసిన పది రూపాయలు బయటపెట్టు” అన్నది రాధిక.

దాతెమ్మ గడగడా నోణికిపోయింది. లబోదిబోమని మొత్తుకుంది. ఏ పాపం యెరగనని యేడ్చింది.

రాధిక నయానా భయానా అడిగింది. పోలీసులకు అప్పజెప్తానని భయపెట్టింది. “ఎలా తీశావో ఆలానే వదలయ” అని మంచిగానూ చెప్పిచూసింది. కాని ఫలితం బండిసున్నా అయింది.

ససేమిరా నేను తియ్యలేదు అన్నది దాతెమ్మ. ఏ ఒట్టు వేయమంటే ఒట్టు వేస్తానంది. చివరకు మెల్లో వున్న మంగళ నూత్రం పట్టుకునికూడా ప్రమాణం చేసింది.

కాని రాధకు దాతెమ్మమీద అనుమానం తీరలేదు. దత్తాత్రేయం కూడా చేసేది లేక దాతెమ్మను తీక్షణం పనిలోంచి తొలగించాడు. చేసినంతమట్టుకూ తీతం యివ్వకుండా తగిలేశాడు.

వెళ్లాళ్ళ తరవాత ఓరోజు మధ్యాహ్నం

మిడిమిడి ఎండలో యింటికి తొచ్చాడు దత్తాత్రేయం.

“అబ్బ! డెస్కుమంటూంది ఈ వాళ్ళ ఎండ” అన్నాడు చొక్కానిప్పి గోడ నున్న మేకుకి తగిలిస్తూ.

“నిన్ను ను చూడకు ని వానకురిసింది కదూ! అంచేత డెస్కుమంటూంది ఈ వాళ్ళ ఎండ. నువ్వు విడిచిన ఎండమరి” అన్నది రాధిక మంచంమీద నడుం వాలుస్తూ.

“తలది మెక్కిపోయింది. కొంచెం కాఫీనీళ్ళుపెడదూ!” అన్నాడుదత్తాత్రేయం.

రాధిక సహజంగా చురుగ్గా తిరుగుతుంది. కాని ఒకప్పుడు కాకపోతే మరొకప్పుడైనా బద్ధకం కలగడం చూసవులకు సహజం! అందులోనూ అప్పటివరకూ వంటింటి పనుల్లో వాళ్ళు ముద్దుపొయ్యివుండామెకు. అంచేత తప్పించుకోదానికి దారిచూసింది.

“బాగులు చెమ్మగా వున్నాయండీ! నిన్నటి వానలో తడిసిపోయాయి” అన్నది.

దత్తాత్రేయం మాత్రం కనికరించలేదు. పెగా రాధిక సమాధానంకూడా అంత నమ్మకగ్గడిగా అతనికి తోచలేదు.

“పర్యాటకులే. మరి నాలుగు కాయితాలు మంటపెడితే మహారాజులా నిప్పువు తుంది” అన్నాడు సుకువుగా.

రాధిక విసుక్కుంది. “సరే. చిత్తు కాయితాలు ఓ నాలుగు నా మొహన పారేయ్యండి” అన్నది కుంపట్లో బాగులువేస్తూ.

దత్తాత్రేయం అంతకూ వెనక తగ్గలేదు. “కాయితాలకేం కరువొచ్చింది! చిత్తు కాయితాల బుట్ట తిరగేస్తే కుప్పలు కురుస్తాయి. బద్ధకిందక వెళ్ళు.” అని అజ్ఞచేశాడు.

చిక్కగా వెలి చిత్తు కాయితాల బుట్టలో చెయ్యి దూర్చింది రాధిక. చేతికి చిక్కిన నాలుగు కాయితాలు తెచ్చి కుంపట్లో పెట్టింది. అగ్గిపుల్లగీస్తూ కుంపట్లో దూసి నిస్సహతో నిక్కసింది.

చేతిలోవున్న అగ్గిపుల్ల ఆమె నిట్టూర్పు గాలికి అరిపోయింది. వెంటనే దత్తాత్రేయాన్ని పిల్చింది - “ఏమండీ! ఇలా చూడండి!”

దత్తాత్రేయం ఒక్కక్షణంలో ప్రత్యక్షమయ్యాడు. రాధిక, నోట మాటాడక కుంపట్లో దగ్గం కాకదానికి సరిగిపోయి సిద్ధంగావున్న, పదిరూపాయల నోటుని నువ్వు విప్పి చూడెట్టింది.

“ఎంతపని చేశాం రాధా! దాతెమ్మని అనవసరంగా అనుమానించాం! నిందించాం! ఈపాపం యెలా పోతుంది?” కొంత పడ్డాడు దత్తాత్రేయం.

రాధిక మెల్లగా సణుగుతూ - “పొప్పి డబ్బు! దగ్గం కానివ్వండి?” అంటూ నోటు మట్టించివేసింది.

ఎన్నెళ్ళకీ ఎదగనిబాలుడు పీటర్ పాన్.

దేవకన్య టింకల్ బెల్.

సర్

జె. ఎస్. బారీ వ్రాసిన జగద్విఖ్యాత నాటకం "పీటర్ పాన్" (1904) కథ నమోదించి వార్ల్డ్ డిజ్నీ కార్టూన్ చిత్రం నిర్మించాడు. ఈ చిత్రం త్వరలో మద్రాసు రానున్నది. ఈ చిత్రం తాలూకు స్టేల్స్ ఆధారంగా "పీటర్ పాన్" కథను సీరియల్ గా ప్రకటిస్తున్నాము.

మానవజీవితంమీద ఆలోచిక శక్తుల ప్రభావాన్ని నిరూపించే జె. ఎస్. బారీ ఇంగ్లీషులో అనేక నాటకాలు వ్రాశాడు. "పీటర్ పాన్" నాటకంలో ప్రధానంగా బాలబాలికల మనస్తత్త్వం అతి మనోహరంగా చూపించబడుతుంది. కథానాయకుని పేరు పీటర్ పాన్.

(1) పీటర్ పాన్ వయస్సంతో ఎవరికీ తెలియదు. ఒకటిమాత్రం ఖచ్చితంగా తెలుసు; అతడు నిత్యబాలుడు; అతినికి వసుస్థులేడు; బాల్యం పోదు; వృద్ధాప్యం రాదు; మరణం లేదు; వ్యాధి రాదు; అతడు అమరజీవి. అతని జీవితంలో ఎప్పుడూ వసంతముభువనం; ఎప్పుడూ ఆనందమే. అతడు ప్రపంచమంతటా, ఎక్కడెక్కడ బాలబాలికల అనాయక మధుర దరహానాల చెన్నెలలు వెలుగుతుంటాయో అక్కడక్కడ వ్యాప్త ప్రత్యక్షమవుతాడు. ఇష్టమైతే చిన్న పిల్లలలో కావేపు ఆడుకుంటాడు. చిన్న పిల్లలకి మాత్రమే కనిపిస్తాడు; పెద్దవాళ్ళకి

కనిపించదు. పెద్దవాళ్ళ మనస్సులు పొగు మార్గం కోల్పోయి, సాంవర్యం మరిచి పోయి, బంపబారి వుంటాయి. అటువంటి వాళ్ళకి నిత్యబాలుడు పీటర్ పాన్ కనిపించడు. ప్రపంచమంతటా తిరుగుతున్నా, అతినికి నేరే స్వంత ప్రపంచం వుంది. ఎక్కడో కొంటలదాటి, కోనలదాటి, నదురాలదాటి పోగాపోగా, ఒక చక్కని ద్వీపం ఉన్నది; అద్వీపమే అతని రాజ్యం. అక్కడ నిలిచి వింతచెట్లు, పువ్వులు, పక్షి, పిట్టలు వుంటాయి. ఇట్ట చివారు కొమ్మల మీద పక్షిలతోపాటు దేవకన్యలకూడా

సర్. జె. టి. రేడియోవారి సాహసం

నివసిస్తారు. కమమౌతుమేర దూరంలో కనిపించే నమద్రపు పాయలో నాగకన్యలు నివసిస్తారు. ఎవ్వరూ కనిపెట్టలేని ఒకానొక రహస్యప్రదేశంలో, భూగర్భంలో చక్కని చిన్నయిల్లు కట్టుకుని పీటర్ పాన్ నివసిస్తాడు. అతనితోపాటు మరికొందరు బాలురుకూడా వుంటారు. వారు కూడా ఎప్పటికీ వయస్సురాని చిన్నపిల్లలే కాని, వారికి పీటర్ కున్న తెలివితేటలు, బలం లేవు. వాళ్ళకి అతడే నాయకుడు. పిల్లలందరూ కలిసి అద్వీపంలో విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూ, మహా సాహసకృత్యాలు చేస్తూ,

చెబునాది తెగిరి దేవకన్యల రెక్కల పల్లుకులాగుతూ, నమద్రపులో యాదూర నాగకన్యలను విడిచిస్తూ హాయిగా గుచ్చుతూ వుంటాడు.

(2) పీటర్ పాన్ సర్టిఫికేట్ జలో ఆనే దేవకన్య స్నేహితురాలున్నది. ఈమె మాట్లాడితే మువ్వలు, కిక్కిరింపులు వుంటుంది. అసలు దేవకన్యల భాష మువ్వలు కిక్కిరింపులు వుంటుంది. ఆభాష పీటర్ కు వచ్చుగాని, ఆభాషలో మాట్లాడవలెనంటే అతినికి తెలివొచ్చి, అంగుకని తనమాత్రం తనభాషలోనే మాట్లాడుతాడు.

ఒకరోజున ఇద్దరూ కలిసి లండన్ లో ఒకయింటికి వచ్చారు. ఆయిల్లు బ్లామ్స్ బరీ కేటలో. ఒక సంధు చివర వున్నది. ఆయింట్లో ముగ్గురు పిల్లలున్నారు. అవి పిల్ల 'పెండ్రి' పెద్దది; తిరవాత పెద్దతమ్ముడు 'జాన్'; వాడి తిరవాతవాడు 'మైకేల్'. వాళ్ళనాన్న పేరు జార్జి డార్లింగ్; తల్లి వేరీ డార్లింగ్. నాన్న ఏకా చిన్న ఉద్యోగం చేస్తూ కుటుంబాన్ని పోషించుచున్నాడు. పిల్లల సంరక్షణకు ఒక వాదితంవడం ఆవశ్యం. కాని జీతమిచ్చి వాడిని పెట్టుకునే తహతులేక, ఒక కుక్కను పెంచారు. వాని పేరు 'నానా'. మహా తెలివైనది. ముగ్గురుపిల్లల్నీ అదే స్నానం చేయిస్తుంది; బట్టలు తోడుగుతుంది; అన్నానికి తీసుకొస్తుంది; పక్కలవివాద పడుకో బెడకుతుంది; స్కూలుకి, మిక్కెల్ కి తీసుకుపోతుంది.

ఈయింటికి పీటర్, తన మిత్రురాలు టింకర్ బెత్తో కలిసి వచ్చాడు. అతడు తన తల్లిని ఎరగడంకూడా. అందుచేత మంచి మంచి కథలూ ఆస్తి తెలియవు. ఎక్కడైతే తల్లిలు పిల్లలకు కథలు చెబుతూంటారో అక్కడికి పోయి చాలుగా వుండి కథలు విని చక్కాబోతుంటాడు. ఒకరోజున పెండ్లి, బాన్, మైకేల్లకు వాళ్ళిద్దరు సింహ రేలా కథ చెబుతుంటే, పీటర్ చాలుగా వుండి వున్నాడు. ఇంతలోనే అతన్ని మేరీ డార్లింగ్ పసిగట్టింది. పెంట్లనే పీటర్ తెలిచివున్న కిటికీలోంచి పారిపోబోయాడు. కుక్క 'నానా' అతినిమిదికి దూకి కిటికీ మూసివేసింది. పీటర్ గబుక్కున పారిపోయాడుగాని అతని నీవ కిటికీలో చిక్కుకుపోయింది.

తన నీవను తెచ్చుకునేందుకు పీటర్ పాన్ చాలగోజులనుంచి డార్లింగ్ల యింట్లోకి రావాలని చూస్తున్నాడు. కాని యింట్లో యెప్పుడూ యెవరో ఒకరు ఉండడంవల్ల, కుక్క 'నానా' మెలకువగా వుంటూ ఉండడంవల్ల రాలేకపోయాడు.

పైగా మేరీ డార్లింగ్ పీటర్ నీవని చుట్టూ చూడడం ద్వారా చూడేసింది.

ఆరోజు రాత్రి జార్జి డార్లింగ్, మేరీ డార్లింగ్ ఎవరో వింటున్న పిల్లల్ని వారి యింటికి వెళుతున్నాడు. పిల్లల్ని ఇంట్లోనే వదిలిపెట్టాడు. అప్పుడు ముగ్గురికీ పక్కలు పసి పడుకోబెట్టింది. తండ్రి జార్జి డార్లింగ్ తన కొత్తకోటును ఖరీదు చేసింది. 'నానా'మీద కోపంవచ్చి దాన్ని తీసుకుపోయి పెరట్లో కట్టివేశాడు. అందుచేత పిల్లల కేవల రక్షణలేదు. పిల్లలు నిద్రపోతున్నారు.

ఇదే సమయమునకు పీటర్ పాన్, టింకర్ బెత్తో కిటికీలోంచి లోపలికి వచ్చారు. నీవకోసం యిల్లుంతా వెదికారు. టింకర్ బెత్తో డ్రాయింగ్ దూరి "ఇదిగో నీ నీవ" అని బైటికి తీసింది. పీటర్ పాన్ తన నీవను జిగురుతో అతికించుకుంటామని ప్రయత్నించాడు. కాని అది అతకలేదు. ఎదుర్కొంటూ వున్నాడు.

(3) ఈ యెడుపు విని 'పెండ్లి' లేచింది. ఆమె చక్కని చుక్క; అందాల బరికే.

"ఎవరబ్బాయ్ నువ్వు? ఎందు కేడు నున్నావ్?" అని అడిగింది.

"నా పేరు పీటర్ పాన్. నా నీవ నాకు అతుక్కోవడం లేదు. నీ పేరేమిటి?" అన్నాడు పీటర్.

"నా పేరు 'పెండ్లి' మాయిరా ఏంజెలా డార్లింగ్" అని పీటర్ కంటే తనకు పెద్ద పేరుందని గర్వపడుతూ చెప్పింది. నీవని కుడిచేగాని అతుక్కోదని చెప్పి, కుటి పెట్టింది. పీటర్, అతని నీడా తాము ఒకరి నొకరు మట్టి కలుసుకున్నందుకు సంతోషం పట్టలేక యిద్దరూ నృత్యం చేశారు.

పీటర్ తనకు తల్లి లేదని చెప్పాడు. పెండ్లి జాలిపడింది. "నీ కేన్నే" అని అడిగింది. ఎన్నెళ్ళో తెలియదనీ, మొత్తానికి చిన్న పిల్లి నీవనీ, తాను వుట్టినరోజునే పారి పోయాననీ చెప్పాడు.

"ఎందుకు పారిపోయావు?" అని పెండ్లి అడిగింది.

"నా నాన్నా, అమ్మ, నేను పెద్ద యాక్రమం మంచి వుక్కోగం చేస్తాననీ, ఇంకా ఏమి పేమిలో చూద్దామంటున్నాడు. అది

పెండ్లి డార్లింగ్ నిద్రలేచింది.

★ పీటర్ పాన్ ★

దీని నాకు పెద్దపదం అంటే అసహ్యం చేసింది. ఎప్పుడూ చిన్నవాణ్ణిగానే వుండాలని నా కోరిక. అందుకని పారిపోయి దేవ కన్యల లోకంలోనే వుండిపోయాను.

“పీటర్! నువ్వు దేవకన్యల్ని ఎరుగు దువా?”

“ఓ, కాని యిప్పుడు చాలమంది దేవ కన్యలు చనిపోయారు. ప్రపంచంలో మొట్ట మొదట వుట్టిన శిశువు నవ్వి న మొట్టమొదటి నవ్వు వెయ్యియింకలగా పగిలింది. ఆ ముక్కలు రెక్కలు కట్టుకుని ఎగిరిపోయి దేవకన్యలయినాయి. ఆ తరువాత ప్రతి శిశువు నవ్వి న మొదటిసవ్వు ఒక దేవకన్యగా మారిపోతూవుంది. కాని యీ లోకంలో పిల్లలు తెలివి మీరారు. దేవకన్య లంటా రంటే చాలమంది పిల్లలు నమ్మరు. “నాకు దేవకన్యల్లో నమ్మకంలేదు” అని ఒక్కొక్క పిల్లడు అన్నప్పటికీ ఒక్కొక్క దేవకన్య కాశంనుంచి రాలి చనిపోతుంది.”

“పాపం!” అని వెండి జాలిపడింది.

“నువ్వు వుండేదక్కడ?” అని అడిగింది.

పీటర్ తన ద్వీపంగూర్చి చెప్పాడు. అక్కడ ఎంత బావుంటుందోనని వెండి మనసులో సంబరపడింది.

“అయితే నువ్వు మాయం కంటే కంటే కొచ్చావు?” అని అడిగింది.

“మాకు మారాజ్యం లో కథలు చెప్పేందు కెవరూలేరు. అందుకని మీదగ్గర కథలు విందామని వచ్చాను. పిచ్చి కలు యల్లమారుల్లో గూళ్ళు ఎందుకు కట్టు కుంటాయో తెలుసా? మనుషులు పిల్లలకి చెప్పే కథలు వింటానికే. అన్నట్లు సింహ రెం కథ నేను చివరిదాకా వినలేదు. చివరి కేమవుతుంది?”

“చివరికి సింహ రెం కాలికి గజాచెప్ప నరిపోతుంది. అప్పుడు యువరాజు ఆమెను పెళ్ళిచేసుకుంటాడు.”

“బరే. చాల బావుంది. అయితే నేనిప్పుడే

మారాజ్యం పోయి నా స్నేహితులతో యీ కథ చెప్పి వస్తాను.”

“అగు, పీటర్. నాకింకా ఎన్నో మంచి కథలు వచ్చు.”

“అయితే నువ్వు కూడా నాతోరా. ఇద్దరం యెగిరిపోదాం.”

“నీకు యెగరడం వచ్చా?” అని ఆశ్చర్య పోయి అడిగింది వెండి.

(4) పీటర్ తనకు యెగరడం, నడవడం రెండు సహన మేనన్నాడు. కావలి స్త్రీ వెండికి కూడా నేర్పుతానన్నాడు.

“మాతమ్మమ్మ జాన్, మైకేల్ లకు కూడా నేర్పుతావా?”

“ఓ.”

“అరేయ్, జాన్! మైకేల్! లేవండిరా. ఇక్కడో అబ్బాయి వున్నాడు. అతడు మనకి యెగరడం నేర్పుతాల్సింది.” అని నిద్ర పోతున్న తమ్ముళ్ళను మేలుకొలిపింది.

పీటర్ యెగిరి తన గొప్పదనం చూపించాడు. అది చూసి జాన్ కు యెగరడమంటే చాలా తేలికనిపించింది. తను కూడా యెగర బోయాడు. కాని చేతకాలేదు.

ఎగరడ మెలాగని జాన్ అడిగాడు.

“ఏమిలేదు. అందమైన మంచిమంచి ఆలోచనలు మనస్సులోకి రానివ్వాలి. ఆ ఆలోచనలే మనల్ని ఆకాశపీఠాల్లోకి తీసుకుపోతాయి,” అన్నాడు పీటర్ పాన్. జాన్ మంచిమంచి ఆలోచనలు తెచ్చు కుని మళ్ళీ యెగరడానికి ప్రయత్నించాడు. మళ్ళీ చెలికలపడాడు.

“అగు మరి. నేను మాడేకపు పుప్పొడి మీమిద జలితేగాని మీ రెగరలేదు,” అని పీటర్ వాళ్ళ మీద కొంత పుప్పొడి చల్లాడు. అప్పుడు వెండి, జాన్, మైకేల్ ముగ్గురూ గాలిలోకి తేలిగ్గా యెగరగలిగారు. గది లోనే కొంతసేపు యెగిరిన తర్వాత జాన్ అన్నాడు: “మనం ఇక బయటికి యెగిరి పోవద్దనుకుంటా.”

“తొందరపడకు. జాగ్రత్తగా వెళ్ళాలి. దోవలో సముద్రపు దొంగల కంటపడ కుండా పోవాలి,” అన్నాడు పీటర్ పాన్.

సముద్రపు దొంగ ల నేసరికి జాన్ కు ఎక్కడో తేని ఉత్సాహం పొంగి పొర్లింది. “ఊ, త్వరగా, త్వరగా పోదాం,” అన్నాడు.

(5) కిటికీ బయట దేవకన్య టింకర్ బెల్ వికాసం యెరుదుచూస్తోంది.

“వెండి! త్వరగారా, పోదాం” అని పిలి చాడు పీటర్ పాన్.

(6) దేవకన్య టింకర్ బెల్ ను దూరం నుంచి చూస్తే కాళ్ళూ, చేతులూ ముఖం యేమీ కనిపించవు. ముద్దకట్టిన తేజస్సు

(53 వ-పేజీ చూడండి)

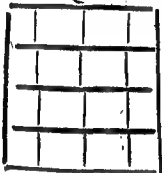
రిజిస్ట్రేషన్ నెం. 1905

శాసన: “Republic”

గొప్ప బహుమతులు మీరు ఒక బహుమతి తప్పక గెలువండి!

అన్నియు గ్యారంటీ బహుమతులు:-

ప్రతి ఆల్ కర్నెక్టు	రు. 4000/-
ప్రతి మొదటి రెండు వరుసలు కర్నెక్టు	1000/-
ప్రతి మొదటి ఒక వరుస కర్నెక్టు	100/-
ప్రతి మొదటి రెండు వెంబర్లు కర్నెక్టు	20/-

గత పోటీ ఫలితం

రే నుండి 21 వరకు గల అంకెలను యీ గళ్ళలో నిలుపుగా, అడ్డుముగా, అయిమూలగా యెటు కూడినా 54 వచ్చినట్లు చేయాలి. ఒక అంక ఒకేసారు వాడాలి.

ఆఖరు పోస్టింగ్ తేది 23-12-53 ఫలితములు : 31-12-53

ఒక ఎంట్రీ ప్రవేశదము : రు. 1/- 4 ఎంట్రీలకు రు. 3/-

18 ఎంట్రీల వెట్టుకు రు. 10.

రూల్స్ : దై రేటుప్రకారం ఫీజు పంపుచూ, తెల్ల కాగిత

ముపై యెన్ని యెంట్రీలైనా పంపవచ్చును. ఎంట్రీల వెంబ మని యార్డరు రకీడుగాని, పోస్టల్ ఆర్డరుగాని, బ్యాంకి డ్రాఫ్టుగాని, జతపర్చవలెను. “మిరర్” లోని ఒక గొప్ప బ్యాంకిలో డిపాజిటు చేయబడిన సీల్ సాల్వ్యాషనుతో సరిపోలిన నే, సాల్వ్యాషనుగాని లేక వరుసలుగాని క్రమముగా ఉన్నదని తెలిసికొనవలెను. సాల్వ్యా షనులో ఇంగ్లీషు అంకలే వాడండి. ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయాలి. ఫలితములు త్వరగా తెలుసుకొనవలెనన్న, స్వంత అడ్డెసుగల స్టాంపు కవరు ఎంట్రీలతో కూడా పంపండి. మేనేజరు తీర్మానము ఆఖరు, చట్టబద్ధమైనది. మీ ఎంట్రీలు ఫీజుతో పంపవలసిన అడ్డెసు.

LIBERTY CONCERNS Regd., (A M), P. B. 86, Sadar, MEERUT (U-P)

పిటర్ గారిలో కెగరాసు.

"కెండ్రి! త్వరగారా, బావా"

మౌనం పట్టినా ఎగిరిపోతున్నారు.

అ దీ - ఇ దీ

ఫిలిప్పైన్ కంపెనీ చిత్ర నిర్మాత శశిధర్ ముఖర్జీ ఇటీవల ఒక వ్యాసంలో, భారత ప్రభుత్వం ఫిలిం పరిశ్రమపట్ల చూపుతున్న నిరాదరణను ఖండించారు. ఇతర దేశాల్లో, ముఖ్యంగా బ్రిటన్, ఇటలీ, అమెరికాల్లో ప్రభుత్వం ఫిలిం పరిశ్రమకు అత్యధిక సహాయం చేస్తోందనీ, ఈ సహాయం వల్ల అదేశాల్లో పరిశ్రమ ఎన్ని ఒడుదుడుకులు వచ్చినా నిలవగలుగుతోందనీ ఆయన అన్నారు. ఉదాహరణకు బ్రిటన్ ను తీసుకుని పరిశీలిస్తే, ప్రభుత్వ సహాయం బాగా వ్యక్తమవుతుంది. అమెరికన్ చిత్రాల పోటీకి బ్రిటిష్ చిత్రాలు మొదట్లో తట్టుకోలేకపోయేవి. ఎన్నో స్టూడియోలు, సినిమా థియేటర్లు మూసివేయబడడంకూడా జరిగింది. బ్రిటిష్ చిత్ర నిర్మాతలందరూ ప్రభుత్వ సహాయం అర్థించారు. ప్రభుత్వం జోక్యం చేసుకుని, ఒక నిష్పత్తి ప్రకారం బ్రిటిష్ చిత్రాలు అమెరికాకు ఎగుమతి అయ్యేటట్లు, అమెరికన్ చిత్రాలు బ్రిటన్ కు దిగుమతి అయ్యేటట్లు శాసనం చేసింది. దీనివల్ల బ్రిటిష్ చిత్రాలకు అమెరికాలో విధిగా ప్రదర్శన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఇదిగాక బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఫిలిం ప్రైవేటు కార్పొరేషన్ స్థాపించి చిన్న చిన్న నిర్మాతలకు, అద్భుత సహాకారీ లేకగా పెట్టుబడి ధనం లభ్యమయ్యేలాగ చేసింది. ఇండియాలో ప్రభుత్వం యిలాటి సహాయ లేమీ చేయకపోగా ఫిలిం పరిశ్రమను చెత్తగా పరిగణిస్తోందనీ, ముందు “మీ చిత్రాల స్థాయిని బాగుచేయండి. తిరువాత మా సహాయంకోసం రండి,” అని బెదిరగడుతోందనీ ముఖర్జీ అన్నారు.

ఈ విమర్శ సత్యమేనా? స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత మొదటినుంచీ మన జాతీయ ప్రభుత్వం ఫిలిమ్ పరిశ్రమను నిరాదరణతోనే చూస్తున్నది. మన చిత్రాల స్థాయి ప్రభుత్వానికి నచ్చినంత ఉన్నతంగా లేకపోవచ్చుగాని అసలు యేదో వోక స్థాయి, కొన్ని మంచి చిత్రాలూ, కొన్ని చెత్త చిత్రాలూ అంటూ వున్నాయి గదా. అన్ని పరిశ్రమల లాగానే ఫిలిం పరిశ్రమను కూడా పరిగణించక పోవడానికి పెద్ద అభ్యంతరం లేమీ లేవు. ఈ పరిశ్రమలో అరాజకం ఎక్కువగా వుందని ప్రభుత్వం భావించడం సుఖే కావచ్చు. అయితే కొన్ని కొట్ల జనానికి అత్యంత పన్ని హితంగా, వినోదదాయకంగా

తయారై, ప్రభుత్వాలకు కొన్ని కొట్ల రూపాయలు పన్నులయ్యావేడా చెబించే యీ పరిశ్రమలో అరాజకమే వుంటే, ఆ అరాజకాన్ని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం యంతవరకూ ఒక్క చిర్రా తీసుకోలేదు. సమాజ శ్రేయస్సుకు సంబంధించిన ప్రతి విషయంలోనూ బాధ్యతాయుతంగా ప్రవర్తించవలసి వున్న జాతీయ ప్రభుత్వం, ఫిలిమ్ పరిశ్రమను నిర్లక్ష్యం చెయ్యడం మొక్కటే తన వైఖరిగా పెట్టుకుంది.

భారతీయ చిత్రాలన్నీ ఉన్నతస్థాయి చే కాకపోవచ్చును. కాని యేదాదికి యిరవై చిత్రాలైనా, కనీసం డజను చిత్రాలైనా విదేశాలకు ఎగుమతి చేయదగినవి కనిపించవా అని సమాజంగా ఆశ్చర్యం కలుగుతున్నది. మనదేశంలో ప్రదర్శించబడే విదేశీయ చిత్రాలు ఎక్కువగా అమెరికా నుండి వచ్చినవే. ఇవన్నీ ఉత్తమ చిత్రాలేననిగాని లేక ఒకస్థాయిలో వున్నాయనిగాని అనడానికి యేవరూ సాహసించరు. అతి జగు ప్లాకర్ మైన చిత్రాల మొదలు అత్యుత్తమ చిత్రాలదాకా అన్ని రకాలూ అమెరికా నుంచి వస్తున్నాయి. వీటిని అమెరికావారు యితర దేశాలకు ఎగుమతి చేయడానికి వెనకాడడంలేదు. ఏటేటా యీ చిత్రాలు యితర దేశాలనుండి కొన్ని కొట్ల రూపాయలు మూలగట్టుకు తీసుకుపోతున్నాయి. అందు చేత మన చిత్రాలు తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నాయనీ, వాటిని యితర దేశాల్లో చూపించడం మనకు అప్రతిష్ట అనీ ప్రభుత్వం సాకులు చెప్పడం భావ్యంకాదు. మన చెత్త చిత్రాలు మనదేశంలో ప్రదర్శించబడడం మాత్రం మనకు ప్రతిష్టా కరమూ? కాదు. అయినా, యీ దేశంలో చెత్త చిత్రాల ప్రదర్శనకు అంగీకరిస్తూ, యితర దేశాలకు ఎగుమతి చేయవలసి వచ్చేటప్పటికి ఆటంకాలు కలిగించడంలో అర్థం ఏముంది? చెత్త చిత్రాలు ఎక్కడ ప్రదర్శించబడినా అవాంఛనీయాలే కదా!

అందుచేత ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో, బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ విధానాన్ని అనుసరించడం శ్రేయస్కరం. ఈ దేశానికి ఏటా 200 వైగా అమెరికన్ చిత్రాలు దిగుమతి అవుతున్నాయి. కనీసం ప్రతి పదసి అమెరికన్ చిత్రాలకూ ఒక భారతీయ చిత్రము అమెరికాకు ఎగుమతి చేయవచ్చుననీ, ఆ చిత్రానికి అమెరికాలో విధిగా ప్రదర్శన సౌకర్యాలు ఏర్పాటు చేయాలనీ ఒక శాసనం నిర్ణయించడం ఉచితం. ఈ విష

యమె అమెరికన్ డిస్ట్రిబ్యూటర్ తోనూ, ప్రభుత్వంతోనూ సంప్రదించిన మీదటే యీ యేర్పాట్లు చెయ్యవచ్చు. ఇటువంటి శాసనంమూలంగా భారతీయ చిత్ర పరిశ్రమ పెదుర్కొంటున్న ఆర్థిక విపత్తు కొంతవరకూ చక్కబడవచ్చు. స్వదేశంలో చాలినంత మార్కెట్ లేనప్పుడు ప్రతివ్యాపారం, ప్రతి పరిశ్రమ యితర దేశాల్లో మార్కెట్ కోసం ప్రయత్నించడం సహజమే గదా.

ఈ విషయంలో శశిధర్ ముఖర్జీ చేసిన ప్రకటన సమర్థనీయంగానే వుంది. అయితే ఆ వ్యాసం చివరలో, ఆయన తన కళాకారుడినిగూడా న నేమాట కాసేపు మరిచి పోయి ఖద్దర్ రకుడి దృష్టిలో ఒక ముక్క అన్నాడు. “విదేశాలకు వెళ్లే భారతీయ చిత్రం నిజమైన భారతీయతను చూపించేదిగా వుండాలని కొందరింటున్నారు. అవసరంలేదు. మన రైతులు, మన పేదరికం, మన అనారోగ్య పరిస్థితులు ఇవి చూపించడం భారతీయతకాదు. చిత్రం విశేష కరంగా, మంచి కథకలిగి, టెక్నికల్ గా హాళీవుడే, బ్రిటిష్, ఇటాలియన్ చిత్రాల సగటు స్థాయికి తగ్గకుండా వుంటే అది ఇతర దేశాల్లో సామ్యం చెసుకోగలదు,” అని ఆయన వ్రాశాడు.

పేదరికం ఒక్కటే భారతీయాల విశిష్టత అని ఎవరన్నారో? మన ఆచారాలు, సంఘనియమాలు, కళ, మత సమ్మతాలు ఇవన్నీ భారతీయ సంస్కృతిలో భాగాలే. విదేశాలకు వెళ్లే మన చిత్రాలకు సామ్యం చెసుకోవడం మొక్కటే ప్రధాన లక్ష్యంకారాదనీ, భారతీయ సంస్కృతిని - విదేశాలకు చాటి చెప్పే రాయబారులుగా అవి ఉండాలనీ కోరడంలో భేషంబేమీలేదు. “అమెరికన్ టే ఆఫ్ లైఫ్”ను మహాత్మాస్థైర్యమైనదిగా చిత్రించే చిత్రాలు అమెరికా నుంచి రావడం లేదా? అలాగే మన చిత్రాలు యథార్థ భారతీయ జీవితాన్ని చిత్రించేవిగా ఉండాలనడం గొంతెక్కు కోరకాదు. “3న్” చిత్రం లండనులో ప్రదర్శించబడినప్పుడు “హాళీవుడే ఇమిటేషన్” అని కొన్ని పత్రికలు విమర్శించాయి. ఇటువంటి ఇమిటేషన్ చిత్రాలను విదేశీయులు ఎక్కాలం ఆదరించరు. అందుచేత భారతీయ చిత్రాలు భారతీయ సంస్కృతిని అంటి పెట్టుకుని వుంటేనే హాటికి భవిష్యత్తు వుంటుంది.

విదేశాలకు భారతీయ చిత్రాల ఎగుమతిని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహించినాడు మన చిత్రాల స్థాయిలో, కథల్లో, టెక్నిక్ లో కాలక్రమాన అభివృద్ధి రాగలదు. విదేశాలకు

(50 వ - పేజీ చూడండి)

ప్రశ్నోత్తర సమాధానము

కె. వి. జ. కృష్ణమూర్తి—గుంటూరు.
డబ్బుకోసం మన నటినటులు ఎక్కువ చిత్రాల్లో బుక్ కోవడంకంటే కళనే అదర్భంగా పెట్టుకొని తక్కువ సంఖ్య గల చిత్రాల్లో నటించడం చాల ఉత్తమం అంటాను. మరి మీరేమంటారు?

—అదర్భాలు వినడానికి బాగానే వుంటాయి. ఆదరణలో పెట్టే దెవరు, పెట్టించేదెవరు?

* * *

ఎస్. కామేశ్వరరావు—గుడివాడ.

మన తెలుగు పేపర్లు తిరుచ్చి, మధుర మొదలగు పెద్దపూళ్ళలో తెలుగువారికి లభ్యమవుటలేదుకాని “దినమణి” మాడల్లోగూడా దొరుకును. మిగిలిపోవును. కారణము?

—తెలుగులతో పోల్చి మాస్తే తెలుగు వారిలో పేపర్లు కొనే అలవాటు చాలా తక్కువ.

* * *

కె. రామమూర్తి—నెల్లూరు.

దేవుడు ఏ ప్రదేశంలోనైనా, కొండల మీదనే ఎందుకు చెలుస్తాడు? ఉదా! తిరుపతి వెంకటేశ్వరులు, కనకదుర్గ యిత్యాది.

మానవులకంటే తాను ఉన్నతస్థాయికి చేరినవాణ్ణి అయినభావమేమో. అయివా భగవంతుడి చిద్విలాసాలకు మనం కారణాలు తెలుసుకోగలమా?

* * *

పి. వి. సుబ్బారావు—ప్రాద్దుటూరు.

జెమినీ వాసనగారు, తమ అన్వయాత్ చిత్రమును గురించి మన ఆంధ్రమంత్రులు ప్రకాశించకుండా, సంజీవరెడ్డి, విశ్వవాధం గార్లు వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయాలను పత్రికలలోనే గాకుండా సినిమాథియేటర్లలో కూడా రికార్డుద్వారా వినిపించుటలో వారి అభిప్రాయమేమిటో తెలుపవలయును.

—వాసనగారికి చిత్రం మంచిచెడ్డలలో ఎంత నమ్మకంవున్నాదో పబ్లిసిటీలోకూడా అంత నమ్మకం వున్నది. బెర్నార్డుషా యేమన్నాడు? “ఎడ్వర్టైజ్, ఎడ్వర్టైజ్, ఎడ్వర్టైజ్” అన్నాడు.

గత నెలలో “లక్ష్మి,” “పంపుకు కొడుకు,” “ప్రతిజ్ఞ,” యీ మూడు చిత్రాలుకూడా విడుదలచేశారు. ఇలా చిత్ర

ములు పోటీపడుతుంటే సరిగా డబ్బు సంపాదించలేక డెబ్బతినును. నెలకు ఒక్క కొత్త చిత్రము మాత్రమే రిలీజ్ చేసినయెడల నిర్మాతలు డిస్ట్రిబ్యూటర్లుకూడా లాభపడుదురు గదా.

—నెలకు ఒకే చిత్రం విడుదలచేస్తే ఏడాదికి పన్నెండు చిత్రాలే విడుదల అవుతాయి. ప్రస్తుతం ఏటా 30 చిత్రాలదాకా తయారవుతున్నాయి. అందుచేత నెలకొకటి విడుదలచెయ్యడం అసంధికంకాదు.

* * *

వి. రంధ్రకేశవరావు—బందరు.

అతివాది, మితవాది, అవకాశవాది, అభ్యుదయవాది అని కొంతమందిని విభజిస్తారు. ఎవరెవరికి ఏలక్షణాలు ఉంటాయండి?

—అతివాది అతిగావారతాడు, మితవాది మితంగా వాగుతాడు. అవకాశవాది వీలునుబట్టి వాడిస్తే వాడిస్తాడు, లేకపోతే ఒప్పేసుకుంటాడు. అభ్యుదయవాది అస్తమానం అందరి అభ్యుదయంగూర్చి కలవరిస్తాడు.

* * *

సన్నపురెడ్డి వెంకటరెడ్డి—కోవూరు.

నిజోబాయ్ గాగోల్ రచించిన ‘దిక్టోకా’ కథను మారెలా సంపాదించ గలిగారు? అటువంటికథలను రష్యన్ ప్రభుత్వం ఇతర దేశాలవారికి చిక్కినవ్వడే!

గాగోల్ కథలు ఏ ప్రభుత్వపు సొంత ఆస్తికావు. అతడి జీవితకాలం 1809 నుండి 1852 వరకూ అని 11-11-53 వారపత్రికలో ప్రకటించినది మీరు చూడలేదా? అతడు వ్రాసినకథ ఆరోజులకథ; యీ రోజులకథకాదు. ఇప్పటి రష్యన్ ప్రభుత్వం 1917 లో మాత్రమే అధికారానికి వచ్చింది.

* * *

కొవిండి అచ్యుతరామయ్య—ఆకిపేడు, (ప. గోదావరి జిల్లా)

స్వర్ణీయ కళాప్రపూర్ణ డాక్టరు చిలుకూరి వారాయణరావుగారు తెనుగునందు లక్ష సామెతలు సేకరించి పుస్తకరూపంగా ప్రకటించెదమని ప్రకటించిరి. సదరు పుస్తకములు ప్రకటించిరా?

—వారు లక్ష సామెతలు సేకరించారు, ప్రకటించకయే పరలోకగతులైనారు.

కొప్పర్తి రామారావు—భీమవరం.
కవిత్వం అంటే ఏమిటి? అది ఎలా ఉద్భవించింది? ఎలా అభివృద్ధి అవుతుంది?

—కవిత్వమయంలోంచి కవిత్వం ఉద్భవించి కవి వాక్కు ద్వారా అభివృద్ధి అవుతుంది. మన హృదయాన్ని కదలించి కరగించేది కవిత్వం అని మనం గ్రహించక తప్పదు. కవియైనవాడే కవి హృదయం గ్రహించి, కవిఎవడో గ్రహించగలడు. ★

పుస్తక పరిచయం

‘ఏంటిక్’

ఇండియన్ ఫెడరేషన్ ఆఫ్ ప్రింటింగ్ టెక్నాలజిస్ట్స్ వారి అధికార పత్రిక ప్రథమసంచిక మార్కెటయ్యానికి చేరింది. ముద్రణపరిశ్రమలో నిష్ణాతులైన భారతీయులందరినీ ఈ సంస్థలో సభ్యులుగా చేర్చుకొని, ముద్రణకు సంబంధించిన సాంఘిక బాధకాలను పరస్పరం చెర్పించుకొని సరిదిద్దుకోవటానికి, ముద్రణలో ఎప్పటికప్పుడు కొత్త సాగసులు తేవటానికి యీ సంస్థవారు కృషిచేస్తారు. కృషి ఫలితాన్ని యీ పత్రిక ద్వారా సభ్యులకి, ప్రజలకి వెల్లడిచేసుకొంటారు. ఈపత్రికకు డి. రత్నమ్ సామిగారు సంపాదకుడు. కార్యాలయం, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు-1. సభ్యులకు ఉచితంగాను, యితరులకి సాటుకీరు. కిలచందామూలంగాను పత్రిక లభ్యమౌతుంది. ★

58 నెంబురుగా లోక ప్రవృత్తిజేరిన మదనమంజరి మాత్రలు

ఈ వాత్రుల న్యవదోషము, క్షయవశము, దాతుక్షిణమువలన పుడుకోగమంను కొంగింది, తదవీర్యమును వుద్దించి, దాతువును గట్టవరుసు. అక్షరమును పారదోలి, క్షరకక్షిణవృద్ధి పరచును. కరీరమునందు ఉత్సాహమునిచ్చును 40 మాత్రలు వెం దు. 1-4-50 య.

మదనమంజరి ఫార్మర్స్

184, వెనాటాది రోడ్డు, మద్రాసు-1. విజవాడ-త్రైవివేద మెడికల్ స్టోర్స్-పార్థసారథి

కమిషనర్స్ స్టోర్స్:

547, ప్రెక్టాపు రోడ్, తిరువల్లిక్కేరి.

అ ది - ఇ ది (48-వ పేజీ తిరువాయి)

తిను చిత్రాలు ఎరుమతియ్యే అర్హత గలవా
దింపబడినది నిర్దేశాలు తప్పకుండా
ప్రేమించును. విశేషముల అభిరుచులు
అనుసరించి, పాటలు తెగించడం, మాటలు
తగ్గించడం, చిత్రించుచున్న తెగించడం మొద
లైన మంచిపనులు చేస్తారు. ఈ పనులవల్ల
మన చిత్రాలు పెద్దదిగా మారుతాయి.
ఈ విషయం గురించి ప్రభుత్వం ప్రేమ
నూటించబడిన కొంతమందిని నిర్బంధించి
అధ్యయనం. ★

—గోకుల్ వారి “నిరుపేదలు”లో
నాగేశ్వరరావు

“అన్న దాత”లో అత్తగా సురభి
కమలాబాయి, కామయ్య నాయు
డుగా రంగారావు, సోకరు కేత
| న్నగా కుటుంబరావు.

~~~~~

★ సినిమా వార్తలు ★

~~~~~

ఈస్టిండియావారి హాస్యచిత్రం "పక్కయింటి అమ్మాయి" ఈనెల పదికొండవ తేదీన కాక పదిహేనోతేదీన విడుదల అవుతుందట. ఈ చిత్రానికి విజయవంతులైన ఒక టెంగాలీచిత్రం ఉధారం తెలుగులో మూలుగు, సామిలు ముగ్గుకృష్ణ వ్రాశారు. ఉంగీతిం అశ్వత్థాను సమకూర్చాడు.

* * *

విజయవాడ "చింతకాయ" జనవరి 6 న తేదీన విడుదల అవుతుందని తెలుస్తోంది.

* * *

ఉర్. కె. ఫిలిమ్స్ వారి "ప్రేమలెఖలు" ఈ నెల 18 న విడుదల కానున్నది. ఎన్టీఆర్, రాజకపూర్, విజయలక్ష్మి, ప్రాణ్ వంటి చిన యా చిత్రానికి దిద్దుమడు రాజా నవాజ్. తెలుగులో మూలుగు, సామిలు అద్దవ వ్రాశారు. ఉంగీతిం ఉంకర్, జై కిషన్ సమకూర్చారు. సేతుబాబ్ యొక్క చిత్రం ప్రేమకథగలది తెలుస్తుంది.

★

ఈస్టిండియావారి "పక్కయింటి అమ్మాయి"లో నాట్యం చేస్తున్న అంజలీ దేవి.

★

హతాశులైతన్న సత్యానికి లైకన్స్ ఇవ్వటం వింటూ సాక్షి నాం "బుల్ బుల్"లో నటించిన రావు, కన్నకయ్య.

(9-వ పేజీ తరువాయి)

అనుకున్న మాట అక్షరాలా జరిపించి తీరాల్సిందే. ఈ చిరాకు పరాకు లేపి పనికిరావు, అని చాచుకొని రిఫ్టు వాచీ చూశాను. పెద్దముల్లపప్పుతో యిరవై తొమ్మిదో నిమిషాన్ని చాటుతోంది “ఇంక నీతో పనిలేద” న్నకొని సెకండ్లు మూడి మరలించా చుట్టుప్రక్క. కాల మనే శ్రేపుని చుట్టి పోరేస్తున్నట్టు చకచకమని శరవేగంతో తిరిగిపోతోంది సెకండ్లు మూడు పది, ఇరవై, ముప్పై, నలభై, యాభై అప్పుడే చాటుసింది. సరిగ్గా అరవయ్యై అంక చాటుసరికల్లా అడుగువేదామని ఫీజుకు ఎక్స్ పెరిమెంటేడ్ ప్రారంభించబోయేవాడిలా చూస్తున్నా. అందులోను కొంచెం ముందుకువంగి, రిఫ్టువాచీ వంకే చూస్తూ, ‘స్టార్ట్’ అనగానే పరిగెట్టడానికి సిద్ధంగా ఉన్న రేసు రన్నరు పోజులో నిల్చున్నా.

ఏదైతేడో సెకండు చాటిపోయింది. యాభైతొమ్మిది దగ్గరకొస్తోంది.

హఠాత్తుగా నా చెయ్యి దృష్టిపథంలోంచి తప్పిపోయింది! పక్కనిం చెవడో దూసుకు పరిగెట్టిపోతున్నాడు. ఇంతట్లో సెకండుంచి ‘బాయ్’ మంటూ హారసు వినిపించింది. అనుకోకుండా ఒక్కసారి తిరిగి చూసి వెంటనే వాచీ చూసుకునే సరికి సెకండ్లు మూడు అరవైచాటిపోయి అప్పుడే రెండో సెకండు దగ్గర ఉంది!

సెక్స్ పెరిమెంటం తా పాడయిపోయింది!

“ఇప్పుడేం చెయ్యను? తొమ్మిదిన్నర అయిపోయిందికదా యంకా ఉంటే మాట తప్పిపోయి నట్లువుతుండేమో. పోనీ వెళ్లి పోదామంటే ఇంతసేపూ ఉండి బస్సు వస్తాంటే యిప్పుడా?”

ప్రతిజ్ఞాపాలనం ముందుకు వెట్టుతోంది. ఆకాపాశం వెనక్కు లాగుతోంది. ఎటు వెళ్ళడానికి తోచలేదు.

“అయినా వెడవెడవో సరిగ్గా సమ నియాకే చెయ్యి తూలగాలేకాదు. సిగ్గు లేకుండా ఆంబోతు కొడిలా రోడ్డుమీద పరిగెడుతూను. ఛీ వాణ్ణించే అయింది దంతాను. పారిపోయేదాని లేకపోలే పట్టుకుని న్యూనెస్సుకొనుపైటి దొక్క చించేద్దను.” నాడిమీద కొపం అంతా గాలిలో చూపించేను.

“ఇంతకీ యిప్పుడెలాగూ తొమ్మిదిన్నర చాటిపోయింది; బస్సులేరడమా అయింది. కాదు. అంచేత ఈ హారసుమారేడ్ చూసే పోదాం” అని నిల్చుండిపోయాను.

చివరకి ఆకాపాశమే గల్పేసింది. ఈ మానసిక యుద్ధంతో ఒక మాడునిమి మాలైంది. ఈలోగా మళ్ళీ ఏ శబ్దం వినిపించలేదు.

“కొంపదీసి అది బస్సుకాకుండా పోదు గదా. ఇంతా మాట కూడా...” అని భయపడుతూండేసరికల్లా ‘బాయ్’ మని వినిపించింది.

“అర బస్సే!” ప్రాణాలు కుదుటపడ్డాయి. “అక్కడక్కడ ఆగుతూవస్తోంది కాబోలు. ఈ సిటీ సర్వీసువాళ్ళితే. దారిలో ఎక్కడ పడితే అక్కడ ఆపేసి మనుషుల్ని ఎక్కించేసుకోవడం, ఆసలు హాళింగులదగ్గర ఖాళీలేదని చెయ్యితివ్వతూ ఆగుకుండా పోతుండడం, ఇదో తమాషైన ఆటలాగుంది వాళ్ళకి. అయినా ఇప్పుడెలా కాదులే. ఎంచేతంటే ఆలస్యాన్ని బట్టి చూస్తే చాలావోట్ల ఆగుతున్నట్టుంది. అంటే ఎక్కువ ఖాళీగా వుండన్నమాట.”

నా ‘రిజనింగు’ నాకే వింతగా అగుపించింది. ఎలాగైతేనేం యావిధంగా తర్జన భర్జనచేస్తూ పచ్చాడు కొడుతున్నా. మళ్ళీ హారసు వినిపించింది.

అర! దగ్గర కొస్తున్నది, వేగంగా రా అమ్మా! తల్లీ! ఇప్పటికే 9.37 అయిందా, పోనీ ఓ అయిదు నిమిషాలు ఆలస్యంగా వెళ్లినా, ఎటెండెన్ను దక్కించుకోవచ్చు, పాతం చూటెలా ఉన్నా” అని సభ్యులని ఎదురు చూస్తున్నా.

మరొకసారి హారసు శబ్దంతో బుర్రు మంటూ వంక తిరిగి దర్శన మిచ్చింది, యింతసేపటినుంచి నేను నిశ్చింతాన్నా...

“అరి దీని తన్నాదియ్యా! ఇదా యంత సేపూ ఉండుండీ కూసింది” అప్రయత్నంగా నా నోటినుంచి మాట లొచ్చేకాయి, ఆపమనడానికి ఎత్తిన చేయి ఎత్తినట్టే ఉండగా.

ఏం చెప్పమంటారు? ఆ వస్తూన్నది సిటీ బస్సు కాదు, మునిసిపాలిటీ చెత్తలాకీ!!! ఇందాక అక్కడక్కడ ఆగడం మనుషుల్నెక్కించుకుందికాదు, చెత్త నెత్తించు కొడానికి. ఛీ ఆకాపాశం ఎంత ఫనిచేసింది? అయినా యీ సిటీ బస్సు రైవడు ఎమ్మెల్యేని చెప్పేడు! దేవుడిచ్చిన కాళ్ళతో హాయిగా నడిచిపోకుండా? బుద్ధి

వచ్చింది బాబూ! ఇంక జన్మలో మళ్ళా యిటువంటి తెలివితక్కువ పని చెయ్యను అని లెంపలేసుకున్నాను.

అప్పటికే తొమ్మిది నలభై అయింది. ఇంక జట్టా కట్టించుకున్నా, అది “స్పెస్సురు అప్” ఎక్స్ సరికి నూర్చుడూ నడినెత్తిమీది కెక్కుతాడు. అంచేత డబ్బుదండుగే గాని మరేం లాభంలేదు. అయినా యివారే చేసిన తప్పిదానికి నిక్షణం యీ ఎండలో నడిచి వెళ్ళాల్సిందే. ఎలాగా ఫస్టు పీరియడు హీటు పాతం పోయింది. ఆహీ లేదో యీ విధంగా అనుభవించినా కొంత బుద్ధి వస్తుంది, అనుకోని ‘దేవుడా గోదా’ అని బుర్రమీద రుమాలు వేసుకొని బయలుదేరాను, యూనివర్సిటీకి.

(11-వ పేజీ తరువాయి)

కాని ఎంతకాలమని ఇలా ఇంటివార్లతో మాటా మంత్రీ లేకుండా, ముళ్ళమీదాన్నట్లు, ఆ ఇంట్లో కాపురం చేయటమో, ప్రస్తుత్యుకు అర్థంగాక, చివరికి విసుగెత్తి మరో రెండునెలల్లో ఇల్లు ఖాళీచేసి ఇంకో ఇంట్లోకి మారాడు.

ఇప్పుడు చంద్రమృగు హాయిగా వుంది. ఎవరు వచ్చినా ఆ ఇల్లు తనదే అయినట్లు చంద్రమృగు ముప్పయి రూపాయలకు దమ్మిడి తిగితే ఇవ్వడానికి వీలేదని చెప్పేది. కాని చిన్ని భాగానికి ఎవరూ ముప్పయి రూపాయలు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోలేదు.

పైగా ప్రస్తుత్యు కుటుంబాన్ని లేక గొట్టడానికి చంద్రమృగు ఆంక్షలు విధించి నందువల్ల, ఆ ఇంటివాళ్లు మంచి వాళ్లు కాదనే చేరు మోగిపోయింది ఊళ్లో.

ఆరునెలలు గడిచినా, ప్రస్తుత్యు ఖాళీ చేసిన భాగం ఖాళీగానే వున్నది. చంద్రమృగు అందుకు లోలోపల ఎంతో సంతోషిస్తూ, వైకిమాత్రం తోటి కోడలుతో - “పోనీయి, ఎవరూ రాకపోలే హాయిగా ఇల్లంతా మనమే వాడుకోవచ్చు. వాళ్ళిచ్చే ముప్పై ఇరవైరూపాయలకీ నానా గోలచేసి ఇల్లంతా పాడుచేస్తారు. ఇప్పుడు మాడు ఇల్లెంత విశ్వబంధంగా హాయిగా వుందో, వీల్లల కొట్లాటలు, చేచీలు లేకుండా” అనేది.

చంద్రమృగు ఆంతర్యం తెలుసుకో లేక ఆమె చెప్పిన మాటలకు ‘డో’ కొట్టేది; సుబ్బారావు భార్య.

కాలక్షేపం

(8-వ పేజీ తరువాయి)

వులు పిల్లలను పంపించే వారుకారు. కిరస్తానీ మతంలో తమ పిల్లలు చేరిపోతారని భయపడేవారు. అటువంటి పరిస్థితిలో మిషనరీ తెల్లదొరలు తమ బడికి వచ్చిన పిల్లలకు తీతంలేకుండా చదువు చెప్పడానికి ఆశపెట్టేవారు. పిల్లలకు తామే పుస్తకములు కొనిపెట్టామని కట్టుకొనుటకు బట్టలుకూడా యిస్తామని వాగ్దానంచేసి, ఆకర్షించి ఆ విధంగా విద్యాదానం చేసేవారు. తమవద్ద చదువుకొన్నవారికి పెద్ద ఉద్యోగాలు యిప్పించేవారు. అంతేకాదు. కిరస్తానీమతం పుచ్చుకొన్నట్లయితే, ఇంకా పెద్ద ఉద్యోగాలు యిప్పించి, “ఆయ్! అప్పచ్చి! అన్నట్లుగా ఉచ్చపదవులలో హెచ్చుతీతాలిప్పించేవారు. ఈ విధంగా జనాన్ని యింగ్లీషు చదువులోనికి ఆకర్షించడమే కాదు. హిందూమత మమత కూడా పోయేట్లు చేసేవారు. స్వమత విముఖులనుగా చేసి, స్వజాతీయాభిమానహీనులనుగా చేసి, ఇంగ్లీషువారంటే అభిమానం కలిగేట్లు చేసేవారు. హిందువులకు యీ విధంగా వారు చెంపుకు తిండ్లు లైవారు. జనక తిండిమీద అనురాగం లేకుండా చేసి, దత్తత తిండిమీదనే అనురాగం, గౌరవం వృద్ధి అయ్యేట్లుగా చేయడం క్రయస్తవ పాదిరీలు సాగించిన దత్తత హోమం - ఈ హోమంలో మన ఆత్మసంస్కారం ఆహుతి అయింది. మన వాళ్లు ఆంగ్లమానస పుత్రులైనారు. “హిందూ మతంలో గ్రహించదగిన మంచి ఏమీలేదు. అది మూఢనమ్మకాలతో నిండిన వెళ్లవళ్ళ మతం. ఏకాదశీ ఉపవాసం పాడు ఏమేమి తినరాదో, ద్వాదశి పౌరణం పాడు ఏమేమి తినవలెనో నిర్ణయించడం లేవు. ఈ వంటయింటి కాకపోక నియమాలు లేవు, యీ మతంవల్ల మనకు కలిగే కర్మ పరిపాకం యింకేమీలే”దని, గడచిన ఎన్నికల ప్రచార కాలంలో పండిత జవహరిలాలు నైహూవంటి ఆంగ్ల విద్యాధికుడు ఒక ఉపన్యాసంలో అన్నాడంటే అందులో ఆశ్చర్యమేమీ లేదు. ఆయన పెరిగింది ఇంగ్లండులో. ఆయన చదివింది ఇంగ్లండులోని గురువులవద్ద. ఆయన ఆంగ్లదొరల ఆబాల్య శిష్యుడు. ప్రపంచంలో గూర్తుడు మొట్ట మొదట పడమట ఉదయించితర్వాత తూర్పుకు వస్తాడనే చదువు అది. జ్ఞానభానుడుఅక్కడనుంచి ఇక్కడకు రావలసినదే యను స్థిరసిద్ధాంతముతో పడమటికి తిరిగి నమాజు చేయవలెనను నమ్మకము

మనకు రక్షగతం చేయడంకోసం ఆంగ్ల ప్రభుత్వం అమానుషంగా కృషిచేసింది. ఆ విధంగా మనలను ఆంగ్లగురువులకు దాసోహం అనేట్లు చేసింది.

ప్రజలబుద్ధిని వశీకరణం చేసికొనడం అనేది చాలా గొప్పవిద్య. అటువంటి ప్రజాహృదయ వశీకరణ తింత్రంవల్లనే ఎన్ని రాజ్యాలు ప్రజలనైనా తమకు గులాములుగా చేసికోవచ్చుననే ప్రయత్నం పాశ్చాత్య ప్రభువుల సామ్రాజ్య విస్తరణ సూత్ర రత్నం.

కాని, కాలంమారింది. కాలం కళ్లు తెరిచింది. ప్రజలకు ఉపదేశాలుచేసే అరచేతిలో నైకుంతంహాసించినంత మాత్రం చేత “అడియేన్! దాసోహం” అనడంలేదు. తియ్యనిమాటలుచెప్పినా, తీర్థంయిచ్చినా, గురుభావం కలగడం లేదు. అందువల్ల అమెరికావంటి దేశం అడిగినవారికి లేదనకుండా అప్పు యిస్తోంది. “ఇదిగో హిరణ్యం” అంటున్నది పరిషయా ప్రభుత్వానికి. “త్యమేవ శరణ్యం” అని తన పాదతీర్థం కూడా నెత్తిమీద జల్లుకోమంటుంది. పాకిస్తానులో కూడా అమెరికావారు శిష్యసంచారం చేస్తున్నారు. ధనకాంక్షతో వారికి పాదపూజ చేసేవారు వారికి కావాలి.

అయితే, అమెరికావారు ఇంతంత ప్రేకం యీవిధంగా అప్పులిచ్చి నడజల్లడంవల్ల వారి కేమిటి లాభం? ప్రపంచ రాజ్యాల్నియు వారిచ్చిన అప్పులవల్ల వారికి భుక్తమై పోగలవనే ఆశ ఉంటుంది. అందువల్ల పృథివిని అప్పుచేత జయించడం అనేది అమెరికావారి ఆధునిక అతి నవీన ఆక్రమణ తంత్రం.

అమెరికావారి తంత్రం బాగాకొనసాగి, వారికోరికలు తీగలుసాగి, పుష్పించి, ఫలించినట్లయితే, ఆఖిల్ ప్రపంచం వారి అప్పుల మూలంగా చుట్టివేయబడినదై వారికి హస్తగతం కాగలదనే ధైర్యం వారికిఉంది. పృథివిని వశీకరచుకొనేది అప్పు అని ఈ పృథివీపతుల నూతన సిద్ధాంతం. భూవలయము “అప్పు” (ఉదకం) చేతనే మట్టూ ఆవరింపబడింది కనుక.

“తగజల రేఖచే వలయతంబు కొంచెవు మట్టిముద్ద”

యీ ప్రపంచం అనే సంగతి అమెరికా గ్రహించింది.

వీరులూ, వారసులూ

(8-వ పేజీ తరువాయి)

గుత్తికొండవెళ్ళంలో యాత్రికుల కద్దు మ్యడై కారెమపూడి నాటినుండి తపస్సాచరిస్తూన్న బ్రహ్మనాయుడి కథ కోటిలింగానికి స్మృతికి వచ్చినది. తనా తపోధనుడి ముండేనా వున్నది? కోటిలింగం గడ్డిపోచ వలె వణిపోయినాడు.

చీకటిని చీల్చుకొని ఎట్టుకలకు శబ్దం వినవచ్చింది. గదంతా యీ శబ్దంతోనే వెలిగి నట్లయినది.

“ఎందుకా భయం కోటిలింగా! నా అవసరం నీకింకా ఒక వారమే వున్నది. ఆ తరవాత నీవేనేను; నేనేనీవు. నీఅవసరమూ యీవారం దినాలే, ఆ తరవాత నేనులేను.”

కోటిలింగం యీ అవ్యక్త పదాలను సమన్వయించుకో ప్రయత్నించలేదు. ఆ చీకటినుండి బయటపడితే చాలుననుకొన్నాడు. అతడు తిరిగి మట్లాడనాలేదు. ప్రమిదే తిరిగి వెలిగింది. ఆకలిదాసుకు యింటివేపు దారితీశాడు. రామానుజయ్య తాత తాంబూర తిరిగి మోగినది.

తాయారమ్మ పొంతిపండ్లలో నేడ్చు తోడింది. నీళ్లు పోసుకొన్నాక గంట గిన్నెలో వున్న కలిపి ముందుపెట్టింది.

“పిల్లల కందరికీ జ్వరం.”

పాతపీట దిగి మగ్గం గదిలోకి దిగిన నడిచివెళ్ళాడు కోటిలింగం. మగ్గం గుంట మీది గట్టుపైన కింద నీళ్లు, పైన కిరసనా యిలుతో నెలుగుతున్న మసిబుడ్డి కాంతిలో తపబిడ్డలమీద చెయ్యివేసి చూచాడు.

“నువ్వు వాళ్ళవైనా చెప్పకుండా పోతివి. చిగులుపడ్డారు.” అని తమగూడా ఆగదిలోకే వచ్చింది తాయారమ్మ. ఆమె మాట వినిపించుకోకుండానే పిల్లల పక్కనే కోటిలింగంపడుకున్నాడు. నిద్రపోయాడో లేదో ఎవరికీ తెలియదు. (ఇంకా వుంది.)

★ పీటర్ పాన్ ★

(46 వ పేజీ తరువాయి)

లాగ, కాంతిపంథిలాగ వుంటుంది. ఆమె ముందు వుండి దోవ చూపిస్తుండగా పీటర్ పాన్, పెండీ, జాన్, మైకేల్ గాలికరటాల గుర్రాలమీద స్వారిచేస్తూ, కిటికీలోంచి బయటికి వచ్చి, యెగురుతూ వెళ్ళి పోయారు. వాళ్ళ నడ్డగించేందు కేవలూ లేరు. తిలిదండ్రులు బెంగ పెట్టుకుంటూ కేమాననికూడా ఆలోచించకుండా పీటర్ పాన్ చెప్పిన దూరదూర స్వప్న ద్వీపానికి ముగ్గురు పిల్లలూ ప్రయాణమయ్యారు.

(ఇంకావుంది)

మ ని షి లో మ ని షి

(33-వ పేజీ తరువాయి)

జేజీల్ విషయంలో ఇంకా ఏదో అగాధమైన అంతరార్థం ఉండి తీరాలి.

వారంలోజులైన తర్వాత డాక్టరు లాస్యను మంచంపట్టి, పదిహేనురోజులలో పలకే స్వర్గస్థుడైనాడు. ఆయన అంత్యక్రియలకు అట్టర్సను వెల్లాడు. అనాటిరాత్రి అట్టర్సను తన కచ్చేరీ గదితలుపు తాళం వేసి లోపల కూర్చుండి బిక్కుబిక్కుమంటూ వెలుగుతున్న ఒక కొవ్వొత్తీదీపు వెల్తురులో నీలువేసిన ఒక కవరు ఉత్తరం తన ముందర ఉంచుకొని పరిశీలించడం ప్రారంభించాడు. స్వర్గస్థుడైన తన మిత్రుని స్వదస్తూరీతో దానిమీద అడ్డను వ్రాయబడి ఉంది. ఆయననీలుతోనే దానిమీద నీలు వేయబడి ఉంది. “ఇది అంతరంగికం—జే. జి. అట్టర్సను చేతికే యీ ఉత్తరం యివ్వాలి. నా కంటేముందుగా ఆయనే గతిస్తే దీనినెవ్వరూ చదువకుండా ధ్వంసం చేసివేయాలి” అని ఆ కవరుమీద ఖండితంగా వ్రాయబడి ఉంది. అందువల్ల ఆ కవరులోని అంశములను చదివి చూడడానికి లాయరు భయపడ్డాడు. “ఒక మిత్రుణ్ణి ఈవేళ భూస్థాపితం చేసి వచ్చాను. దీనిమూలంగా మరొకణ్ణి నేను నష్టపడేమాత్రమేమిటి?” అని అట్టర్సను తనలో తాను అనుకొన్నాడు. తాను ఆ ఉత్తరంలోది చూడడానికి వెనక్కు తీయడం తన మిత్రునకు ద్రోహంచేయడమే అని నిర్ణయించి ఆ నీలును భేదించాడు. ఆ కవరులోపల మరొక కవరుఉంది. దానికికూడా నీలుఉంది. “డాక్టరు హెన్రీ జేజీల్ మరణించేవరకుగాని, అదృశ్యమయ్యే వరకు గాని దీనిని తెరువకూడదు” అని ఆ కవరుమీద స్పష్టంగా వ్రాసిఉంది. అట్టర్సనుకు ఇదంతా మాయగా ఉంది. అవును. అదృశ్యమై కావడమే. ఆ పిచ్చి వీలు నామా కాగితంలో ఆలాగే వ్రాసి వుంది. దానిని చాలారోజులక్రిందటనే అసలు ఆసామాకి అట్టర్సను వాడును చేశాడు. “హెన్రీ జేజీల్ పేరున్నూ అతని అంతర్ధానం అనే మాటయున్నూ తిరిగీ యిక్కడ కనిపిస్తున్నాయి. హైడ్ అనేవాని కుత్సితపు నలహాసను సరించి ఆవీలునామాలో ఆమాటలు వ్రాయబడినాయి. చాలా స్పష్టంగా దారుణంగా పైకి కనిపిస్తున్న దురుద్దేశంతో ఆమాటలు వీలునామాలో చేర్చ

బడినాయి. కాని, ఆమాటలే తిరిగీ డాక్టరు లాస్యను స్వదస్తూరీలో వ్రాశాడంటే, ఆమాటల అర్థం ఏమిటి? కవరు ఉత్తరమును తెరువరాదనే నిషేధం ఉన్నప్పటికీ, దానికి తాను ధర్మాధికారిగా ఉన్నప్పటికీ, దానిని తెరచి చూడవలెననే ఆసక్తి అట్టర్సనుకు కలిగింది. ఈ గూఢతంత్ర మర్మవ్యవహారం అంతా కనుక్కోవలెనని బుద్ధి పుట్టింది. కాని, తన లాయరు వృత్తి-మర్యాదప్రకారంగా, తన మిత్రునకు తాను నమ్మకద్రోహం చేయరాదనేభావంతో మిత్రుని కోరికను అట్టర్సను చెల్లించవలసినవాడయ్యెను. అందువల్ల అతని ఇనుపపెట్టెలో అంతర్గర్భితంగా ఒకమూల భద్రంగా ఆ కవరు పడిఉంది.

రహస్యమైనదాని ఆచూకీ వెలిసికోవలెననే కుశుహలాన్ని అణచివేయడం ఒకత్తు దానిని పూర్తిగా జయించడం ఇకొక ఎత్తు. అతనికి ఇక మిగిలినమిత్రుణ్ణి అయినా కలిసికోవలెననేకోరిక అతనికి అదివరకు ఉన్నంత హెచ్చుగా ఆగాడు మొదలుకొని ఉన్నదని చెప్పడానికి వీలులేదు. తనమిత్రుడైన డాక్టరు జేజీల్ విషయంలో స్నేహచూరాగం ఉంది. కాని, ఆయనను స్కాందినప్పుడు మనస్సు కలవరపడి కంపించేది. అతనిని చూడడానికి కూడా వెళ్ళాడు. కాని లోపలికి రానివ్వక పోవడంవల్లనే ఆయన మనస్సుకు హాయిగా ఉన్నట్లుంది. స్వగృహంలోనే కారాగృహంలో ఉన్నట్లుగా బంధించుకొనికూర్చున్న అగమ్యగోచర మానవునితో కలిసి కూర్చుండి సంభాషించడంకంటే, ఆయింటిగుమ్మంవద్దనే కొంచెంసేపు నిల్చుండి విశాలమైన లండను నగరపుగాలి వెల్తురూ సందడిమధ్య ఆయింటిబట్టలైన పూల్తో రవ్వంతసేపు సంభాషించి వెళ్ళిపోవడమే అట్టర్సనుకు మంచి దనిపించింది. పూల్ చెప్పే వార్తలలో కూడా చెవి కింపయినవిషయాలేమీ ఉండడంలేదు. డాక్టరు జేజీల్ ఇదివరకుకంటే యిప్పుడు పరిశోధనామందిరానికి ఆవలఉన్న గదిలోనే నదా ఉంటున్నాడట. తరచు అక్కడే నిద్రపోవడం కూడా జరుగుతోంది. మనిషిలో ఖులాసాలేదు. పూర్తిగా మానముద్ర వహించాడు. గంభ కాంతిపంకూడా లేదు. ఆయనమనస్సులో

ఆయనను ఏదో వేధిస్తూ ఉన్నట్లుగా ఉంది. ఎన్నట్లు చూచినా, డాక్టరు జెకిల్ నుగూర్చి యీ విధమైన వార్తలనే నిరంతరంగా వింటూ ఉన్న కారణంచేత, డాక్టరు యింటికి తరచు పోవడంకూడా అట్టర్సను తగ్గించేశాడు.

7

కిటికీవద్ద విశేషం

అలాగే ఆదివారం. ఎస్పీల్డ్ తో కలిసి అట్టర్సను మామూలు ప్రకారంగా పీకారు బయలుదేరాడు. తిరిగి వారిద్దరూ వెనుకటి సందులోనుంచి నడవడం ప్రారంభించారు. ఆ గుమ్మందగ్గరకు రాగానే అక్కడ ఆగి దానివంక ఎగాదిగ చూడడం ప్రారంభించారు.

“సరి. ఆకథ సర్వం సమాప్తం అయినట్లే ఇక. హైడ్ చూపులు యిక మనకు లేవన్న మాటేకదా!” అని ఎస్పీల్డ్ అన్నాడు.

“ఇక లేవనే అనుకుంటాను. నేనొకసారి అతనిని కలిసికొన్నాను. అతన్ని చూస్తే నీకెంత వెగటు పుట్టిందో నాకుకూడా అంత వెగటు పుట్టింది. ఈ విషయం నీకు నేను ఎప్పుడైనా చెప్పానా? అని అట్టర్సను ప్రశ్నించాడు.

“అతణ్ణి చూడడం అంటూ సంభవిస్తే, వెగటు పుట్టకపోవడం అసంభవం. అది అలా ఉండనియ్యి. ఈ గుమ్మం డాక్టరు జెకిలు మకాముకు కేవలం దొడ్డిగుమ్మం. వెర్రి వెంగళప్పలాగున యీమాత్రం తెలిసికోలేకపోయినాను. నీవు పొరపాటుపడడంవల్లనే ఆసంగతి నేను గ్రహించడం జరిగింది” అని ఎస్పీల్డ్ బదులు చెప్పాడు.

“అయితే, నీవు ఆ విషయం తెలిసికొన్నావన్న మాట. ఆలాగయితే, మనము పెరటిజాగాలోకి వెళ్లి కిటికీలవైపు చూచి రావచ్చు. నిజం చెప్తున్నాను నీకు. పాపం! జెకిల్ విషయంలో ఏం చెయ్యాలో నాకేమీ తోచడంలేదు. అతనివద్ద బయటనే సమీపంగా మిత్రుడవ్వరేనా ఉంటే, అతని మనస్సుకు కొంత హాయి కలుగుతుందని నాకు తోస్తోంది” అన్నాడు అట్టర్సను.

పెరటిజాగాలో ఎక్కువ చల్లగా, కొంచెం తేమగా ఉంది. అస్తమించే సూర్యుని కాంతితో వైన ఆకాశం ప్రకాశిస్తోంది. అయినప్పటికీ, ఆ పెరటి

జాగా అంతా, కొంచెం త్వరగానే సాంధ్యరాగపు నీరెండతో నిండి ఉంది. మూడు కిటికీలలో మధ్య కిటికీకి తలుపులు నగం తెరువబడి ఉన్నాయి. దానికి దగ్గరగా ప్రక్కనే డాక్టరు జెకిల్ కూర్చున్నాడు. విసుగెత్తిన విరక్తుడైన ఖైదీలాగున, అమిత విషాద భారంతో ప్రయాసతో శ్వాస పీలుస్తున్నాడు.

“ఏమోయ్! జెకిల్! జెకిల్! ఇప్పుడు నీకు కొంచెం ఖులాసాగా ఉన్నదనుకుంటా” అని అట్టర్సను కేకవేశాడు.

“నాకేమిటో వంట్లో చాలా క్రుంగిపోయి నట్లుగా ఉంది. అమితంగా క్రుంగినట్లుంది. దేవునిదయ వల్ల యిది ఎక్కువకాలం ఉండదనుకుంటాను” అని డాక్టరు నీరసంగా అన్నాడు.

“నీవు ఇల్లుకదలకుండా బంధించుకొని కూర్చుండడం ఎక్కువైపోయింది. నేనూ, ఎస్పీల్డ్ తిరుగుతున్న మాదిరిగానే నీవుకూడా పీకారుగా బయటికి వచ్చి బంట్లో రక్తాన్ని కొంచెం జోరు చెయ్యాలి (ఇదిగో డాక్టరు జెకిల్! ఇతను నాజ్ఞాతి సోదరుడైన ఎస్పీల్డ్) రావోయ్! లోపలికి తిరిగిపో! మాతో సరదాగా ఒక్కచుట్టు తిరిగి రావచ్చు రా!” అని లాయరు అన్నాడు.

“నీవు చెప్పినదంతా బాగానే ఉంది. అలా చేస్తే బాగానే ఉంటుంది. కాని, వద్దు. వద్దు బాబూ! వద్దు. అదేమీ సాధ్యమయ్యేది కాదు. నేను సాహసించి రాలేను. అట్టర్సన్! నిన్ను చూస్తే నాకు చాలా సంతోషమైంది. పరమానందం అయింది. నీవు, ఎస్పీల్డ్ ఒకసారి పైకివస్తే బాగుండును. కాని, యీవోటు ఏమీ బాగాలేదు” అని డాక్టరు జెకిల్ ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు.

“అలాగయితే, మేము ఇక్కడనే క్రిందనిల్చుండి ఇక్కడనుంచే నీతో మాట్లాడుతూఉండడం ఉత్తమం” అని లాయరు సామ్యంగా అన్నాడు.

“ఆమాటే నీతో అనవలెననినా మనస్సులో అనుకుంటున్నాను” అని డాక్టరు చిరునవ్వు నవ్వుతూ తిరిగి అన్నాడు.

ఆమాటలు అన్నాడో లేదో, అతని ముఖంలో ఆచిరునవ్వు అంతర్ధానమైపోయి, ఘోర మైనభయమూ, దిగులూ ఆముఖంలో ప్రత్యక్షమైనాయి. అదిచూచి

★

మ నిషిలో మ నిషి

★

క్రింద నిల్చున్న ఆ యిద్దరు పెద్దమనుష్యులూ ఒంట్లో రక్తం గడ్డకట్టినట్లుగా స్తంభింబిపోయినారు. ఆ ముఖ వైఖరిని ఒక్కక్షణమే చూచారు. ఎందుచేతనంటే, కిటికీరక్కలు వెంటనే క్రిందికి దిగిపోయినాయి. కాని, ఆక్షణమాత్రపక్షణమే చాలు. వారిద్దరూ ఆ పెరటి ఆవరణలోనుంచి, నోటివెంట మళ్ళీ మాట లేకుండా, బయటికి వెళ్ళిపోయినారు. ఆ సందులోనుంచికూడా మానంగానే నడిచారు. ప్రక్కనున్న ఒక పెద్ద రహదారిమీదకు వచ్చారు. అదివారం అయినప్పటికీ

ఆ రహదారిమీద అక్కడక్కడ జనసంచారం ఉంది. అప్పుడు అట్టర్సనీ చిట్టచివరకు ఒక్కసారి తన నహ చరునివంక కన్నెత్తి చూచాడు. ఉభయుల ముఖాలూ తెల్లబోయినట్లున్నాయి. వారి కళ్ళల్లోని నిర్ఘాంత భయభ్రాంతి ఏదో బదులు జవాబు చెప్పినట్లుగా ఉంది. “భగవత్కటాక్షం! భగవత్కటాక్షం!” అన్నాడు అట్టర్సను.

ఎస్సీల్ చాలా ఆదుర్దాగా తల పంకించి మరల మానముద్రాంకితుడై ముందుకు నడచెను.

★

★

కోదండయ్యగారి కాపురం

★

(23-వ పేజీ తరువాయి) కొక పుత్తరం రాశాను. అందులో యీవిధంగా వుంది:—

“మాష్టారూ! ఈ నెల మీ ప్రయి వేటు పిల్లలజీతాలు మీకు చేరవు. - మీ ప్రేయోభిలాషి” ఈ పుత్తరం స్కూలు అడ్డనుకు వ్రాశాను. ఆ మర్నాటినుంచీ మా కోదండయ్య గారు కొంచెం దిగులుగా వున్నట్లు కన్పించాడు. మన పుత్తరం పని చేసిందిరా అనుకున్నాను.

శస్త్రుతారీఖు వచ్చింది. “ఒరేయ్! మీ జీతాలు యింకా తీసుకురాలే దేరా?” అని అడిగారు. అసలు సంగతి చెప్పకుండా మేము అనుకున్న ప్రకారం “ఇచ్చే శాంగదండీ!” అన్నాము.

“ఎవ్వడూ?... ఈ నెలదిరా!”

“అవునండీ! మొన్న 23-వ తారీ ఖన యిచ్చాంగదండీ,”

ఈవిధంగా మేము దబాయించడం మొదలుపెట్టేసరికి ఆయన పేముబెత్తం తిసికొని, “జీతాలు యెగవేద్దామని చూస్తున్నారటరా” అని కొట్టబోయారు. నేను గట్టిగా

ఏడుపు మొదలుపెట్టాను. ఇంతలో సత్యవతమ్మగారు గబగబా యివ తలకి వచ్చింది. కోదండయ్యగారి చేతిలో బెత్తం కింద పడిపోయింది. ఆమె కట్టుకున్న కొత్తచీర చూసి ఆయన ఆశ్చర్యపోయాడు.

“ఏమిటి! ఏమి యేడుస్తున్నాడెందుకు?” అని ఆవిడ నన్ను చూపించి అడిగింది

“కాదే, ఈ నెలజీతంతో నీకు చీరకొందామనుకుంటే ఏళ్ళందరూ కలిసి జీతం యివ్వనంటున్నారే!”

“వాళ్ళజీతం మొన్ననే యిచ్చే శారులే.”

“నువ్వు తీసుకున్నావా?... “ఏనీ యిలా యివ్వు! ఆడబ్బు పెట్టి చీర తీసుకొస్తాను.”

“ఇదుగో” అని కొత్తచీర చూపింది సత్యవతమ్మగారు.

“మిగతాడబ్బేదీ?”

“ఇంకెక్కడ మిగిలిందీ? చీర కొనేస్తే!”

“అ! డబ్బె రూపాయల చీర కొన్నావా?” అని అడుగుతూనే మూర్ఛపోయారుకోదండయ్యగారు.

“ఏం, కొంటే? నీ తాతగారి ముల్లేమయినా పెట్టావా?” కొంచెం రానాకారం దాల్చింది.

ఇంకా మూల్లాడితే “అంతపనీ చేస్తుండేమో.” అనుకున్నాడు గావల్సు. కోదండయ్యగారు, మళ్ళీ నోరెత్తితే వొట్టు.

★

ఆంధ్ర ప్రాస

(23-వ పేజీ తరువాయి)

కాస్త వేరుకుని మళ్ళీ అన్నాడు. “మోహిని మావగారే పాపం. కొడుకు పెళ్లి హానికొనే ఇది లేదు” — వివగానే హాన్ తిన్నట్లు అగుగు నోటమాట లేక నీగు కారిపోయారు ఆ విషయాన్ని గూర్చి గూఢాశేపు వాళ్ళు ఆలోచించి పానుభూతితో నిటూర్పులు విడిచారు. “అయిన ఇంకా కాకపోతే ఎప్పుడో ఒక పప్పుకు పోయేవాడే! పిల్ల పెళ్లి అయ్యాక పోనే అది ‘పిల్ల పాదమహిమ’ అని లోకులు పిల్లని నోళ్ళతో వేసికొందురు. కాస్త ఆరిష్టమామంది అయితేం ఇదీ ఓ మంచికే అయింది” అని మనసులో కొంత సంతోషించింది మోహిని తల్లి

కట్నం మోజులో మేసరికొన్ని, కాదని భార్యతో పోట్లాడి విశ్వపతిగారి మోహినిని కొడుక్కి విశ్వయంచేసి తమవు చాలించిన ఆ గజెటెడ్ ఆఫీసుగారి గౌరవం నిలబడుతుందో; పెళ్లికొడుకు తల్లితో ఏకీభవించి ఇంత జరిగాకకూడ, మేసరికొన్నే వర్తిస్తాడో ఏం చెప్పగలం! ఇక ఏం చెప్పినా రవయిత ఇరుపక్షాలవారికీ చాలా అశ్వాసం చేసినవాడౌతాడు.

★